

**T.C.
İSTANBUL GEDİK ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ**

**EVLİ BİREYLERİN DUYGUSAL YEME DAVRANIŞI, BEDEN İMAJI VE
CİNSEL DOYUMLARI ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Merve CANAN

Psikoloji Anabilim Dalı

Klinik Psikoloji Tezli Yüksek Lisans Programı

ŞUBAT 2022

T.C.
İSTANBUL GEDİK ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

**EVLİ BİREYLERİN DUYGUSAL YEME DAVRANIŞI, BEDEN İMAJI VE
CİNSEL DOYUMLARI ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**Merve CANAN
(191287025)**

Psikoloji Anabilim Dalı

Klinik Psikoloji Tezli Yüksek Lisans Programı

Tez Danışmanı: Prof. Dr. Çağatay KARŞIDAĞ

ŞUBAT 2022

T.C.
İSTANBUL GEDİK ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ

Yüksek Lisans Tez Onay Belgesi

Enstitümüz, Klinik Psikoloji Tezli Yüksek Lisans Programı 191287025 numaralı öğrencisi Merve CANAN'ın "Evli Bireylerin Duygusal Yeme Davranışı, Beden İmajı Ve Cinsel Doyumları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi" adlı tez çalışması 09.02.2022 tarihinde yapılan tez savunma sınavında aşağıdaki jüri tarafından *Oy Birliği* ile Yüksek Lisans tezi olarak *Kabul* edilmiştir.

Öğretim Üyesi Adı Soyadı

- 1. Tez Danışmanı:** Prof. Dr. Çağatay KARŞIDAĞ
- 2. Jüri Üyesi:** Dr. Öğr. Üyesi Fatma Yeşim CAN
- 3. Jüri Üyesi:** Dr. Öğr. Üyesi Hasan DEMİRCİ

YEMİN METNİ

Yüksek Lisans tezi olarak sunduğum “Evli Bireylerin Duygusal Yeme Davranışı, Beden İmajı ve Cinsel Doyumları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi” adlı çalışmanın, tezin proje safhasından sonuçlanmasına kadarki bütün süreçlerde bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yardıma başvurulmaksızın yazıldığını ve yararlandığım eserlerin Kaynaklar’ da gösterilenlerden oluştuğunu, bunlara atıf yapılarak yararlanılmış olduğunu belirtir ve onurumla beyan ederim (09/02/2022).

Merve CANAN

Yeğenim Asel Meriç'e,

ÖNSÖZ

Tez yazım sürecinde desteğini cömertçe sunan, bilgi ve deneyimleriyle bana yol gösteren kıymetli hocam Sayın Prof. Dr. Çağatay KARŞIDAĞ'a;

Tez savunma jürimde olmayı kabul eden değerli hocalarım Doç. Dr. Fatma Yeşim CAN' a ve Dr. Öğr. Üyesi Hasan DEMİRCİ'ye;

Lisans ve yüksek lisans hayatımda, her zaman yanımda olup sorularıma bıkmadan cevap veren Uzman Klinik Psikolog Esra DOĞRUEL'e;

Hayatım boyunca bana inanmaktan ve beni desteklemekten vazgeçmeyen canım aileme;

Varlığıyla bana güç olan, her adımında yanımda olan, ilerlemem için en büyük desteği ve çabayı gösteren sevgili eşim Burak CANAN'a teşekkür ederim.

Şubat 2022

Merve Canan

Psikolog

İÇİNDEKİLER

Sayfa

ÖNSÖZ	v
İÇİNDEKİLER	vi
KISALTMALAR	viii
ÇİZELGE LİSTESİ	ix
ÖZET	x
ABSTRACT	xi
1. GİRİŞ	1
1.1 Araştırmanın Amacı	2
1.2 Araştırmanın Hipotezleri.....	2
1.3 Araştırmanın Önemi.....	3
1.4 Araştırmanın Sınırlılıkları	4
1.5 Araştırmanın Sayıltıları	4
2. KURAMSAL BİLGİLER	5
2.1 Duygusal Yeme	5
2.1.1 Duygusal yemenin tanımı	5
2.1.2 Duygusal yemenin etiyojisi.....	5
2.1.3 Duygusal yemenin mekanizması	6
2.1.3.1 Fizyolojik mekanizmalar.....	6
2.1.3.2 Psikolojik mekanizmalar	6
2.1.3.3 Üç aşamalı model.....	7
2.1.4 Duygusal yeme üzerine teoriler	7
2.1.4.1 Psikosomatik teori.....	7
2.1.4.2 Psikosomatik obezite teorisi.....	8
2.1.4.3 İçsel dışsal obezite teorisi.....	8
2.1.4.4 Kaçış teorisi.....	9
2.1.4.5 Kısıtlama teorisi	9
2.2 Duygusal Yeme ve Yeme Bozuklukları.....	9
2.2.1 Yeme bozukluklarının tanım ve sınıflandırılması.....	10
2.2.2 Yeme bozukluklarının epidemiyolojisi	11
2.2.3 Beslenme ve yeme bozukluklarının sağlık üzerine etkisi	12
2.3 Duygusal Yeme Davranışı Üzerine Yapılan Çalışmalar.....	13
2.4 Beden İmajı	16
2.5 Cinsellik ve Cinsel Doyum	22
2.5.1 Cinsellik kavramı	22
2.5.2 Cinsel doyum kavramı	23
2.5.2.1 Cinsel doyum etkileyen faktörler.....	23
2.6 Duygusal Yeme Davranışı, Yeme Bozuklukları ve Beden İmajı Arasındaki İlişki.....	28
2.7 Duygusal Yeme Davranışı, Yeme Bozuklukları ve Cinsel Doyum Arasındaki İlişki.....	34
2.8 Beden İmajı ve Cinsel Doyum Arasındaki İlişki	36

3. YÖNTEM.....	40
3.1 Örneklem.....	40
3.2 Veri Toplama Araçları	42
3.2.1 Duygusal yeme ölçeği	43
3.2.2 Vücut algısı ölçeği	43
3.2.3 Golombok-Rust cinsel doyum ölçeği.....	44
4. BULGULAR	45
4.1 Faktör Analizi ve Güvenirlik Analizi Bulguları.....	45
4.1.1 Duygusal yeme ölçeği faktör ve güvenirlik analizi	45
4.1.2 Vücut algısı ölçeği faktör ve güvenirlik analizi	45
4.1.3 Golombok-Rust kadın cinsel doyum ölçeği faktör ve güvenirlik analizi .	47
4.1.4 Golombok-Rust erkek cinsel doyum ölçeği faktör ve güvenirlik analizi .	48
4.2 Korelasyon Analizleri	49
4.2.1 Toplam duygusal yeme davranışı puanları ile beden imajı puanları arasındaki ilişki	50
4.2.2 Evli erkeklerdeki duygusal yeme davranışı puanları ile cinsel doyum puanları arasındaki ilişki	50
4.2.3 Evli kadınlardaki duygusal yeme davranışı puanları ile cinsel doyum puanları arasındaki ilişki	51
4.2.4 Evli erkeklerde beden imajı puanları ile cinsel doyum puanları arasındaki ilişki.....	52
4.2.5 Evli kadınlarda beden imajı puanları ile cinsel doyum puanları arasındaki ilişki.....	53
4.3 Fark Testleri	53
4.3.1 Katılımcıların duygusal yeme puanlarının sosyodemografik özellikler açısından karşılaştırılması	54
4.3.2 Katılımcıların beden imajı puanlarının sosyodemografik özellikler açısından karşılaştırılması	55
4.3.3 Erkek Katılımcıların Cinsel Doyum Puanlarının Sosyodemografik Özellikler Açısından Karşılaştırılması	56
4.3.4 Kadın Katılımcıların Cinsel Doyum Puanlarının Sosyodemografik Özellikler Açısından Karşılaştırılması	56
5. TARTIŞMA VE YORUM.....	58
5.1 Yeni Araştırmalar İçin Öneriler	64
KAYNAKLAR	66
EKLER.....	86
ÖZGEÇMİŞ.....	96

KISALTMALAR

Akt	: Aktaran
AN	: Anoreksiya Nervosa
BN	: Bulimia Nervosa
Diğ	: Diğerleri
TYB	: Tıkınırcasına Yeme Bozukluğu

ÇİZELGE LİSTESİ

Sayfa

Çizelge 3.1: Katılımcıların Sosyodemografik Özelliklerinin Dağılımı	40
Çizelge 4.1: Duygusal Yeme Ölçeğine Ait Faktör Ve Güvenirlik Analizi Sonuçları	45
Çizelge 4.2: Vücut Algısı Ölçeğine Ait Faktör Ve Güvenirlik Analizi Sonuçları	46
Çizelge 4.3: Golombok-Rust Kadın Cinsel Doyum Ölçeğine Ait Faktör Ve Güvenirlik Analizi Sonuçları	47
Çizelge 4.4: Golombok-Rust Erkek Cinsel Doyum Ölçeğine ait faktör ve güvenirlik analizi sonuçları.....	49
Çizelge 4.5: Duygusal Yeme ile Beden İmajı Puanlarının İlişki Testi.....	50
Çizelge 4.6: Evli Erkeklerdeki Duygusal Yeme İle Cinsel Doyum Puanlarının İlişki Testi.....	50
Çizelge 4.7: Evli kadınlardaki Duygusal Yeme İle Cinsel Doyum Puanlarının İlişki Testi.....	51
Çizelge 4.8: Evli erkeklerdeki Beden İmajı ile Cinsel Doyum Puanlarının İlişki Testi	52
Çizelge 4.9: Evli kadınlarda Beden İmajı ile Cinsel Doyum Puanlarının İlişki Testi	53
Çizelge 4.10: Katılımcıların Duygusal Yeme Puanlarının Sosyodemografik Özellikler Açısından Karşılaştırılması Test Sonuçları	54
Çizelge 4.11: Katılımcıların Beden İmajı Puanlarının Sosyodemografik Özellikler Açısından Karşılaştırılması Test Sonuçları	55
Çizelge 4.12: Erkek katılımcıların Cinsel Doyum Puanlarının Sosyodemografik Özellikler Açısından Karşılaştırılması Test Sonuçları	56
Çizelge 4.13: Kadın katılımcıların Cinsel Doyum Puanlarının Sosyodemografik Özellikler Açısından Karşılaştırılması Test Sonuçları	56

EVLİ BİREYLERİN DUYGUSAL YEME DAVRANIŞI, BEDEN İMAJİ VE CİNSEL DOYUMLARI ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ

ÖZET

Bu tez kapsamında evli bireylerin duygusal yeme davranışı, beden imajı ve cinsel doyumları arasındaki ilişki incelenmiştir. Ayrıca bu değişkenlerin demografik özelliklere göre farklılaşıp farklılaşmadığı araştırılmıştır. Araştırma verilerinin toplama süreci çevrim içi (online) yürütülmüş. Araştırmanın örnekleme ulaşmak için kartopu örnekleme modeli kullanılmıştır. Araştırmanın örnekleme 18 yaş üstü evli kadın ve erkek oluşturmaktadır. Çalışmaya toplam 341 kişi katılmış ancak 16 katılımcı çalışmanın evli olma kriterini karşılamadığı için örnekleme dahil edilmemiştir. Çalışmaya 217 kadın ve 108 erkek dahil edilmiştir. Veri toplama araçları olarak 12 maddeden oluşan demografik bilgi formu, 10 madde ve 3 alt boyuttan oluşan Duygusal Yeme Ölçeği, 40 maddeden oluşan Vücut Algısı Ölçeği ve 28 madde ve 7 alt boyuttan oluşan, kadın/erkek formu ayrı olan Golombok-Rust Cinsel Doyum Ölçeği kullanılmıştır. Katılımcılardan elde edilen veriler SPSS 21.0 programı kullanılarak analiz edilmiştir. Çalışmanın sonucuna göre evli bireylerin duygusal yeme davranışı ile beden imajları arasında pozitif anlamlı bir ilişki vardır. Duygusal yeme davranışı yüksek olan kişilerin daha fazla beden memnuniyetsizliği bildirdiği görülmüştür. Evli kadın ve erkeklerin duygusal yeme davranışı ile cinsel doyumları arasında anlamlı bir ilişki gözlemlenmemiştir. Evli erkeklerin beden imajları ile cinsel doyumun gecikme boyutu arasında pozitif bir ilişki gözlemlenmiştir ancak beden imajı ile cinsel doyumun diğer alt boyutları ve cinsel doyumun toplam puanı anlamlı bir ilişki gözlemlenmemiştir. Evli kadınların beden imajı ile cinsel doyumları ve cinsel doyumun kaçınma alt boyutu arasında pozitif bir ilişki gözlemlenmiştir. Duygusal yeme davranışında cinsiyete bağlı olarak anlamlı bir fark görülmüştür. Kadınların duygusal yeme puanı erkeklere göre daha yüksektir. Erkekler ve kadınlar arasında beden imajı puanı bakımından anlamlı bir fark bulunmaktadır. Kadınlar erkeklere göre daha az beden memnuniyeti bildirmişlerdir. Ayrıca, değişkenlerin bazı demografik bilgilere göre farklılaştığı görülmüştür. Araştırma sonucunda elde edilen bulgular literatür çerçevesinde tartışılmıştır. Çalışmada sonucunda elde edilen bilgilerin önceki çalışmalarla çoğunlukla örtüştüğü görülmüştür. Çalışmada araştırılan değişkenlerin bir arada incelendiği başka bir çalışmaya rastlanmamıştır. Bu nedenle, çalışmanın literatüre katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: *Duygusal yeme, Beden imajı, Cinsel doyum.*

INVESTIGATION OF THE RELATIONSHIP BETWEEN EMOTIONAL EATING, BODY IMAGE AND SEXUAL SATISFACTION OF MARRIED INDIVIDUALS

ABSTRACT

Within the scope of this thesis, the relationship between emotional eating behavior, body image and sexual satisfaction of married individuals was examined. Whether these variables differ according to demographic characteristics was also studied throughout the research. The research data collection process was carried out online. Snowball sampling model was used to gather the sample of this research. The sample of the research consists of married women and men who over the age of 18. In total, 341 people participated in the study; however, 16 participants were not included in the sample because they did not meet the criteria of being married. 217 women and 108 men were included in the study. Demographic information form consisting of 12 items, Emotional Eating Scale consisting of 10 items and 3 subscales, Body Perception Scale consisting of 40 items and Golombok-Rust Inventory of Sexual Satisfaction consisting of 28 items, 7 subscales, separate male/female form were used as data collection tools. The data obtained from the participants were analyzed via SPSS 21.0 program. According to the results of the study, there is a positive correlation between emotional eating behavior and body images of married individuals. It was observed that people with high emotional eating scores reported more body dissatisfaction. There was not a significant relationship between emotional eating behavior and sexual satisfaction of married women and men. There was a positive correlation between the body images of married men and the delay subscale of sexual satisfaction, but no significant relationship was observed between body image and other subscale of sexual satisfaction and the total score of sexual satisfaction. There was a correlation between the body images of married women and their sexual satisfaction and the avoidance subscale of sexual satisfaction. There was a significant gender difference in emotional eating behavior, emotional eating score of women was higher than men. There is a significant difference between men and women in terms of body image score, women reported less body satisfaction than men. Moreover, the results showed that variables are related to individuals' some demographic background and differ accordingly. The result of the research was discussed within the framework of the literature. The result of the study mostly overlaps with the previous studies. No other study was found in which the variables investigated in the study were examined together. Therefore, it is thought that the study will contribute to the literature.

Keywords: *Emotional eating, Body image, Sexual satisfaction*

1. GİRİŞ

Bireylerin yeme tutum ve davranışlarını araştıran çalışmalar çok uzun zamandan bu yana yapılmaktadır. Yapılan bu çalışmalar sonucunda değerli bilgiler edinilmiştir. Yeme tutum ve davranışların incelendiği çalışmalarla birlikte bireylerin beden imajını araştıran çalışmalar da bulunmaktadır. Bu çalışmaların bazılarında yeme bozuklukları ile beden imajı arasındaki ilişki anlaşılmaya çalışılmıştır (Williamson ve diğ., 2004; Gr, 2020; Kuehnel ve Wadden, 1994; Hilbert ve diğ., 2002; Vinai ve diğ., 2014). Beden imajı, bozulmuş yeme davranışlarının gelişmesinde önemli bir faktör olarak görülürken, bazı bozulmuş yeme davranışlarının tanılanmasında bir kriter olarak değerlendirilmiştir. Ancak, bozulmuş beden imajı ve yeme davranışı için bir neden sonuç ilişkisinden daha çok birbirini etkileyen iki faktör olduklarını söyleyebiliriz.

Yeme tutum ve davranışı ile beden imajı dışında son zamanlarda üzerine yapılan çalışmaların artığı bir başka kavram ise cinsel doyumdur. Cinsellik hem hayvanların hem de insanların nesillerini devam ettirebilmeleri için gerekli olan bir kavram ve yaşamın temel ihtiyaçlarından biridir. Ancak, insanlar ve hayvanları başka konularda olduğu gibi cinsellik konusunda da birbirlerinden ayıran özellikler mevcuttur. Hayvanlar fiziksel bir ihtiyaçtan ve neslin devamı için cinselliği deneyimlerken, bu deneyim insanlar için farklı anlamlar taşıyabilmektedir. Bu neden cinsel doyum kavramını çalışılmaya değer bir kavram olarak önümüze çıkmaktadır ve çalışmalar son zamanlarda sayıca artmaktadır.

Yeme tutum ve davranışları ile ilgili çalışmalara bakıldığında daha çok hastalık kategorisine giren bozulmalar üzerine yapılan çalışmalar olduğu dikkat çekmektedir. Duygusal yeme kavramı ise daha yakın zamanlarda araştırma konusu olmuş, önceleri hastalıklarla ilişkili tanımlanırken şimdilerde hastalık dışında da görülebileceğine dair çalışma sonuçları elde edilmiştir (Goossens ve diğ., 2009; Kleinman ve diğ., 2014; Simons, 2011). Duygusal yeme, bazı yeme bozukluklarının gelişiminde ve devam ettirilmesinde önemli bir etken olsa da sadece yeme bozukluğu tanısı almış kişilerin göstermiş olduğu bir davranış şekli değildir. Duygusal yeme davranışı beden imajına yönelik kaygılarının yüksek olduğu bireylerde görülebilmektedir (Nernekli,

2017). Duygusal yeme davranışından dolayı kilo alımı, vücut şeklindeki değişiklikler de olumsuz beden imajının gelişmesinde etkili olmaktadır.

1.1 Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı evli bireylerin duygusal yeme davranışı, beden imajları ve cinsel doyumları arasındaki ilişkinin incelenmesidir.

1.2 Araştırmanın Hipotezleri

Araştırmada aşağıdaki hipotezlere cevap aranacaktır.

H1: Duygusal yeme davranışı ile beden imajı arasında pozitif ve anlamlı bir ilişki bulunmaktadır.

H2: Evli erkeklerin duygusal yeme davranışları ile cinsel doyumları arasında pozitif ve anlamlı bir ilişki bulunmaktadır.

H2a: Evli erkeklerin duygusal yeme davranışları ile cinsel doyumlarının fiziksel haz boyutu arasında pozitif ve anlamlı bir ilişki bulunmaktadır.

H2b: Evli erkeklerin duygusal yeme davranışları ile cinsel doyumlarının gecikme boyutu arasında pozitif ve anlamlı bir ilişki bulunmaktadır.

H2c: Evli erkeklerin duygusal yeme davranışları ile cinsel doyumlarının erken boşalma boyutu arasında pozitif ve anlamlı bir ilişki bulunmaktadır.

H2d: Evli erkeklerin duygusal yeme davranışları ile cinsel doyumlarının empotans boyutu arasında pozitif ve anlamlı bir ilişki bulunmaktadır.

H3: Evli kadınların duygusal yeme davranışları ile cinsel doyumları arasında pozitif ve anlamlı bir ilişki bulunmaktadır.

H3a: Evli kadınların duygusal yeme davranışları ile cinsel doyumlarının fiziksel haz boyutu arasında pozitif ve anlamlı bir ilişki bulunmaktadır.

H3b: Evli kadınların duygusal yeme davranışları ile cinsel doyumlarının kaçınma boyutu arasında pozitif ve anlamlı bir ilişki bulunmaktadır.

H3c: Evli kadınların duygusal yeme davranışları ile cinsel doyumlarının sıklık boyutu arasında pozitif ve anlamlı bir ilişki bulunmaktadır.

H3d: Evli kadınların duygusal yeme davranışları ile cinsel doyumlarının vajinusmus boyutu arasında pozitif ve anlamlı bir ilişki bulunmaktadır.

H4: Evli erkeklerin beden imajları ile cinsel doyumları arasında pozitif ve anlamlı bir ilişki bulunmaktadır.

H4a: Evli erkeklerin beden imajları ile cinsel doyumlarının fiziksel haz boyutu arasında pozitif ve anlamlı bir ilişki bulunmaktadır.

H4b: Evli erkeklerin beden imajları ile cinsel doyumlarının gecikme boyutu arasında pozitif ve anlamlı bir ilişki bulunmaktadır.

H4c: Evli erkeklerin beden imajları ile cinsel doyumlarının erken boşalma boyutu arasında pozitif ve anlamlı bir ilişki bulunmaktadır.

H4d: Evli erkeklerin beden imajları ile cinsel doyumlarının empotans boyutu arasında pozitif ve anlamlı bir ilişki bulunmaktadır.

H5: Evli kadınların beden imajları ile cinsel doyumları arasında pozitif ve anlamlı bir ilişki bulunmaktadır.

H5a: Evli kadınların beden imajları ile cinsel doyumlarının fiziksel haz boyutu arasında pozitif ve anlamlı bir ilişki bulunmaktadır.

H5b: Evli kadınların beden imajları ile cinsel doyumlarının kaçınma boyutu arasında pozitif ve anlamlı bir ilişki bulunmaktadır.

H5c: Evli kadınların beden imajları ile cinsel doyumlarının sıklık boyutu arasında pozitif ve anlamlı bir ilişki bulunmaktadır.

H5d: Evli kadınların beden imajları ile cinsel doyumlarının vajinusmus boyutu arasında pozitif ve anlamlı bir ilişki bulunmaktadır.

1.3 Araştırmanın Önemi

Genel anlamda duygularla baş etme stratejisi olarak tanımlanabilen duygusal yeme davranışı (Bekker ve diğ., 2003), daha çok beslenme ve yeme bozukluklarının incelendiği çalışmalara konu olmuştur. Bireyin bedeni hakkındaki duygu, tavır ve düşünceleri olarak tanımlanan beden imajı kavramı (Grogan, 2005), beslenme ve yeme bozuklukları ile ilişkilidir ancak duygusal yeme ile ilişkisini açıklayan araştırmaların sayısı azdır (Braet & Van Strien, 1997; Geller ve diğ., 2019). Beden

imajının birlikte araştırıldığı diğer kavramlardan birisi olan cinsel doyum, önemli olduğu kadar bazı toplumlarda çalışılması zor bir konudur. Bu konuda yapılan çalışmaların sonuçlarında farklılıklar gözlemlenmektedir ve bu yüzden çalışılmasının önemi de artmaktadır.

Duygusal yeme, beden imajı ve cinsel doyum ile ilgili çalışmalar daha çok aralarındaki iki değişkenin konu edildiği çalışmalardır; duygusal yeme ve beden imajı, duygusal yeme ve cinsel doyum, beden imajı ve cinsel doyum gibi (Lyness, 2007; Meltzer & McNulty, 2010; Işgın ve diğ., 2014; Shriver ve diğ., 2021). Bu çalışmada ise duygusal yeme, beden imajı ve cinsel doyum konu edilecektir. Türkiye örneğinde, duygusal yeme, beden imajı ve cinsel doyumun birlikte çalışıldığı bir araştırmaya rastlanmamıştır ve bu yüzden çalışmanın literatüre katı sağlayacağı öngörülmüştür.

1.4 Araştırmanın Sınırlılıkları

Araştırmanın örneklemini evli bireylerle sınırlıdır.

Araştırma sonucunda elde edilecek bilgiler kullanılan ölçeklerden alınan cevaplar ile sınırlıdır.

Duygusal yeme düzeyi, Duygusal Yeme Ölçeğinin ölçtüğü puan ile sınırlıdır.

Beden imajı düzeyi, Vücut Algısı Ölçeğinin ölçtüğü puan ile sınırlıdır.

Cinsel doyum düzeyi, Golombok-Rust Cinsel Doyum Ölçeğinin ölçtüğü puan ile sınırlıdır., Çevrim içi verilen demografik bilgilerde yanlışlık olabilmesi bir sınırlılıktır.

Araştırmada veri toplama sürecinin online (çevrimiçi) olarak yürütülmesi ile sınırlıdır.

Araştırmanın veri analizi kullanılan istatistiksel analiz yöntemleri ile sınırlıdır.

1.5 Araştırmanın Sayıtları

Araştırmada kullanılan ölçekler merak edilen özellikleri ölçebilecek niteliğe sahiptir.

Araştırmanın örneklemini evreni temsil edebilmektedir.

2. KURAMSAL BİLGİLER

2.1 Duygusal Yeme

2.1.1 Duygusal yemenin tanımı

Duygusal yeme, kişinin acıktığı veya yemek zamanı geldiği için yeme davranışında bulunması değil, duygularına yanıt olarak gösterdiği bir davranış biçimidir (Bekker ve diğ., 2003). Duygusal yeme bireyin olumsuz duygular deneyimlediğinde göstermiş olduğu bir baş etme stratejisi olarak tanımlanmaktadır (Devonport ve diğ., 2017). Genel olarak üzüntü ve öfke gibi olumsuz duygularla ilişkilendirilse de yapılan sistematik inceleme çalışması duygusal yemenin heyecan ve sevinç gibi olumlu duygulara karşı verilen bir tepki olabileceğini belirtmiştir (Evers ve diğ., 2010).

2.1.2 Duygusal yemenin etiyolojisi

Duygusal yemenin etiyolojisine dair yapılan çalışmalar sayıca pek fazla değildir. Macht ve Simons (2011) yapmış oldukları çalışmada hem normal hem klinik popülasyonda duygusal yeme davranışının olabileceğini belirtmişlerdir. Psikodinamik teori, erken yaştaki beslenme deneyimlerinin duygusal yemeyi etkilediğini söylemiştir. Erken çocukluktaki beslenme annenin sıcaklığı ve dikkati gibi sosyoduyusal uyarılarla ilişkilidir. Aç oldukları için değil, duygusal olarak uyarıldıklarında veya sürekli beslenen çocuklar, ilerleyen dönemlerde yeme davranışını baş etme stratejisi olarak kullanabilirler. Bu yaklaşım makul olsa da yaklaşımı destekleyen deneysel kanıt bulunmamaktadır. Bebeklerin strese karşı verdikleri tepkide bakım verenlerin etkisi büyüktür. Örneğin; aç oldukları zaman değil, sürekli olarak beslenen bebekler, daha sonraki yıllarda yemek yemeyi stresle başa çıkma yöntemi olarak kullanabilirler. Ayrıca, toplumsal etkilerin duygusal yeme üzerine katkısı olabilir. Thayer'e (2001) göre modernleşmeyle birlikte; stresin, enerjisi yüksek ve lezzetli gıdaların artması duygusal yemeye sebep olabilir.

Duygusal yemeye sebep olabilecek bir diğer faktör ise genetik yapıdır. Örneğin, genlerdeki tat duyarlılığı duygusal yemeyi etkileyebilir. Tat duyarlılığı gelişmiş

kişilerin duyarlılığı sadece acı tatlara karşı değildir ve şekerle karşı da hedonistlik duyarlılık gösterir. Tat duyarlılığı daha fazla gelişmiş kişiler daha az gelişmeye sahip kişilere göre daha fazla gıda kaynaklı ruh hali değişimi gösterirler (Macht & Simons, 2011). Bu hipotezleri değerlendirebilmek için daha fazla çalışmaya ihtiyaç duyulmaktadır.

2.1.3 Duygusal yemenin mekanizması

Macht ve Simons' a (2011) göre duygusal yeme hem fizyolojik hem de psikolojik mekanizmaları içinde barındırır.

2.1.3.1 Fizyolojik mekanizmalar

Besin alımı metabolizmayı, sinir sistemini ve hormonların seviyesini etkiler. Nörolojik sistemdeki değişimler gıda kaynaklıdır ve bu değişimler duygusal durumu etkileyebilir.

Serotonin Artışı: Karbonhidrat açısından düşük protein açısından yüksek besin değerine sahip gıdalar kandaki triptofan seviyesinin yükselmesine sebep olur. Bu değişim ise serotonerjik beyin sisteminin aktivitesinde artışa neden olur. Serotonin acı, uyku ve açlık için önemli bir nörotransmit olduğu gibi duygu durumu için de önemlidir. Bazı ilaçlar depresif duygu durumunu düzenleyebilmek için serotonin yükseltici etkiye sahiptir. Karbonhidrat değeri yüksek gıdalar da depresif duygu durumunu azaltacak etkiye sahiptir (Wurtman, 1982).

Endokrin Etkisi: Yağlı, tatlı gıdalar kortizol seviyelerindeki düşüşle de gösterilebileceği gibi endokrin stres tepkisini baskılamaktadır. Bu sebeple, bireyler bu tür yiyecekleri duygu durumlarını yükseltmek için tüketiyor olabilirler (Wansink, Cheney, & Chan, 2003).

Enerji Artışı: Yapılan çalışmalar çikolata gibi tatlı atıştırmalıkların enerji seviyesini yükselttiğini, yorgunluğu azalttığını göstermiştir (Macht & Dettmer, 2006).

2.1.3.2 Psikolojik mekanizmalar

Hazcı Yaklaşım (Hedonistik Hipotez): Macht ve Müller (2007) yaptıkları çalışmada katılımcılara duygusal durumları değerlendirildikten sonra olumsuz duygu oluşturabilecek hüzünlü bir video izletmişlerdir. Video izlendikten sonra katılımcıların duygu durumları tekrar değerlendirilmiştir. Üçüncü ve son kez

duygusal durumlarını değerlendirmeden önce katılımcıların bazılarında su bazılarında ise okolata verilmiştir. Değerlendirme sonucunda, okolata tüketen kişilerin olumsuz duygu durumlarında su tüketen kişilere göre azalma olmuştur. Macht ve Müller (2007) ikinci deneylerinde, katılımcılara tadı lezzetli olan ve olmayan okolatalardan vermiştir. Tadı lezzetli okolatanın duygu durumunun yükselmesinde etkili olduğu görölmüştür. Sonuç, lezzetin duygu durumu üzerinde etkisi olduğunu göstermektedir. Yapılan bu çalışmalar duygusal yemenin hazcı yaklaşımını desteklemektedir.

2.1.3.3 Üç aşamalı model

Fizyolojik ve psikolojik mekanizmaların bir arada olduğu modeldir. Fizyolojik mekanizmalara göre beslenme duygusal yeme üzerinde önemli bir etkiye sahiptir çünkü beslenme yüksek enerjili besinler metabolizmada, nörotransmitterlerde ve nöroendokrin sistemlerde değişikliğe sebep olur. Psikolojik mekanizmaya göre ise lezzetli yiyecekler duygu durumunu iyileştiren etkiye sahiptir. Duygusal yemede her iki mekanizma birden rol alabilir. Örneğin; okolata hem karbonhidrat ve yağ açısından zengindir hem de lezzetlidir (Match & Simons, 2011).

Match ve Simons'a (2011) göre duygusal yemenin az miktar yemekten daha aşırı yemeye kadar en az üç seviyesi vardır. Birinci seviyede hazcı mekanizma bulunmaktadır. İkinci seviyede duygusal yeme davranışı gösteren bireyler duygu durumlarını düzenlemek amacıyla bütün bir öğünü tüketirler. Bu seviyede hazcı mekanizma ile fizyolojik mekanizma birlikte bulunurlar. Üçüncü seviyede, enerjisi yüksek gıdaların kompölsif olarak tüketildiği tıkanırmasına yemede, ek olarak nöroendokrin ve nörokimyasal faktörler bulunur. Farklı mekanizmalar farklı seviyelerde aktive olmaktadır.

2.1.4 Duygusal yeme üzerine teoriler

Duygusal yeme davranışının belirleyicileri ve sonuçları ile ilgili bazı teoriler ortaya konulmuştur. Bu teoriler; psikosomatik teori, içsel dışsal obezite teorisi, kaçış teorisi ve kısıtlama teorisidir (Sevinçer & Konuk, 2013).

2.1.4.1 Psikosomatik teori

Korku, kaygı veya öfke gibi duygulara verilen normal tepki iştahsızlık olsa da bazı bireyler duygularına aşırı yeme davranışı ile tepki verebilirler (Ouwens ve diğ., 2003). Duygusal yeme davranışı gösteren obez bireylerin duygularını tanıma ve fark

etme yeteneklerinin olmadığı öne sürülmüştür. Bu teori, duygusal yemenin açlık, tokluk hissi veya iştah gibi içsel uyarılara cevap değil, duygulara karşı bir cevap olduğunu savunur (Bruch, 1973).

2.1.4.2 Psikosomatik obezite teorisi

Kaplan ve Kaplan'a (1957) göre sıkıntılı zamanlarda yemek bir savunma mekanizması olarak kullanılır ve bu da obeziteye yol açar. Obezite, kaygı, depresyon, öfke ve can sıkıntısı gibi olumsuz durumlarla baş edebilmek için aşırı yeme sonucunda ortaya çıkar. Obez bireyler kaygılarıyla baş edebilmek ve azaltmak için aşırı yemek yemeye yönelirler. Hem açlık hem de kaygı durumuna karşı yemek yeme davranışı gösterirler çünkü açlık ve kaygı durumunu birbirlerinden ayırt edemezler. Yemek yemenin kaygıyı nasıl azalttığına dair kesin bir bilgi bulunmasa da bu teoriye göre karbonhidrat ve protein alımı serotonin sentezinde etkili olabilmektedir.

Bruch'ın (1997) teorisinde aşırı yeme davranışı ile açlık farkındalığının ilişkilendirilmesi söz konusudur. Kaplan ve Kaplan (1957) teorisinde olduğu gibi bu teoride de açlık ve yemek yeme davranışının öğrenilmiş bir yanının olduğu belirtilmektedir. Bruch (1973) beslendikten sonra duyulan zevk gibi erken yıllardaki yaşam deneyimleri, daha sonraki dönemlerde daha iyi hissetmek için yemek yeme davranışının olabileceğini belirtmiştir. Obez bireylerin erken yaşam dönemlerindeki kafa karıştırıcı yaşantılar, bu bireylerin açlık ve doyma hissini fark edip, tanımlama yeteneklerinin iç içe geçmesine neden olmaktadır. Obez bireyler açlık ve tokluk hislerini tanımlayamadıkları gibi yemek yeme isteği ile olumsuz duyguları birbirlerinden ayıramazlar. Rahatsız oldukları duygularla karşılaştıkları zaman aşırı yemek yemeye yönelirler.

Yetişkin bireylerle yapılan çalışmalar daha çok obez olan kişilerle yapılmıştır. Kaplan (1957) ve Bruch (1997) teorilerinde, obez bireylerin olumsuz duygu durumlarına karşı cevap olarak yemek yediklerini belirtirler.

2.1.4.3 İçsel dışsal obezite teorisi

Bireyler stres verici bir durumla karşı karşıya geldiğinde, bireyin midesindeki kasılmalarda azalma olur. Midedeki kasılmaların azalması sonucunda normal kilolu kişilerin yeme davranışında azalma meydana gelir. Obez bireylerin yeme

davranışlarında ise azalma meydana gelmez. Kaygı ve korkunun normal kilolu bireylerde yeme davranışını azaltan bir etkisi varken, obez bireylerin içsel uyarılara karşı duyarsızlıkları sebebiyle yeme davranışını azaltma gibi bir durum oluşmaz. Schachter'e (1968) göre obez bireylerin fizyolojik, içsel uyarıları kavramada eksiklikleri olduğundan yeme davranışları başlatan ve durduran dışsal uyarılardır. Obez bireyler açlık hissinden daha çok dışsal uyarılara cevaben yemek yerler.

2.1.4.4 Kaçış teorisi

Heatherton ve Baumeister 'e (1991) göre aşırı yeme davranışı olumsuz durumlardan kaçış mekanizmasıdır. Karşılaşılan olumsuz duygular, bireyin kendi benliğinin tehdit altında olduğuna dair bir düşünceye sahip olmasına neden olur. Birey bu durumdan uzaklaşabilmek için kaçma davranışı sergiler. Bu kaçış, bireyin olumsuz duygular karşısındaki farkındalıktan aşırı yeme davranışına yönelmesidir. Birey yeme davranışına yönelerek, karşılaştığı rahatsız edici duygulardan kaçmış olur.

2.1.4.5 Kısıtlama teorisi

Herman ve Mack (1975) tarafından ortaya konulan bu teori Herman ve Polivy (1980) tarafından daha sonra geliştirilmiştir. Bu teoriye göre, birey yeme davranışını kısıtladığı zaman bu davranış ters etki yaratır ve besine karşı istek daha fazla artar. Diyet yapmak gibi besin kısıtlamaları bu ters etki ile tıkanırcasına yemeye sebep olur. Tıkanırcasına yeme de kilo alımına neden olmaktadır. Kısıtlı yeme davranışı ve kontrolü bazı durumlarda geçici olacak şekilde bozulur. Bu durumlar; alkol, aşırı gıda tüketimine dair düşünceler ve kaygı gibi duyguları deneyimlemektir.

2.2 Duygusal Yeme ve Yeme Bozuklukları

Duygusal yeme stres, öfke veya üzüntü gibi olumsuz duygulara verilen bir yanıt olarak tanımlansa da bireylerin mutluluk veya heyecan gibi olumlu duyguları deneyimledikleri zaman da duygusal yeme davranışı gösterebilecekleri belirtilmiştir (Evers ve diğ., 2010). Duygusal yeme, tıkanırcasına yeme ve aşırı yeme davranışı üzerindeki kontrol kaybı gibi obeziteye yol açabilecek riskli davranışlara da sebep olabilir (Goossens ve diğ., 2009; Kleinman ve diğ. 2014).

2.2.1 Yeme bozukluklarının tanım ve sınıflandırılması

Amerikan Psikiyatri Birliği'nin 2013 yılında hazırlamış olduğu Ruhsal Bozuklukların Tanısal ve Sayımsal Elkitabında (DSM-5), Beslenme ve Yeme Bozukluklarını; pika, geri çıkarma (geviş getirme) bozukluğu, Kaçınan/kısıtlı yiyecek alımı bozukluğu, anoreksiya nervroza, bulimiya nervroza, tıknırcasına yeme bozukluğu, tanımlanmış diğer bir beslenme ve yeme bozukluğu, tanımlanmamış beslenme ve yeme bozuklukları olarak başlıklara ayırmıştır.

Pika: Besleyici değeri olmayan maddelerin en az bir ay süreyle sürekli olarak tüketilmesidir. Bu yeme davranışı bireyin gelişimi ile uyumlu olmadığı gibi kültürel kabul de görmemektedir.

Geri Çıkarma (Geviş Getirme Bozukluğu): Bireyin yediği gıdaları geri çıkararak yeniden çiğneyip yemesi veya dışarı çıkarmasıdır. En az bir ay yapılan bu davranış başka bir sağlık durumuyla ilişkili değildir.

Kaçınan/Kısıtlı Yiyecek Alımı Bozukluğu: Uygun beslenmenin ve/veya yeterli enerji alımının olmadığı, belirgin kilo kaybının ve beslenme eksikliğinin görüldüğü durumlardır.

Anoreksiya Nervroza (AN): İhtiyacı olan enerjinin alınmadığı, olması gereken en düşük kilonun daha altında ağırlığın söz konusu olduğu durumlardır. Birey kilo almaya karşı aşırı bir korku barındırır, kilo alımını engelleyecek sürekli davranışlarda bulunur. Bireyin kendi kilosunu algılamasında bozulma vardır. Kısıtlayıcı tür ve tıknırcasına yeme/çıkarma olarak alttürü vardır.

Bulimiya Nervroza (BN): En az üç ay süreyle devam eden, kısa bir sürede çoğu kişiye fazla gelecek gıdayı tıknırcasına yeme davranışının olduğu, kendini kusturma, gereksiz ilaç kullanımı, hiç yememe, aşırı spor yapma gibi ödünleyici davranışların olduğu bozukluktur. Kişinin beden imajı etkilenmiştir.

Tıknırcasına Yeme Bozukluğu (TYB): En az üç ay devam eden, tekrar eden tıknırcasına yeme dönemleri vardır. Kısa sürede çok fazla gıdanın tüketildiği bu zamanda birey, yeme davranışı üzerinde kontrolünü kaybettiğini düşünür. Çok hızlı, fiziksel açlık durumu olmadığına da aşırı yeme, utanç duygusu eşlik ettiği için yalnız yeme veya suçluluk duyma gibi durumlar söz konusudur. Ödünleyici davranışlar bulunmamaktadır.

Tanımlanmış Diğer Bir Beslenme ve Yeme Bozukluğu: Beslenme ve yeme bozukluklarının herhangi biri için ölçütlerin karşılanmaması, karşılanmamasının nedeninin tartışılmak üzere kullanıldığı durumdur. Örneğin; değişik tür AN, düşük sıklıkta ve/veya sınırlı süreli BN, düşük sıklıkta ve/veya sınırlı süreli tıknırcasına yeme bozukluğu, çıkarma bozukluğu ve gece yeme bozukluğu.

Tanımlanmamış Beslenme ve Yeme Bozukluğu: İşlevselliği bozan, beslenme ve yeme bozukluğu özelliklerinin bazılarını gösteren fakat tanı kategorisinden birinin tam karşılığı olmadığı durumlardır.

DSM-IV'te ise "Yeme Bozuklukları" başlığının altında; AN, BN ve Başka Türlü Adlandırılmayan Yeme Bozukluğu olarak üç ana kategoriye ayrılmıştır (Amerika Psikiyatri Birliği, 2001). DSM-V'te TYB ve Geri Çıkarma (Geniş Getirme Bozukluğu) ayrı bir kategorideyken, DSM-IV'te Başka Türlü Adlandırılmayan Yeme Bozukluğu kategorisinin altında değerlendirilmiştir.

2.2.2 Yeme bozukluklarının epidemiyolojisi

Beslenme ve yeme bozukluklarının görülme sıklığı yıllar içinde artmıştır. Hudson ve diğerlerinin (2007) yapmış olduğu çalışmada, TYB'nin görülme yaygınlığının erkeklerde %2, kadınlarda %3.5 olduğunu belirtmiştir. BN'nin erkeklerde yaşam boyu görülme sıklığı %0.5 iken kadınlarda %1.5 civarındadır. AN'nin erkeklerde yaşam boyu görülme sıklığı %0.3, kadınlarda %0.9 bulunmuştur.

Lebow ve diğerleri (2015), obezite tanısı alan ergenlerin daha sonraki yıllarda yeme bozukluğu tedavisi aldığını söylemiştir. Ergenlerde beslenme ve yeme bozukluğu görülme sıklığı değişkenlik göstermekle birlikte, kızlarda %5,7-15,2, oğlanlarda %2,9-1,2 olduğu tahmin edilmektedir (Eddy ve diğ., 2007).

Yiyecek tüketiminin aşırı olduğu, zayıf olmak ile çekici olmanın ilişkili olduğu kabul edilen kültürlerde, AN'nin daha yaygın olduğu rapor edilmiştir. AN'nin daha yaygın görüldüğü toplumlar; ABD, Avustralya, Kanada, Yeni Zelanda, Japonya ve Güney Afrika olarak belirtilmiştir (Vandereycken & Hoek, 1992). AN sadece batı kültürüne maruz kalmakla veya zayıflığın dayatılmasına bağlı ortaya çıkan bir bozukluk değildir. Buna karşın, zayıflığın dayatıldığı batı etkisine maruz kalmak, yiyeceğe ulaşımın kolay olması, modern tesisattan dolayı özel alan ve kusma davranışına kolaylık BN'nin kültüre bağlı bir bozukluk olmasına neden olabilir (Keel, 2010).

2.2.3 Beslenme ve yeme bozukluklarının sağlık üzerine etkisi

Görölme sıklığının artması, hastalığın çıkma yaşının dűşmesi, diğer ciddi hastalıklarla ilişkili olabilmesi, beslenme ve yeme bozuklukları üzerine yapılan çalışmaların son yıllarda artmasına sebep olmuştur. Son yıllarda hızlanan bu artış, yeme bozukluğunun son zamanlarda çıktığı anlamına gelmemektedir. Yeme bozukluğu üzerine yapılan çalışmalar 1970li yıllarda başlamıştır fakat yeme bozukluğu tanılarında AN'nin 17. yüzyılda günümüz anlamıyla tanımlandığı bilinmektedir. BN'nin tanılanması 20. yüzyılda olsa da iki bin yıl önceki kaynaklarda da BN'ye değinildiği görölmüştür (Brownell & Fairburn, 1995).

Sullivan (2002) yapmış olduğu çalışmada ABD'de AN tanısı almış kadınların ölüm oranının, genel popölasyondaki 15 ile 24 yař arasındaki kadınların ölüm oranından on iki kat daha fazla olduğunu belirtmiştir. Ayrıca, AN hastaları kalp aritmisinden dolayı ölebilirler. AN hastaları dışarıdan bakıldığı zaman da sağlıksız görünürler. Saçları ve tırnakları incelik, kırılır. Tenleri kurur, yüzde, çenede, parmakta, kolda ve bacakta tüylenme başlar, tenleri sarımsı bir renk alır. Yetersiz beslenmeden kaynaklı olarak soğuğa karşı dayanıksız olurlar (Butcher, 2013). Aşırı dűřük kilolu AN hastalarında B1 vitamini eksik olabilir ve bu eksiklik depresyona ve bilişsel değişikliklere sebep olabilir (Winston ve diđ., 2000). Erken yetişkinlik dönemindeki sağlıklı beslenmeme problemi, ileriki yıllarda kemiklerin daha kırılđan olmasına ve kemik erimesine sebep olur (Attia & Walsh, 2007).

Genel popölasyonla karşılaştırıldığı zaman iki kat daha fazla ölüm oranına sahip olsa da BN, AN'ye göre daha az ölümcüldür (Arcelus ve diğ., 2011). Kusma davranışı kalpte anormalliklere sebep olur. Kusmak için kullanılan şuruplar kalp kasına zarar verir. Kusma davranışını yapabilmek için genel olarak parmak kullanılır fakat bazı durumlarda diş fırçası gibi maddeler de kullanılabilir ve bu boğaza zarar verir. Midedeki asitlerden dolayı kusma davranışının sıklığı, kustuktan hemen sonra dişlerin fırçalanması dişlere zarar verebilir. Beslenme ve yeme bozukluğu olan kişilerin, müşhilleri daha zayıf hissetmek veya istenmeyen kalorisinin dışarı atılması için kötüye kullanmalarından dolayı bu problemler daha da kötü bir hal alır (Butcher, 2013).

2.3 Duygusal Yeme Davranışı Üzerine Yapılan Çalışmalar

Yeme davranışı ve duyguların etkisi üzerine yapılan çalışmalar, duyguların yeme davranışı üzerinde etkili olduğunu göstermiştir. Bireylerin olumlu duyguları deneyimlediklerinde daha çok sağlıklı besin, olumsuz duygular deneyimledikleri zaman ise daha sağlıksız, zararlı besin tükettikleri belirtilmiştir (Lyman, 1982). Macht (1999) yapmış olduğu çalışmada, öfke ve neşe duyguları deneyimlendiğinde korku ve mutsuzluğa kıyasla daha yüksek seviyede bir açlık hissinin oluştuğunu belirtmiştir.

Duygusal yeme genel olarak aşırı yeme ile ilişkilendirilmiştir ve yapılan araştırmaların birçoğu duygusal yemenin aşırı yemenin obezite ve bulimik biçimleri ile ilişkide olduğunu göstermiştir (Lindeman & Stark, 2001). Duygusal yeme obezite ve depresyon arasında anahtar aracı olarak da betimlenmiştir (Van Strien, 2018). İştah ve vücut ağırlığını etkileyen büyüme hormonu gibi nedenlerden dolayı duygusal yemenin çocukluk ve ergenlik dönemleri arasında arttığı söylenmektedir (Klump ve diğ., 2008).

Duygusal yeme davranışı ve vücut kitle endeksinin arasındaki ilişkiyi açıklamak amacıyla yapılan çalışmalar birbirinden farklı sonuçlar göstermiştir. Vücut kitle endeksi kilogram cinsinden ağırlığın metre cinsinden boyun karesine bölünmesiyle hesaplanmaktadır. Çalışmalardan bazıları duygusal yemenin yüksek vücut kitle endeksi, fazla vücut yağı ve bel çevresi, ile ilişkili olduğunu göstermiştir. Diğer çalışmalara göre, duygusal yeme ve vücut kitle endeksi arasında ilişki yoktur. Yapılan araştırmalara göre duygusal yeme hem obez hem de normal kilodaki bireylerde benzer sonuçlara sebep olmaktadır (Sevinçer & Konuk, 2013). Normal kilolu bireylerin olumsuz duygular karşısında yeme davranışını azalttığı savunulmakla birlikte normal kilolu bireylerle yapılan çalışmada bazı katılımcıların olumsuz duygular deneyimledikleri zaman daha az yediklerini, bazı katılımcıların ise daha fazla yedikleri gösterilmiştir (Bellisle ve diğ., 1990).

Duygusal yemenin sık sık obezite ve aşırı kilo ile ilişkilendirilmesine rağmen Rodriguez ve diğerlerinin (2008), 517 öğrenci ile yaptığı çalışması duygusal yeme açısından normal kilolu ve aşırı kilolu öğrenciler arasında bir fark olmadığını göstermiştir. Ayrıca, vücut kitle endeksinden bağımsız olarak algılanan stresin duygusal yeme ile korelasyon içinde olduğu belirtilmiştir. Bu sonuç da obezite olan

ve obezite olma riski altındaki bazı çocukların, ergenliğe girmeden önce duygusal yemeyi strese karşı bir yanıt olarak öğrendiklerini göstermiştir.

Yeme bozukluğu olan ve olmayan kadınlarla yapılan çalışmalar duygusal yeme ile tıkanırcasına yeme arasında ilişki olduğunu göstermiştir (Stice ve diğ., 2002; Van Strien ve diğ., 2005). TYB kısıtlı bir zamanda çok fazla gıda tüketmek ve kontrol hissinin olmamasıdır. TYB bulimik hastalarda görülebilir. Tıkanırcasına yeme davranışı ve duygusal yeme sıklıkla birlikte görülebilmekte, birbirleriyle ilişkilendirilmektedir (Sevinçer & Konuk, 2013). TYB olan bireylerin duygusal yeme davranışları TYB olmayanlara göre daha fazladır. TYB olan ve olmayan bireylerin kısıtlayıcı yeme davranışları arasında fark bulunmamıştır (Masheb & Grilo, 2006).

Strese karşı verilen bir cevap olan duygusal yeme davranışı strese karşı farkındalıklı bir davranış biçimi iken, duygularını ayrıştırmada zorlanan aleksitimisi olan bireyler bu davranışa farkında olmayarak yönelir ve buna refleksif duygusal yeme denir (Chesler, 2012). Pinaquy ve diğerleri (2003) TYB olan 169 kadın katılımcı ile yaptığı çalışma sonucunda, TYB olan katılımcıların TYB olmayan katılımcılara göre daha yüksek kaygı, algılanan stres, depresyon, duygusal yeme ve aleksitimi puanı aldığı görülmüştür. Depresyon ve algılanan stres TYB olmayan katılımcılarda duygusal yemenin yordayıcısı iken aleksitimi TYB olan katılımcılarda yordayıcı olmuştur. Tüzen'in (2019) üniversite öğrenceleri ile yapmış olduğu çalışma depresyon, kaygı ve stres seviyesinin duygusal yeme ve aleksitimi arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişkisi olduğunu göstermiştir. Aleksitimi ve duygusal yeme arasında da pozitif anlamlı bir ilişki vardır.

Bir başka çalışmada da yeme düzensizliğinin duygusal yeme ve stres arasında aracı rol üstlendiği gösterilmiştir. Stresli olmak, bireylerin aç ve tok olma sinyallerine verdikleri yanıt konusunda zayıf yetenekli olmalarına sebeptir. Ayrıca stres deneyimi yüksek duygusal yeme ile ilişkilidir (Tan & Chow, 2014). Rodriguez ve diğerleri (2009) 666 ortaokul öğrencisiyle yapmış olduğu çalışma sonucunda duygusal yeme davranışının cinsiyete göre farklılık göstermediğini belirtmiştir. Katılımcıların duygusal yeme davranışı üzerinde endişenin ve algılanan stresin etkisi olduğu gösterilmiştir. Kızların algıladığı stres, endişe, gerginlik ile duygusal yemeleri arasında, oğlanların duygusal yemeleri ile şaşkınlık gibi duyguları arasında ilişki bulunmuştur.

Waller ve Osman (1996) yeme bozukluğu olmayan 51 kadın katılımcıyla yapmış oldukları çalışmada genel nüfusun duygusal yeme davranışı ve sağlıklı beslenme özelliklerini incelemeyi amaçlamışlardır. Sonuçlara bakıldığında, katılımcıların duygusal yeme seviyelerinin tıkanırcasına yiyenlere göre daha düşük, diğer klinik gruplarla benzer seviyelerde olduğu görülmüştür. Ayrıca, duygusal yeme bulimiya ve boya oranla fazla kilo ile ilişkili bulunurken, kısıtlayıcı tutumlarla ilişkili bulunmamıştır. Duygu odaklı yeme davranışı bulimik davranışların önemli bir belirleyicisidir. Ancak, bulimik davranışlar, yeme davranışının duyguları değiştirdiğini öğrenmeyle ortaya çıkması da olasıdır.

Kısıtlanmış yeme, duygusal yeme ve bulimik eğilimlerin birbirleriyle ilişkisi ve bunların yeme bozukluklarıyla psikolojik açıdan ilişkileri incelenmiştir. 129 normal kilolu kadın katılımcı ile yapılan çalışmanın sonucunda, kısıtlanmış yeme davranışı olan bazı katılımcıların duygusal yeme davranışı gösterdiği ve duygusal yeme davranışı gösteren bazı katılımcıların da bulimik eğilimlere sahip olduğu anlaşılmıştır (Lindeman & Stark, 2010).

Türkiye’de duygusal yeme üzerine yapılan çalışmalar son yıllarda artmıştır ve bu çalışmalar daha çok diyetisyenler ve beslenme uzmanları tarafından yapılmıştır (Yılmaztürk, 2018). 14-19 yaş aralığındaki 508 kız öğrenciyle yapılan çalışma, duygusal yeme, kontrolsüz yeme ve bilişsel kısıtlı yeme davranışı ile beden bileşimi arasındaki ilişki incelenmiştir. Ergenlerin duygusal yeme davranışı ve vücut bileşimi (yağsız vücut kütlesi, yağ kütlesi ve oranı, kas kütlesi, vücut suyu, mineral miktarı) arasında anlamlı bir ilişki bulunmamıştır. Ancak, vücut kitle endeksinin bilişsel yeme kısıtlaması davranışından etkilenebileceği belirtilmiştir (Işgın ve diğ., 2014).

Yılmaztürk (2018), 711 üniversite öğrencisi ile yapmış olduğu çalışmada duygusal yeme ile algılanan stres arasındaki ilişki üzerinde duygu odaklı başa çıkmanın etkisini incelemiştir. Bu çalışma duygusal yeme ile algılanan stres arasında olumlu ilişki olduğunu göstermiştir. Duygu odaklı başa çıkmanın duygusal yeme ve algılanan stres üzerindeki etkisi cinsiyete göre incelenmiştir. Erkek katılımcıların algıladıkları stres ve duygusal yeme davranışları arasında duygu odaklı başa çıkmanın aracı rolü bulunmamıştır. Ancak, kadın katılımcıların algıladıkları stres ve duygusal yeme davranışları arasında duygu odaklı başa çıkmanın aracı rolü vardır.

Sağlıklı, yetişkin bireylerin duygusal yeme davranışlarının beslenme durumları üzerindeki etkiyi araştıran çalışmada, duygusal yeme oranını artıran değişkenlerin daha çok can sıkıntısı, yalnızlık ve kafa karışıklığı olduğu belirtilmiştir (Seven, 2013). Özdemir (2015), bekar olmanın, yüksek kaygı, depresyon ve stres seviyesine sahip olmanın duygusal yemeye etkisinin büyük olduğunu belirtmiştir.

Ünal (2016), obezite ameliyatı olan hastaların; depresyon, duygusal yeme, gece yeme ve yeme kaygısının kilo alımındaki etkisini incelemiştir. Çalışma sonucunda duygusal yemenin kilo alımındaki ana faktör olduğu ortaya konulmuştur. Duygusal yeme ve tıknırcasına yemenin duygulanım düzenlemesi ile ilişkisini ve yaygınlığını araştıran Evirgen (2010), yüksek tıknırcasına yeme ve olumsuz duygu durumlarının düzenlenmesindeki eksiklik ile duygusal yeme arasında pozitif yönde güçlü bir ilişki olduğunu belirtmiştir.

2.4 Beden İmajı

Beden imajı, bireyin kendi bedeniyle ilgili sahip olduğu duygu, tavır ve başkalarının kendi bedenini nasıl gördüğüyle ilgili düşünceleri olarak tanımlanabilir (Grogan, 2005). Schilder (1950) beden imajını ilk tanımlayan kişidir (Selvi, 2018). Schilder (1950) “beden imajı, vücudumuzun kendimize nasıl görüldüğü, vücudumuzun zihnimizde oluşturduğu imgedir” der. Beden imajı, zihnimizdeki imgeden daha fazlasıdır. Grogan (2017), beden imajını bireyin bedeni hakkındaki algısı, düşüncesi ve hisleri olarak; beden memnuniyetsizliğini bireyin bedeni hakkındaki olumsuz duygu ve düşünceleri olarak tanımlamıştır. Beden memnuniyetsizliği bedeninin şekli, büyüklüğü ve kas oranına yönelik olumsuz değerlendirmeleri içerir. Beden memnuniyetsizliği, bireyin ideal bedeni ile kendi bedenini değerlendirmesi arasındaki çatışmayla ilgilidir.

Beden imajını oluşturan 3 ana boyut vardır. Bunlardan ilki değerlendirmedir, bireyin genel fiziksel özelliklerine yönelik memnuniyetini ifade etmektedir. Bireyin bedenine yönelik değerlendirici inanç ve düşünceleridir. Diğer bir boyut duygulanımdır; bireyin kendini değerlendirirken ortaya çıkan hisler ve duygusal deneyimlerdir. Son boyut olarak yatırım; fiziksel görünüşün ve benlik algısının üzerinde bilişsel-davranışsal önemi (Cash, 1994; Cash & Pruzinsky, 2002; Cash ve diğ., 2004).

Beden imajına yönelik temel dört yaklaşım vardır; sosyokültürel teori, bilişsel davranışçı teori, nesnelleştirme teorisi, olumlu beden imajı (Grogan, 2017).

1. Sosyokültürel Teori: Sosyokültürel teoriye göre toplum bireylere onların ideal beden imajını ve beden memnuniyetsizliğini oluşturacak özelliğe sahiptir (Tiggemann, 2011). Üçlü etki modeline göre medya, aile ve akranlar bireyin ideal beden imajının oluşmasında etkilidir (van den Berg ve diğ., 2002).
2. Bilişsel davranışçı Teori: Cash (2002), sosyalleşmenin, kişiler arası, kişisel ve fiziksel özelliklerin beden imajının gelişimindeki etkisini bilişsel davranışçı model ile vurgulamaya çalışmıştır. Beden imajı tutumu ikiye ayrılmıştır; beden imajı değerlendirmesi/memnuniyetsizlik ve beden imajı yatırımı, beden bilimsel ve davranışsal önemi. Bilişsel davranışçı model bilişsel, duygusal, çevresel ve fiziksel durumların beden imajı üzerindeki ilişkiyi dikkate alır.
3. Nesnelleştirme Teorisi: Fredrickson ve Roberts (1997), nesnelleştirme teorisi ile kadın bedenlerini cinsel olarak nesnelleştiren bir toplumun kadınlar üzerindeki etkisini açıklamaya çalışmıştır. Böyle bir kültürde var olan kadınlar, kendilerini nesnelleştirmeyi iki düzeyde deneyimler; durumsal kendini nesnelleştirme ve karakteristik kendini nesnelleştirme. Durumsal kendini nesnelleştirme, başkaları kişinin nasıl görüldüğüne dair yorumda bulunduğu zamanki gibi bağlamlarda dikkatin kadın bedenine yöneldiği durumdur. Karakteristik kendini nesnelleştirme, kadınların kendi bedenlerini kronik bir şekilde nesne olarak gördükleri, bedenlerinden dolayı utandıkları ve endişelendikleri durumdur. Karakteristik kendini nesnelleştirme her yaşta kadın için geçerli bir durumdur (Grippio & Hill, 2008).
4. Olumlu Beden İmajı: Olumlu beden imajı yaklaşımına göre, olumlu beden imajının sadece olumsuz beden imajının olmaması değil, aynı zamanda eşsiz unsurlara sahip olunduğunun anlaşılmasıdır (Tylka, 2011). Yüksek kiloya, vücut şekline ve kusurlara rağmen bedenin kabulü, bedene saygı duyup ihtiyaçlarına cevap vermeyi ön planda tutar. Gerçekteki görüntüsünden bağımsız, bedene yönelik olumlu bir görüşe sahip olmaktır. Olumlu beden imajı yaklaşımını savunanlar, bu yaklaşımın bedenin tüm yönlerine karşı tam memnuniyet duymak olmadığını belirtmişlerdir. Bu bakış açısının amacı

kişinin bedenine yönelik daha olumlu bir görüşe sahip olmasını teşvik etmektedir (Grogan, 2017).

Esnaola ve diğerlerine göre (2010), beden imajının oluşmasında etkili olan üç faktör; aile, akran grubu ve medyadır. Örneğin, medyaya bakıldığı zaman ince olmanın güzel olmakla ilişkilendirildiği görülmüştür (Corey & Corey, 2006). Aile içerisindeki olumsuz eleştiriler bireyin özgüveninin, beden ve kendilik algısının olumsuz yönde etkilenmesine neden olabilir (Arslangiray, 2013; Wilhelm, 2006). Bireyin beden imajı sosyal çevresinden, akran gruplarından etkilenmektedir. Bedeniyle ilgili verilen tepkiler birey için büyük bir öneme sahipken, olumsuz geri bildirimler bireyin beden imajını olumsuz etkiler. Bu geri bildirimler her zaman sözel değildir, göz teması, beden dili gibi sözel olmayan geri bildirimler bireyin çevresi tarafından kabul görüp görmediğini anlamasında önemlidir (Oktan & Şahin, 2010).

Beden imajında bozulma kavramı ilk olarak 16.yy'da Shilder tarafından bacadaki fantom ağrısı görüldükten sonra kullanılmıştır. Ancak, daha çok 20.yy'dan sonra beden imajı ile ilgili çalışmalar yapılmaya başlanmıştır (Erkal & Pek, 1993). Seymour Fisher ise beden algısı hakkında araştırma yapan ilk psikologdur. 1958 yılında çalışmalarına başlayan Fisher' in 1986 yılındaki çalışması, günümüzdeki deneysel çalışmalara önemli bir kaynak olmuştur (akt. Arslangiray, 2013).

Head (1920), kişinin beden imajını aşamalı bir şekilde yapılandırdığını belirtmiştir. Kişinin yapılandığı modelde, kişinin kendi bedenine yönelik davranış ve tavırları içeren bir şema vardır. Kişinin karşılaştığı durumlar bu oluşan şemaya göre değerlendirilir. Yeni durum şema tarafından kabul veya ret alır. Eğer kabul edilirse, yeni durum kişinin beden imajının bir parçası haline gelir (akt. Arslangiray, 2003). Beden imajının inceleyen ilk psikolog Fisher'a göre kişilerin beden algılarıyla ilgili bilgiye sahip olmak, insan davranışını anlamada çok önemli bir etkidir (akt., Blood, 2005). Kimliğin oluşmasındaki temel etkenlerden biri beden imajıdır. Beden imajı zaman içerisinde değişen bir yapı özelliğine sahiptir; yaşa, deneyimler, mevsimlere, moda ve medyaya bağlı olarak değişkenlik gösterebilir (Hetherington ve diğ., 2006).

Beden imajı kültür, sosyal çevre, medya ve bireysel faktörlerle ilişki halindedir ve bu ilişki olumlu veya olumsuz etkiye sahiptir (Healey, 2014). Medya yoluyla mükemmel yüz ve bedenlerin sürekli olarak gösterilmesi, ergenlerin zihninde

mükemmel, kusursuz kadın ve erkek imajı oluşmasına sebep olmaktadır. Kendilerini kıyaslayan bu ergenlerde kendi bedenlerine yönelik çarpıtılmış bir imaj oluşur (Göksan, 2007).

Cachelin ve diğerleri (2002), etnik kökenin beden imajı ve beden ölçüsü ile ilişkisini incelemek amacıyla, Amerika Birleşik Devletleri'nde yaşayan Asyalı, İspanyol, siyahi ve beyaz olmak üzere farklı etnik kökenlerden kadın ve erkeklerin katıldığı bir çalışma yapmışlardır. Çalışmanın sonucuna göre, vücut ağırlığı, yaş ve eğitim seviyesine göre erkekler için etnik farklılık bulunmamıştır. Asyalı kadınlar diğer gruptaki katılımcılara göre daha az beden memnuniyetine sahipken, kadın katılımcılar erkek katılımcılara göre ölçülerinden daha fazla memnuniyetsizlik rapor etmiştir. Ayrıca, kadınlar daha zayıf figürleri daha çekici ve kabul edilebilir olarak belirtmişlerdir.

Bir başka çalışma sonucunda, siyahi kadın ve erkeklerin beyaz kadın ve erkeklerle karşılaştırıldıklarında daha büyük ölçüleri kabul ettikleri görülmüştür (Chandler ve diğ., 1994). Kemper ve diğerlerine (1994) göre, siyahi ergen kızların beyaz ergen kızlara göre bedenlerinden daha memnun olduklarını, kilolarının fazla olmadığını söyleme olasılıkları ve kendilerinin diğer kızlara göre daha zayıf tanımlamaları daha fazladır. Mintz ve Kashubeck (1999), erkeklerde etnik kökene bağlı olarak beden imajında ve memnuniyetinde fark olmadığını belirtmişlerdir. Story ve diğerleri (1995) ise Asyalı ergen oğlanların beyazlara göre kilolarından daha az memnun olduklarını, siyahilerin ise en az memnuniyet seviyesine sahip olduklarını belirtmiştir.

Kişinin benlik algılayışı ile görünümü arasında farklılıklar olabilir. Birey bedeniyle ilgili hissettiği ile kendisi hakkında hissettiğinin aynı olduğunu belirtebilir. Bedenini olumsuz algılayan bireyin kendilik saygısında problem olabilir (Güneş, 2009). Oktan ve Şahin'e (2010) göre olumlu beden algısı yüksek özsaygı ile ilişkilidir. Ayrıca, beden imajına karşı olan memnuniyetsizlik ile benlik saygısı arasında güçlü bir ilişki vardır. Beden imajı benlik saygısının bir parçasıdır (Merten, Lewinson & Hops, 1990).

Beden imajı konusunda yapılan çalışmalarda cinsiyete göre farklılıklar olduğu görülmüştür (Cash ve diğ., 2004; Çok, 1990). Çok (1990), araştırmasının sonucunda erkeklerin beden imajlarından memnuniyet seviyeleri kadınların memnuniyet

seviyesinden daha yüksek olduğunu belirtmiştir. Kadınlar vücutlarıyla daha fazla meşgul olurlar ve kendilerini çevreye, kendilerine beğendirmek için daha fazla baskı hissederler (Arslangiray, 2013). Tylka (2011) araştırmasında, erkeklerin vücutlarındaki yağ ve kas yoğunluğundan memnun olmamaları, beden imajlarını üzerinde önemli bir etkiye sahiptir. Bu yüzden, bazı erkekler kas yoğunluğunu artırmak için sağlıksız beslenmeye yönelebilir, aşırı fiziksel egzersizde bulunabilirler. Selvi (2018), erkek ve kadınların benzer düzeylerde beden görünümleriyle ilgili kaygılandıklarını fakat erkeklerin kaygılarının kaslı görünüp görünmemekle ilişki olduğunu belirtmiştir. Olumsuz beden imajına sahip olmak kadınların %70'ini etkilerken, erkeklerin %23'ünü etkilemektedir (Richardson ve diğ., 2009).

Erkeklerin de beden imajlarından memnuniyetsizlik duyduğu bilinmekle birlikte, çalışmalar daha çok kadınların beden imajına yöneliktir. Bu çalışmalar kadınların erkeklere göre bedenlerine yönelik daha fazla memnuniyetsizlik yaşadıklarını, yaşanan bu memnuniyetsizliğin erkeklere göre kadınların hayatını daha fazla etkilediği gösterilmektedir (Johnstone ve diğ., 2008). Cash ve diğerleri (2004) 19 yıl boyunca sürdürdükleri araştırmalarında, kadın ve erkek üniversite öğrencilerinin beden imajlarından memnun olma seviyelerini incelemek amacıyla bir çalışma yapmışlardır. Erkek katılımcıların beden imajlarına yönelik memnuniyetsizlik düzeyleri sabit kalırken, kadın katılımcıların bedenlerinden memnuniyet düzeyleri zaman içinde kötüleşip, daha sonra düzeldiği bulunmuştur.

Feingold ve Ronald'ın (1998) meta-analiz çalışmasına göre erkekler kadınlara oranla bedenlerinden daha memnundurlar. Ayrıca, kadınlarla aralarındaki fark az olsa da erkekler kendilerinin olduklarından daha iyi göründüklerini belirtmişlerdir. Çalışmaların birçoğunda kadın katılımcıların erkek katılımcılara göre daha düşük düzeyde beden memnuniyetine sahip oldukları kaydedilmiştir (Grogan, 2006).

Merten ve diğerleri (1990) yapmış oldukları araştırmada lise öğrencilerinin stres, depresyon düzeyleri ile yaş, cinsiyet, özgüven, beden imajı ve stresli yaşam olayları arasındaki ilişkiyi incelemiştir. Araştırma sonucuna göre, kız öğrencilerin stresli yaşam olayları, depresyon belirtileri ve olumsuz beden imajı daha yüksek çıkmıştır. Cash ve diğerleri (2004), hem kadın hem erkek için olumlu beden imajının, daha yüksek iyimserlik, özgüven ve sosyal destekle ilişkili olduğunu belirtmişlerdir. Kişilerde yaş aldıkça, olumsuz beden imajında artış olabilmektedir. Örneğin; orta

yaştaki kadınlar sağlıklı bir kiloya sahip olmaktan çok ince bir görünümde olmayı tercih etmektedirler (Richardson ve diğ., 2009). Yaşlanma sonucunda ortaya çıkan dış görünüşteki değişimi kabul eden bireylerde olumsuz beden imajı görülmemektedir. Bunda sosyal destek, kişisel gelişim ve özgüven de etkilidir (McLean ve diğ., 2011).

Yapılan araştırmalar ergenlik döneminde beden imajının önemini ve beden memnuniyetsizliğinin depresyon gibi etkilerini vurgulamaya çalışmıştır. Ancak, çocukluk çağındaki beden imajı gelişimini araştıran çalışmaların sayısı azdır (Grogan, 2006). Okulöncesi çocuklarıyla yapılan çalışmada beden memnuniyetsizliği testinin sonucu olumlu çıkmıştır. Bu çalışmaya göre ilk yıllardan itibaren kiloyla ilgili önyargılar çok güçlüdür. Dört yaşındaki çocuklar tombul figürleri istemezken, altı yaşındaki çocuklar kilolu çocuklardansa normal kilolu çocuklarla arkadaş olmayı tercih ederler. İlkokul öğrencilerine bakıldığında kilolu oğlanların kilolu kızlara göre kiloya karşı daha toleranslı olduğu görülmüştür. Sonuçlar, sağlıklı bir beden imajı oluşturmak için bu çağın ciddiye alınması gerektiğini göstermektedir (Spiel ve diğ., 2012).

Arslangiray (2013), üniversite öğrencileriyle yapmış olduğu çalışma sonucunda, bireylerin kaygı puanları ile beden imajı puanları arasında negatif yönde ilişki olduğunu; gelenekçi cinsiyet rolü ve kaçınan bağlanma stili ile beden imajı puanları arasında pozitif yönde bir ilişki olduğunu belirtmiştir. Ayrıca, annelerinin mezun olduğu okul düzeyine göre beden imajına bakıldığında, üniversite/yüksek okul mezunu annelerin çocuklarının daha düşük eğitim düzeyine sahip annelerin çocuklarına göre daha olumsuz beden imajına sahip oldukları görülmüştür.

Sarwer ve diğerleri (2005) obezite ve olumsuz beden algısı arasında pozitif yönde ilişki bulmuşlardır. Obez bireylerin dış görünüşleri hakkında olumsuz beden imajına sahip olduklarını ve bu durumun depresyona ve düşük özsaygıya sebep olduğunu belirtmişlerdir. Dorak (2011), atlet olan ve olmayan ergenlerle yaptığı çalışmada beden imajı ve özsaygı arasındaki ilişkiyi incelemiştir. Spor yapan kızların yapmayanlara göre daha yüksek özsaygıya sahip oldukları anlaşılmıştır. Ayrıca, özsaygı seviyesindeki artışın daha yüksek olumlu beden imajının oluşmasına sebep olduğu belirtilmiştir. Çok'a (1990) göre fiziksel etkinlikte bulunan kişilerin daha fazla olumlu beden imajına sahip olduğunu açıklamıştır.

Beden imajının birçok sağlıksız davranış üzerinde etkisi vardır. Örneğin; ince beden idealine sahip bir spor kültürüne uyum sağlayacak bedene sahip olup olunmadığını sorguladır ve egzersiz yapma veya egzersizden kaçınma gibi davranışlara sebep olabilir (Choi, 2000). Bireyler görünüşünden memnun olmadığı için motive olup egzersiz yapabilir veya görünüşünden dolayı spor kıyafetlerle bedenini göstermemek için başkalarının yanında spor yapmaktan kaçınabilir (Grogan ve diğ., 2004; Liggett ve diğ. 2003). Ergenlikten başlayarak, erkekler kas oranından dolayı bedenlerine yönelik memnuniyetsizlik deneyimlerler. İstedikleri zayıf, geniş omuzlu ve kaslı bedene kısa sürede ulaşma isteğiyle ilaç kullanmaya başlarlar. İlaçlar ise karaciğer, böbrek hastalığı gibi sorunlara neden olabilir (Pope ve diğ., 2000).

Beden ağırlıklarını korumak amacıyla yapılan sağlıksız davranışlardan bir diğeri ise tütün kullanımıdır. Kilo alma korkusu bireylerin sigara kullanımını bırakma kararlarını etkileyebilir, hatta genç kızlar zayıf beden imajı nedeniyle sigara kullanmaya başlayabilir (Stice & Shawn, 2003; King ve diğ., 2005).

Beden memnuniyetsizliği; baş kısmında bulunan kulak, dudak, göz kapağı, diğer bölgelerde bulunan göğüs, karın gibi kısımlar ile bedendeki lekeler ve yara izlerine yönelik olabilir. Bu memnuniyetsizlik sonucunda cerrahi müdahaleler gerçekleşebilir. Genç bireylerin talep ettiği müdahaleler daha çok burun estetiği, kulak ameliyatı, erkeklerde meme küçültme, lazer epilasyon ve akne tedavileri olarak rapor edilmiştir (Neagu, 2015).

2.5 Cinsellik ve Cinsel Doyum

2.5.1 Cinsellik kavramı

Johnson'a (2001) göre cinsellik; fiziksel, psikolojik, çevresel ve sosyal faktörleri içinde bulunduran bir süreçle oluşan insan ilişkilerinin yakınlık ihtiyacıdır. İncesu (2006), cinselliği bireyin sadece fiziksel değil, düşünsel, duygusal ve toplumsal bütünlüğünü oluşturan, bireyin kişisel gelişimine katkı sağlayan, sevgi paylaşımına yardımcı olan ve bunları artıran bir ihtiyaç olarak tanımlamıştır. Bireylerin cinselliğe karşı kendi inançları, duyguları, düşünceleri ve tavırları vardır. Bu yüzden, cinsellik kişisel bir deneyimdir (Masters ve diğ., 1995).

Cinselliğin iki temel işlevi bulunmaktadır. Bunlardan birincisi biyolojik işlevdir. Cinselliğin biyolojik işlevi insan neslinin devamlılığını, üremeyi sağlamaktır

(Gökdağ, 2002). Diğer işlev ise psikolojiktir. Cinselliğin psikolojik işlevi bireylerin sevme sevilme gibi ihtiyaçlarının karşılanması ve haz almasıdır (Özgüven, 1997).

Crowe'e (1995) göre cinsellik evliliğin en temel bileşenlerindedir. Cinsel işlevlerde sorun olması evliliği olumsuz etkiler. Yaşanan sorunlar çiftler arasındaki yakınlığı ve olumlu duyguları zedeler (McCarthy, 1997). Evli kişilerin ilişkilerini sağlıklı bir şekilde yürütebilmeleri için düzenli cinsel ilişkiye ve cinsel açıdan tatmine ulaştıklarını hissetmelerine ihtiyaç vardır (Ayatollahi, 2014).

2.5.2 Cinsel doyum kavramı

Cinsel doyum çeşitli tanımları olan ve anlamı konusunda fikir birliğinin henüz oluşmadığı bir terimdir. Genel anlamda cinsel doyum, çiftlerin yaşadıkları ilişkinin cinsel yönüne dair ne hissettikleridir. Kişinin ilişkisinin cinsel yönünden ne kadar mutlu veya memnun olduğudur (Sprecher & McKinney, 1993; Sprecher & Cate, 2004). Renaud ve diğerleri (1997) cinsel doyumunu memnuniyetsizliğin olmaması olarak belirtirken, Lawrance ve Byers (1995) cinsel doyumunu bireyin cinsel ilişkisine karşı olumlu ve olumsuz yönlerinin değerlendirilmesinden kaynaklı bir tepki olarak tanımlamıştır. MacNeil ve Byers (2005) cinsel doyumunu, birey ve partneri arasındaki cinsel memnuniyetin olumlu ve olumsuz taraflarının değişimi olarak belirtmiştir. DeLamater'a göre (1991) cinsel doyum bireyin cinsel aktivitesinden beklentilerinin karşılanma derecesidir. Ortiz ve Ortiz'e göre (2003) cinsel doyum bireyin cinsel ilişki sıklığı gibi fiziksel, sevilme duygusu gibi duygusal, ilişki beklentilerinin karşılanması, cinsel isteklerin gerçekleşmesi ve tutkunun tatmin edilmesi gibi memnuniyet duyulmasıdır.

2.5.2.1 Cinsel doyumunu etkileyen faktörler

Cinsellik ve cinsel doyum kişisel bir deneyimdir. Bireysel ve çevresel özelliklere bağlı olarak olumlu veya olumsuz yönden etkilenirler. Cinsel doyumunu etkileyen faktörlerden biri evlilik doyumudur. Cinselliğin temel iki boyutu olan biyolojik ve psikolojik faktörler evlilik için de geçerlidir. Bireyler evlenerek hem cinsel ihtiyaçlarını karşılar ve ürer hem de sevme, sevilme, güvende olma ihtiyaçlarını karşılar (Okci, 2017). Evlilik, kişilerin birbirlerine karşı yoğun duygular beslemesi, ait ve mutlu olma gibi ihtiyaçların karşılandığı bir birimdir (Framo, 1992). Evlilik doyumunu, çevresel ve kişisel olarak iki ana boyuttan oluşur. Kişisel boyut, eşlerin birbirlerine karşı tutumunu, cinsel doyumlarını, iletişim ve sevgi biçimini oluşturur.

Çevresel boyut ise, eşlerin iş hayatını, karar almada eşitlik ve baskınlık durumlarını oluşturur. Kişisel ve çevresel boyutlardan doyum alan bireyler yaşamlarında psikolojik doyuma ulaşabilirler (Sokolski & Hendrick, 1999). Evlilik doyumu ve cinsel doyumun arasındaki ilişkiyi inceleyen Sprecher (2002) ve Byers (2010), evlilik doyumu ile cinsel doyum arasında olumlu bir ilişki olduğunu belirtmiştir. Evlilik doyumu ve cinsel doyum birbirini etkileyebilmektedir. Eşler yaşadıkları cinsel deneyim hakkında birbirlerine geri bildiride bulunur, birbirlerinin cinsel ihtiyaçlarını karşılar ise ilişkilerinden memnun olurlar. Cinsel gereksinimlerin giderilmesi, evlilikte eşler arasındaki bütünlüğün sağlanması için önemlidir (Jones, 1994).

Fiziksel ve psikolojik problemler cinsel doyumunu etkileyen faktörlerdendir. Castellanos-Torres ve diğerlerine göre (2013) algılanan sağlıklı olma hali kadınların cinsel doyum düzeyi ile ilişkilidir. Hormonsal bozukluklar, omurilik zedelenmesi, çoklu skleroz, tiroit ve Parkinson hastalığı cinsel doyum üzerinde olumsuz etkiye sahiptirler (Crowe, 1995; Kohn & Kaplan, 2000, akt. Koçak, 2009) Drosdzol ve diğerlerinin (2007) yapmış olduğu çalışmaya göre, polikistik over sendromu olan evli kadınlar daha düşük cinsel doyuma sahiptirler. Cinsel işlev bozukluklarının cinsel doyumunu etkilediği bilinmektedir. Gralla ve diğerleri (2008) şiddetli sertleşme bozukluğunun (SB), cinsel ilişkiye yönelik yüksek kaygı seviyesi, düşük cinsel istek, yüksek cinsel tatminsizlik ile ilişkili olduğunu belirtmiştir. Genç ve yaşlı katılımcılar karşılaştırıldığında, SB şiddetinin her seviyesinde, yaşlı erkekler genç erkeklere göre daha az tatmin olmuştur. Mulhall ve diğerlerinin (2008) 27 ülkeden katılımcılarla yapmış olduğu çalışmaya göre, SB ile cinsel doyum arasında negatif yönde ilişki vardır. Kadınlarda cinsel işlev bozukluğu her zaman düşük cinsel doyumla ilişkili değildir, yüksek cinsel doyum da deneyimlenebilir (Ferenidou ve diğ., 2008). Diğer psikolojik problemler de cinsel doyumunu olumsuz yönde etkiler. Örneğin; stres, kaygı ve depresyon cinsel doyumun azalması ile ilişkili bulunmuştur (Crowe, 1995; Hawton, 1985).

Psikolojik iyi olma hali ve yaşam kalitesi dolaylı veya doğrudan cinsel doyumunu etkilemektedir. Psikolojik olarak iyi olma hali huzurlu bir hayat, olumsuz duyguların kapsamlı olmadığı, hayatın olumlu gidişatı olarak tanımlanabilir (Keyes & Annas, 2009). Psikolojik iyi olma hali evlilik doyumundan etkilenmektedir (Rosen & Moghadam, 1991). Evlilik doyumunun cinsel doyumunu etkilediği bilinmekte,

böylelikle psikolojik iyi olma durumu cinsel doyumu dolaylı bir şekilde olsa da etkilemektedir (Jones, 1994). Psikolojik iyi olma durumu ile yaşam kalitesi arasında pozitif yönde bir ilişki vardır. Yaşam kalitesi; kişinin, mutluluk ve memnuniyetinin biyolojik, psikolojik, sosyolojik ve ekonomik faktörlerle ilgili öznel yorumu olarak belirtilmiştir. Yaşam kalitesinin yüksek olması yüksek seviyede psikolojik iyi olma haline sahip olmayı destekler, çünkü bireyin yaşam kalitesi bireyin davranış ve tutumlarını etkiler (Diener, 1984; Diener ve diğ., 2003). Ayrıca, Trudel (2002) cinsel doyumun bireylerin yaşam kalitesini olumlu yönde etkilediğini, cinsel doyum deneyimleyen bireylerin sağlıklı bir beden ve ruha sahip olduklarını söylemiştir.

Yapılan çalışmalar sonucunda bazı demografik özelliklerin cinsel doyumu etkilediği anlaşılmıştır. Cinsel doyumu etkileyen demografik özelliklerden biri cinsiyettir. Cinsiyete göre karşılaştırma yapılan çalışmaların sonucunda farklılıklar bulunmuştur. Kadın ve erkek arasında farklılık bulunan çalışmaların bazılarında kadınların erkeklere göre daha az cinsel doyum yaşadıkları belirtilmiştir (Timm, 1999; Lee, 1999; Kabakçı & Daş, 2002; Gökmen, 2001; Basat, 2004; Koçak, 2009; Ayatollahi, 2014; Turan, 2013). Kadınların daha fazla cinsel doyum yaşadıklarını gösteren çalışma da vardır (Renaud & Byers, 1997).

Yaş değişkeninin cinsel doyum ile ilişkisine bakıldığında hem kadın hem de erkeklerde yaşın cinsel doyumu etkilediği görülmüştür. Woloski-Wruble ve diğerlerine (2010) göre cinsellik her yaşta kadın için yaşam doyumunun hayati bir yönüdür ve sürekli bir gelişmeye, adaptasyona dayanır. Menopoz kliniğine başvuran 127 kadın katılımcı ile yapmış oldukları araştırmada ileri yaşta kadınların sınırlı da olsa cinsel aktivitelere dahil olduklarını, cinsel aktivitelerini sürdürmeye ilgili olduklarını belirtmişlerdir. Çalışmanın sonucuna göre, kadınların cinsel doyum düzeyleri ortalamanın üstündedir ve yaş ile cinsel aktivite sayısı arasında anlamlı bir ilişki yoktur. Katılımcıların çoğu eşleriyle iyi cinsel iletişim kurduklarını ancak cinsel hayatlarındaki çeşitliliğin sınırlı olmasından memnun olmadıklarını bildirmiştir. Bununla birlikte katılımcıların yüksek düzeyde yaşam doyumuna sahip oldukları rapor edilmiştir. Cinsel doyumun yaşam doyumuna ve cinsel aktivite düzeyi ile pozitif anlamlı bir ilişkisi olduğu gösterilmiştir. Çalışmaların genelinde yaş ilerledikçe cinsel doyumun azaldığı belirtilmiştir (Barrientos & Paez, 2006; Edwards & Booth, 1994; Laumann ve diğ., 1994). Castellanos-Torres ve diğerlerine göre (2013) kadınların cinsel doyum düzeyi 45 yaşından sonra düşmektedir. Ancak, yaş

ilerlemesinin cinsel doyumunu etkilemediğini belirten çalışmalar da vardır. Örneğin; Whitley ve Poulsen'ın (1975) çalışmasında yaş ilerledikçe cinsel doyumun düştüğüne dair bir bulgu bulunmamıştır. Adams ve Turner'ın (1985) çalışmasında ise yaş ilerleyen kadınların daha yüksek cinsel doyum deneyimlediklerini rapor etmişlerdir.

Barrientos ve Paez (2006) 5407 katılımcı ile yaptıkları çalışmada, kadın katılımcıların yüksek eğitim ve sosyoekonomik seviyesinin cinsel doyumunu olumlu yönde etkilediği belirtilmiştir. Call (1995), evli bireylerin eğitim seviyelerinin artmasının cinsel doyumunu olumlu yönde etkilediğini ancak üniversite mezunu veya daha üstü seviyeler için bu etkinin olmadığını belirtmiştir. Sakmar (2010) cinsiyet rolünün cinsel doyumunu etkilediğini belirtmiştir. Kadınsı cinsiyet rolünün düşük cinsel doyum ile ilişkili olduğunu belirten çalışmaların yanı sıra cinsiyet rolünün benimsenmesi ile cinsel doyum arasında ilişki olmadığını belirten çalışmalar da vardır (Kimlicka ve diğ., 1983; Obstfeld ve diğ., 1985; Frank ve diğ., 1986, akt. Gözde Koçak, 2009). Ayrıca, çocuk sahibi kadınların daha az orgazm problemi ve daha yüksek cinsel doyum yaşadıkları rapor edilmiştir (Witting ve diğ., 2008).

Cinsel doyumunu etkileyen bireysel özelliklerden bir diğeri bağlanma şeklidir. Bağlanma, bebeklikte bakım veren kişiye karşı iken, yetişkinlikte birlikte romantik ilişki yaşanan kişiye yöneltilmiştir (Çelik, 2009). Hazan ve Shaver (1987) yetişkinlikte bağlanma şeklini; güvenli, kayıtsız/kararsız ve kaçınan olmak üzere üç kategoriye ayırır. Güvenli bağlanan bireyin romantik ilişkisinde güven ve olumlu duygular ön plandadır. Kayıtsız/kararsız bağlanan bireyin romantik ilişkisinde acı ve aşırı çaba belirginken, kaçınan bağlanan bireyler için güvensizlik ve yakınlıktan korkma belirgindir. Clymer ve diğerlerinin (2006) çalışmasına göre, kaçınan bağlanma şekline sahip bireyler daha az cinsel doyum deneyimler. Güvensiz bağlanan kişilerin daha az cinsel doyum deneyimledikleri rapor edilmiştir (Davis ve diğ., 2006).

Cinsel doyum üzerine yapılan diğeri bir araştırma Vural (2007) tarafından yapılmıştır. Araştırmada evlilik öncesinde alınan cinsel danışmanlığın bireylerin evlendikten sonraki cinsel doyumları üzerinde nasıl bir etki oluşturduğuna bakılmıştır. Araştırmanın sonucuna göre evlenmeden önce cinsel danışmanlık alan bireyler, evlenmeden önce cinsel danışmanlık almayan bireylerle karşılaştırıldığında, daha yüksek cinsel doyuma sahip oldukları görülmüştür.

Heiman ve diğeri (2010), 40 ile 70 yaş aralığındaki evli çift ile yapmış oldukları çalışmada; ilişki mutluluğu ve cinsel doyumu modellemek amacıyla sağlık, fiziksel yakınlık, cinsel işlev, cinsel davranış ve cinsel geçmiş değişkenlerinin ilişkisini incelemiştir. Kadınlarda ilişki doyumunun cinsel işleve bağlı iken erkeklerde ilişki doyumunun cinsel işlev, fiziksel yakınlık ve sağlığa bağlı olduğu sonucuna varılmıştır. Cinsel doyumu tatmin etmek için hem kadınlarda hem de erkeklerde fiziksel yakınlık ve cinsel işlev önemli bir değişken olarak görülmüştür. Kadınlar evliliğin ilk yıllarında daha az cinsel doyum deneyimlerken ileriki yıllarda daha fazla cinsel doyum deneyimlediklerini belirtmişlerdir. Davis ve diğeri (2004) cinsellik onaylanma, yakınlık, samimiye, ilişkinin süresi ve istikrarı için gerekli olan; bağlanma ihtiyaçlarını karşılayan bir faktördür.

Cinsel tatmini tahmin etmek için oluşturulan iki teorik model vardır: Cinsel Bilgi ve Etki Modeli ile Cinsel Doyumun Kişilerarası Değişim Modeli. Cinsel Bilgi ve Etki Modeli, Metts ve arkadaşları (Metts & Cupach, 1989, 1992; Metts & Spitzberg, 1996) yakın ilişkilerde iletişim ve cinsellik üzerine yapılan çalışmalarını ve Luft'un (1969) öz farkındalık modeli Johari penceresini birleştirir; iletişim kurma arzusunun ve cinsel bilginin cinsel tatmini tahmin ettiğini belirtir. Johari penceresi, sosyal ilişkileri bireyin bildikleri veya bilmedikleri bilgiler ile birey hakkında diğer kişilerce bilinen veya bilinmeyen bilgilerin sonucu olarak tanımlanır (Luft,1969). Cupach ve Metts (1991) ilişkideki iletişim kalitesinin ilişkinin kalitesine yansıdığını öne sürer. Kaliteli iletişim; cinsel aktivitenin ne zaman olacağını, nasıl bir cinsel aktivite olacağını, cinsel konuşmaların nasıl olacağını müzakere edilmesi için gereklidir (Metts & Spitzberg, 1996).

Cinsel Doyumun Kişilerarası Değişim Modeli, sosyal değişkenleri kullanarak cinsel doyumu tahmin etmeyi amaçlar ve eşitlik algılarının kişilerin cinsel doyum tahmininin bir parçası olduğunu belirtir (Byers & Wang, 2004; Lawrance & Byers, 1995). Cinsel Doyumun Kişilerarası Değişim Modeli dört temel faktörün ürünüdür; ilişkinin cinsel olmayan yönlerinin değeri, eşlerin cinsel ödül ve bedelleri eşit algılamaları, ilişkide cinsel ödüller ve bedeller dengesi, cinsel ödül ve bedellerin bireyin cinsel ödül ve bedel beklentisini karşılaması (Lawrance & Byers, 1992). Byers doyumu, ilişkinin cinsel yönündeki ödüller, maliyetler ve bunların eşitlik düzeyinin dengelenmesi olarak tanımlar. Ancak, ödül, ceza ve bağlamların birbirlerinden ayrı ve eşit oranda değerlendirildiklerinin açıklamamışlardır.

Stephenson ve diğeri (2010) belirli türdeki güdülerin hem kadınların hem de erkeklerin cinsel doyum düzeyini belirlemede etkili olduğunu belirtmişlerdir. Erkeklerdence kadınların doyum düzeylerinin daha fazla güdü türü ile ilişkili olduğu bulunmuştur. Çalışma sonucu çeşitli cinsel güdülerin cinsel doyumla ilişkili olduğunu ve cinsiyetin bu güdülerini yönetebileceği belirtilmiştir. Örneğin hem kadınlarda hem de erkeklerde bağıllık güdüsünün cinsel doyum ile pozitif ilişkili olduğu ortaya konulmuştur. Ancak aşk ve bağıllık güdülerini erkeklerin cinsel doyumunda daha etkili bir motivasyon olmuştur. Zevk alma güdüsü kadınlarda cinsel doyum ile ilgiliyken erkeklerde ilgili değildir.

2.6 Duygusal Yeme Davranışı, Yeme Bozuklukları ve Beden İmajı Arasındaki İlişki

Kısıtlanmış, dışsal ve duygusal yeme olarak 3 ayrı yeme davranışı vardır (Van Strien ve diğ., 1986). Kısıtlanmış yeme, gıda alımının kısıtlanması veya diyet yapmaktır. Diyet yapma beslenme ve yeme bozukluğunun oluşmasında önemli rol oynar (Stice, 1998). Dışsal yeme, açlık ve tokluk gibi içsel durumlara karşı değil, dışsal uyaranlara karşı cevap olarak yeme davranışıdır. Dışsal yeme davranışını fazla gösteren kişiler stres hissettiklerinde atıştırma davranışı göstermeleri muhtemeldir (Conner, Fitter, & Fletcher, 1999). Duygusal yeme negatif duygulara cevap, negatif duyguların deneyimlenmesinden kaçış olarak tanımlanmaktadır ve tıkanırcasına yeme davranışının önemli bir yönüdür (Van Strien diğ., 1986; Cochrane ve diğ., 1992). Yeme bozuklukları, beden imajında ve yeme davranışında bozulmalarla birlikte tanımlanmıştır, yani bu değişkenlerin birbirleri arasında bir ilişki vardır (Topçu, 2017).

Williamson ve diğeri (2004) yeme bozukluğunun bilişsel davranışçı modeline göre, bellek, dikkat ve yorumlama yanlılığı gibi bilişsel yanlılıklar yeme bozukluğu olan kişilerde beden imajında bozulmaya neden olabilir. Bellek yanlılığında, ağırlık veya şekil ile ilgili cümle veya kelimelerin nötr olan cümle veya kelimelere kıyasla daha kolay kodlanması ve algılanmasıdır. Dikkat yanlılığı, bozukluğa özgü uyaranların seçici olarak görsel işlenmesidir. Yeme bozukluğuna veya bozulmuş beden imajına sahip bir kişi, dikkat yanlılığı sebebiyle, bedeninin çekici olan kısmı yerine çekici olmayan kısmına dikkatini yöneltir. Yorum yanlılığı ise günlük yaşantı

gibi belirsiz bilgilerin bozukluğa özgü olan bilişsel şemalara uygun olarak yanlı bir şekilde işlenmesidir (akt. Lewer ve diğ., 2017).

Duygusal yeme, açlık hissi yok iken yeme, tıkanırcasına yeme ve obezite riski ile ilişkilidir. Shriver ve diğerlerinin (2021) yapmış olduğu boylamsal çalışmaya göre çocuk ve ergenlerde duygu düzenleme düzensiz yemenin önemli bir etkenidir. Duygu düzenleme ergenlerin duygusal yeme davranışını öngörür ve bu ilişki kilo durumu ve olumsuz beden imajı tarafından etkilenir. Düşük duygu düzenleme puanı ile normal kilolu gençlerin yüksek duygusal yemeye katılımı tahmin edilmiştir. Yüksek duygu düzenleme puanı daha az duygusal yeme davranışı ve daha düşük olumsuz beden imajı ile ilişkilidir. Duygusal yeme davranışı sadece kilolu veya obez gençlerde yüksek olumsuz beden imajı tarafından öngörülmüştür. Gür (2020) 213 katılımcı ile yapmış olduğu araştırma sonucunda, duygusal yeme davranışı arttıkça beden memnuniyetinin azaldığını göstermiştir.

Olumsuz deneyimlerle karşı karşıya gelince, başa çıkmak için duygu düzenleme becerisine sahip kişiler daha yüksek beden imajı esnekliğine sahip olurlar (Kelly, Vimalakanthan, & Miller, 2014). Beden imajı esnekliği bireyin bedeni ile ilgili zor anları, duyguları ve düşünceleri kabul ederken, seçtiği değerlerle tutarlı kalıp yararlı davranışlarda bulunma kararı vermesidir. Beden imajı esnekliği uyumlu bir yeme stili ile de bağlantılıdır. Beden imajı esnekliği beden memnuniyetsizliği, düzensiz yeme davranışı ile negatif yönde ilişkili bulunmuştur (Sandoz ve diğ., 2013).

Her yedi kişiden biri obez ve toplamda dünyada yarım milyardan fazla obez var. Obezite dünyada giderek yaygınlaşıyor ve bu yüzden toplumsal sağlık sorun haline gelmiş durumda (Finucane ve diğ., 2011). Olumsuz duygular, yeme davranışı, beden imajı obezitenin psikolojik faktörlerindedir (Heo ve diğ., 2006). Duygusal yeme davranışı obez bireylerde görülmektedir fakat yapılan literatür taramasına göre duygusal yeme ile vücut kitle endeksi arasında ilişki yoktur (Allison & Heska, 1993). Ancak, Nerneklî'nin (2017) 308 öğrenci ile yaptığı çalışmanın sonucuna göre duygusal yeme ile beden imajı arasında anlamlı bir ilişki vardır. Beden imajına yönelik kaygı seviyesi yüksek kişilerin, duygusal yeme seviyesi daha yüksek bulunmuştur. Duygusal yemenin vücut kitle endeksi ile de ilişkili olduğu bulunmuş, vücut kitle endeksi yüksek olan kişilerin duygusal yeme seviyesinin daha yüksek olduğu görülmüştür.

Yüksek vücut kitle endeksi beden memnuniyetsizliğini öngörür ve aşırı kilolu veya obez olan bireyler normal kilolu bireylerle karşılaştırıldıklarında daha yüksek seviyede beden memnuniyetsizliği görülür (Harriger & Thompson, 2012). Beden memnuniyetsizliği bireyin bedeni ile ilgili olumsuz duyguları içerdiği için, açlık hissinin olmadığı durumlarda olumsuz duygulara cevap olarak gıda tüketimini tetikleyebilir. McKenna (1972) aşırı kilolu bireylerde özellikle de depresyon, kaygı ve yalnızlığa cevap olarak duygusal yeme davranışının yüksek olduğunu belirtmiştir. Aşırı kilolu veya obez çocukların normal kilolu çocuklara göre daha fazla duygusal yeme davranışı göstermesi bu düşüncüyü destekleyen bir bulgudur (Braet & Van Strien, 1997).

Obezite cerrahisi olma adayları arasında duygusal yeme oldukça yaygındır, bu oran yaklaşık %40 civarındadır (Konttinen ve diğ., 2010). Obez kişiler olumsuz duyguları azaltmak, kendilerini sakinleştirmek için duygusal yeme davranışında bulunurlar ve olumsuz duygu kısır döngüsü yaratılmış olur (Marks, 2015). Bireyin görünümüne karşı olumsuz algısı, düzensiz yeme davranışına karşı savunmasız olmasına neden olur ve bu davranışın devam etmesine katkıda bulunur (Cooley & Toray, 2001). Beden imajı kilo kontrol davranışlarını etkileyerek obezite ile ilişkili bulunmuştur (Gilbert-Diamond ve diğ., 2009). Beden boyutunun yanlış algılanması obezite seviyesi daha yüksek olan kişilerde daha fazla olur ve obezite ile ilgili sağlık risklerine karşı daha az farkındalık, diyet gibi kilo kontrol davranışlarında azalma olabilir (So, 2017).

Geller ve diğerlerinin (2019) 169 obezite cerrahisi hasta ile yapmış olduğu çalışmada duygusal yeme davranışının beden imajı ile psikolojik sıkıntılar arasında nasıl bir ilişki olduğunu araştırmayı amaçlamıştır. Araştırmanın sonucuna göre duygusal yeme, bozulmuş beden imajı ve depresyon arasında kısmen aracılık etmektedir. Ayrıca, duygusal yeme bozulmuş beden imajı ile intihar arasında aracılık etmiştir. Obezite cerrahisi hastalarının yaşamış oldukları psikolojik sıkıntı, beden imajı memnuniyetsizliğine, bireyin bedenine yönelik olumsuz algısına bağlanabilir (Sarwer ve diğ., 2014). Bedene yönelik olumsuz tutumlar obezite cerrahisi hastalarının kendilerini ödüllendirmek veya sakinleştirmek için yemek yemelerine sebep olabilir ve bu durum olumsuz duygu döngüsünün tekrarlanmasına sebep olacak suçluluk duygusunu ortaya çıkarabilir (Marks, 2015).

TYB ve obez olan bireyler, TYB ve obez olmayan bireylerle karşılaştırıldığında beden memnuniyetsizliğinin daha yüksek olmadığı sonucuna varılan araştırmalar bulunmaktadır (De Zwaan ve diğ., 1994; Kuehnel & Wadden, 1994). Diğer çalışmalarda, TYB olan kişilerle obez olan ve olmayan kişiler karşılaştırılmıştır ve aralarında fark olduğu görülmüştür. TYB olan kişilerin beden memnuniyetsizliğinin daha fazla olduğu görülmüştür (Kuehnel & Wadden, 1994; Hilbert ve diğ., 2002; Vinai ve diğ., 2014). TYB, AN ve BN'nin aksine şekil ve ağırlık ile aşırı meşgul olma veya bireyin beden imajının benlik değeri üzerinde aşırı etkili olması gibi kriterleri içermez (akt. Lewer ve diğ., 2017). Bozulmuş beden imajı AN ve BN de olduğu gibi yeme bozukluklarının etiolojisinde, sürdürülmesinde ve tekrarlanmasında öne çıkan en önemli risk faktörlerindedir (Stice, 2002).

Aile çocuğun bedenini kabul etmesinde veya bedeninden utanmasında etkili rol oynar. Ayrıca ailenin çocuğun vücut şekline veya kilosuna göstermiş olduğu tavır ve eleştiri sağlıklı yeme davranışı, kilo kaygısı, beden memnuniyetsizliği ve yeme bozukluğu ile ilişkilidir (Thompson & Sargent, 2000; Gilbert & Miles, 2002). Çocukluk ve ergenlik döneminde obez veya aşırı kilolu olduğu için alay edilme, akran zorbalığına maruz kalma, ihmal, depresif duygu durumu utangaçlık, istismar, kritik yaşam olayları gibi önemli faktörler TYB' nin artmasında etkili olabilir (Allen ve diğ., 2014). Bunlara ek olarak, duygusal yeme, ailede kısıtlayıcı yeme, beden memnuniyetsizliği, zayıflık ideali, diyet yapma gibi faktörler de TYB' nin gelişimi ile ilişkilidir (Stice ve diğ., 2017).

7-11 yaş aralığındaki kız ve oğlan çocukları obez çocukları az arkadaşına sahibi olmak, ebeveynlerinden daha az sevgi görmek, eğitim hayatlarında daha az başarılı olmak, daha az mutlu olmak ve daha zayıf olanlara göre daha az çekici olmak gibi değerlendiriyor (Tiggemann & Wilson-Barrett, 1998). Ayrıca, 7-10 yaş arasındaki çocuklarla yapılan çalışma sonucuna göre, kız çocuklarının %45'i oğlan çocuklarının %38'i zayıf olmanın kadınlar için önemli olduğunu ve kız çocuklarının %35'i oğlan çocuklarının %33'ü zayıf olmanın erkekler için önemli olduğunu düşünüyor (Shapiro, Newcomb & Leob 1997).

Bucchianeri ve diğerlerine göre (2013) çocuklar yaş aldıkça beden memnuniyetsizliğinde artış meydana gelir ve düşük beden saygısı diyet yapma, düzensiz yeme gibi bazı sağlıklı davranışlar için risk faktörü oluşturur. Beden imajı yönelik kaygı seviyesinde cinsiyete göre farklılık 8 yaş gibi erken bir dönemde de

görülmüştür. Kızların beden imajı kaygılarının oğlanlara göre daha yüksek olduğu bulunmuştur. 6-7 yaşlarındaki çocuklar arasında cinsiyete bağlı beden imajı kaygısı farkı görülmemiştir. Beden imajına yönelik cinsiyete bağlı farklılık 8-10 yaş civarında ortaya çıkmaktadır (Gardner ve diğ., 1997). Cinsiyete göre farklılığın bu yaş aralığında çıkmasının sebebi olarak, daha erken yaşlardaki çocukların değerlendirme ölçütlerindeki yönergeleri anlamakta ve tamamlamakta zorlanmaları veya ideal beden imajına yönelik verilen sosyokültürel mesajların daha içselleştirilmemiş olması olabilir (Lina, Ricciardelli & McCabe, 2001).

Moore' un (1993) yapmış olduğu araştırmaya göre, ergen kızların neredeyse üçte biri kilolarından memnun değiller ve kilo artıca memnun olmamaya düzeyi de artmakta. Ergen kızların yarısından fazlası vücut şekillerinden memnun değiller. Beden memnuniyetsizliği olan ergen kızların, diyet yapma, kendini kusturma, müshil ve idrar söktürücü kullanma gibi zararlı olabilecek davranışlarda bulunma olasılıkları daha yüksektir. Ergen oğlanlardan zayıf olanlar daha fazla beden memnuniyetsizliği rapor etmiş, normal kiloda olanları ise daha kilolu olmayı istediklerini belirtmişlerdir. Ergen oğlanların üçte biri beden memnuniyetsizliğini dile getirmiş ve daha geniş omuz ve göğüs ile daha uzun üst kola sahip olmayı istediklerini belirtmişlerdir.

Ergenler arasında, beden memnuniyetsizliğinden dolayı vücut ağırlıklarını kontrol etmek yaygındır. Bu davranış sonucunda ergenlerin beslenme davranışı ve alışkanlıkları olumsuz etkilenebilir (Tuğal, 2019). Amaral ve Ferreira'nın (2017) ergenlerle yaptıkları çalışmaya göre, beden memnuniyetsizliği kızlarda %42,9, oğlanlarda ise %10,7'dir. Beden memnuniyetsizliği bozulmuş yeme davranışının gelişiminde önemli bir göstergedir.

Ergen ve yetişkin kadınlarla yapılan boylamsal çalışmaların sonucuna göre beden memnuniyetsizliği bozulmuş yeme davranış ve tutumuna sebep olabilecek önemli bir risk faktördür (Stormer & Thompson, 1996; Thompson ve diğ., 1995). Çocuklarla yapılmış boylamsal çalışma henüz yoktur fakat birçok kesitsel çalışmanın sonucuna göre beden memnuniyetsizliği ve diyet yapma arasında ilişki vardır. Çalışmaların çoğunda korelasyon analizi yapılmıştır. Bu sebeple beden imajı ve yeme davranışları arasında neden sonuç ilişkisi kurmak zordur (Ricciardelli & McCabe, 2001).

Beden memnuniyetsizliği, orta yaştaki kadınlar arasında daha çok yaşlanmaya bağlı görünümdeki değişikliklerle ilişkilidir (Midlarsky & Nitzburg, 2008). Orta yaştaki kadınlarda beden memnuniyetsizliği ve düzensiz beslenmenin yaygın olduğu bilinmektedir (Lewis-Smith ve diğ., 2016). Kadınlar arasında beden memnuniyetsizliği daha yaygın olduğu rapor edilse de Bratland ve Sundgot'e göre (2013) erkek katılımcıların %50'si vücut şekillerinin değişmesini istemişlerdir. Heteroseksüel ve gey erkekler karşılaştırıldıklarında gey erkeklerin beden memnuniyetsizliklerinin daha fazla olduğu ve yeme bozukluğu olma riskinin daha fazla olduğu görölmüştür. Gey erkeklerin daha fazla diyet yaptıkları, şişmanlamaktan korktukları ve beden memnuniyetlerinin daha az olduğu belirtilmiştir (Kaminski ve diğ., 2004). Beden memnuniyetsizliği özellikle kızlar ve kadınlar arasında yeme bozukluğu için en güçlü risk faktörüdür (Fairweather-Schmidt ve diğ., 2015). Erkeklerin neredeyse %30'u ideal figür olarak kilolu model seçerken, kadınların yarısından fazlası ideal figür olarak düşük kilolu modeli seçmiştir. Kadınlar erkeklere göre kilolarıyla, vücut şekilleriyle ve yemeyle daha ilgilidir (He ve diğ. 2021).

Quick ve Byrd-Bredbenner (2013), farklı ırk ve etnik kökenlerden kadın katılımcılarla yapmış oldukları çalışmada medya etkisi, beden imajı ve psikolojik faktörleri incelemişlerdir. Siyahi kadınlar vücut şekillerinden ve kilolarından daha memnun ve diğer gruptaki kadınlara göre daha az duygusal yeme davranışı sergiler. Ayrıca, siyahi kadınların beden ağırlıklarından bağımsız olarak düzensiz yeme ve olumsuz beden imajından korunabileceği söylenmiştir. Bazı ırk ve etnik gruptan bireyler beden memnuniyetsizliği ve düzensiz beslenme açısından daha büyük risk altında olabilir. Avrupa kökenli Amerikalı kadınlar Afrika kökenli Amerikalı kadınlara göre daha fazla düzensiz yeme davranışına sahiptirler (Abrams ve diğ., 1993). Batı kültüründe yaşayan kızlar ve kadınlara bakıldığında, 13-15 yaşlardaki kızların yaklaşık %60'ı, 18-30 yaşlardaki kadınların %90'ı ve orta yaştaki kadınların %80'i görünümlelerinden memnun olmadıkları görölmektedir (McLaren & Kuh, 2004; Swami ve diğ., 2010).

Tuğal (2019) 224 sporcu ile yapmış olduğu araştırma sonucunda, kadın sporcularda bozulmuş beden imajı ve yeme davranışının görölme sıklığı erkek sporcularda görölme sıklığından daha yüksek çıkmıştır. Karr ve diğerlerinin (2013) yapmış oldukları çalışmaya göre sporcuların vücut kitle endeksi artarken beden

memnuniyetsizlikleri de artmaktadır. Birçok sporcu turnuvadan veya yarış sezonundan önce beslenme alışkanlıklarını değiştirerek beden ağırlığı düzenlemesi yapar. Beden ağırlığını dengeleme davranışının sürekli bir şekilde yapılması beslenme konusunda sorun oluşturabilir (Pettersson ve diğ., 2012).

2.7 Duygusal Yeme Davranışı, Yeme Bozuklukları ve Cinsel Doyum Arasındaki İlişki

Duygusal yeme davranışı ile cinsel doyum arasındaki ilişkiyi incelemeyi amaçlayan araştırma olmamasına rağmen, beslenme ve yeme bozuklukları ile cinsel fonksiyonlar üzerine yapılan çalışmada duygusal yeme ve cinsel doyumun etkilerine de bakılmıştır (Castellini ve diğ., 2010). Castellini ve diğerleri (2010) TYB olan obez hastaları ve TYB olmayan obez hastaları normal kilodaki kişilerle karşılaştırdıklarında, TYB olan obez hastaların ve TYB olmayan obez hastaların daha düşük cinsel aktivitede bulduklarını bildirdiler. Obez TYB hastaları TYB olmayan obez kişilere göre, TYB olmayan obez kişiler de normal kilodaki kişilere göre daha düşük cinsel aktivite puanına sahiptiler. Duygusal yeme davranışı cinsel aktivite ölçeğinden alınan puanın ana belirleyicisiydi. Duygusal yeme davranışı hem TYB olan obez hem de TYB olmayan obez kişilerde cinsel işlevde bozulma ile ilişkilidir. Bu, duygusal yeme davranışından alınan yüksek puanın düşük cinsel aktivite puanı ile ilişkili olduğu anlamına gelmektedir. Duygusal yeme TYB ile ilişkilendirilmektedir ancak kemirmek veya atıştırmak gibi bozulmuş davranışlar TYB olmayan obez kişilerde de görülür.

TYB olan hastalar cinsel istekte azalma, orgazm, uyarılma gibi birçok cinsel alanda değişiklik olduğunu bildirmişlerdir (Castellini ve diğ., 2010). TYB hastalarında meydana gelen cinsel bozulma kontrol edilmeyen gıda tüketiminin bir sonucu olarak varsayılmış, aşırı kilodan ve metabolik değişikliklerden olabileceği söylenmiştir (Schulster ve diğ., 2017). Castellini, Maggi ve Valdo'ya göre (2018) beslenme bozukluğu olan kişilerde cinsel işlev konusu hala tartışmalıdır. Ancak, AN ve BN olan hastaların öpme, sevişme, cinsel ilişki gibi ilk cinsel deneyimleri toplumun geneline göre daha az kolay olmuştur. Ayrıca, yeme bozukluğu olan kişilerin bir kısmı cinsel aktivitelerinde düşüş olduğunu belirtirken bazı AN ve BN hastaları sağlıklı kişilerle benzer düzeyde cinsel aktivite deneyimlediklerini belirtilmiştir (Castellini ve diğ., 2016).

AN hastası olan kadınlarla sağlıklı kadınların karşılaştırıldığı çalışmalar sonucunda, düşük cinsel ilgi, daha düşük uyarılma, cinsel birleşme esnasında ağrı, daha az orgazm ve düşük cinsel doyum gibi cinselliğin tüm alanlarında bozulmalar olduğu sonucuna varılmıştır (Castellini ve diğ., 2012; Mazzei ve diğ., 2011; Raboch & Faltus, 1991). BN olan hastalar daha düşük cinsel aktivite bildirmişlerdir. TYB olan hastalar hem obez hem de sağlıklı kişilerle karşılaştırılmıştır ve duygusal yeme, dürtüsellik ve vücut şekli kaygısı ile ilişkili daha düşük cinsel aktiviteye sahip oldukları anlaşılmıştır (Castellini ve diğ., 2010).

AN ve BN ye göre TYB olan erkeklerin sayısı fazla olsa da TYB olan erkeklerde cinsel disfonksiyonla ilgili çalışma yapılmamıştır (Castellini, 2019). Ancak, erkeklerde erektil disfonksiyon hem hormonsal hem de vasküler değişikliklerle ilişkilidir (Amidu ve diğ. 2017). TYB olan erkeklerde görülen metabolik hastalıklar TYB'nin yaygın bir sonucudur (McCuen-Wurst ve diğ., 2018). Cinsel yönelimin yeme bozukluğu üzerindeki rolünü araştıran çalışmalar dışında, yeme bozukluğu ve cinsellik konusunda erkek katılımcılarla yapılan çalışmalar yok denecek kadar azdır. Cinsel yönelim ve yeme bozukluğu konusunda yapılan çalışmalar heteroseksüel olmayan erkeklerin yeme bozukluğu geliştirmede daha riskli olduklarını göstermiştir (Beren ve diğ., 1996). Bunun sonucun kaynağı olarak kültürel baskı hissetme ve azınlık olma stresi varsayılmıştır (Castellini ve diğ., 2016).

Pinherio ve diğerleri (2009) yaşam boyu düşük kiloya sahip olmak yeme bozukluğu hastalarında düşük cinsel dürtü ve cinsel aktivite olduğunu belirtmişlerdir. Meguerditchian ve diğerleri (2009) AN hastalarında kilo alımı cinsel dürtülerinde ve cinsel doyumlarında artışa sebep olduğunu söyler. Ancak, daha yakın zamanlarda yapılan çalışmalara göre AN ve BN hastalarında vücut kitle endeksleri ile cinsel faaliyetleri arasında ilişki yoktur ve kilo alımı ile cinsel aktivitelerde iyileşme arasında ilişki bulunmamaktadır (Castellini ve diğ., 2017; Castellini ve diğ., 2013).

Beslenme ve yeme bozuklukları belirtileri, cinsel işlev bozukluklarının daha yüksek yaygınlığı ve daha düşük cinsel doyum ile ilişkilendirilmiştir (Pinheiro ve diğ., 2009). Meguerditchian ve diğerleri (2009) düşük kilolu AN hastalarının daha az cinsel doyum deneyimlediklerinin söylemiştir. Hem sağlıklı hem de beslenme ve yeme bozukluğu olan kadınlarda beden imajında bozulma yüksek cinsel disfonksiyon ve düşük cinsel doyum ile ilişkilendirilmiştir (Tolosa-Sola ve diğ., 2017).

Yeme bozukluğu olmayan kadınların olumlu beden imajı daha sık cinsel aktivite, daha yüksek cinsel güven, yüksek cinsel arzu, daha fazla zevk ve daha fazla cinsel doyum ile ilişkiliyken daha az cinsel kaygı, daha az riskli cinsel davranış ve daha az cinsel disfonksiyon ile ilişkilidir (akt. Dunkley, Svatko & Brotto, 2020).

2.8 Beden İmajı ve Cinsel Doyum Arasındaki İlişki

Beden imajı, utanma gibi duygusal, hoşnutsuzluk veya değişim isteği gibi bilişsel ve kaçınma gibi davranışsal olmak üzere çok boyutlu bir yapı olarak karşımıza çıkmaktadır (Cash & Pruzinsky, 2002). Beden imajı; cinsel sağlık, cinsel güvenlik ve cinsel doyum için önemlidir (Gillen, Lefkowitz, & Shearer, 2006; Sanchez & Kiefer, 2007).

Beden imajı ve cinsellik arasındaki ilişkiye ait sonuçlar, beden imajı ölçümünün bedenün duygusal yönleri, bedenün bölümleri ve sosyal ortamlar arasındaki değişkenliğe karşı duyarlı olmaması sebebiyle belirsiz olmuştur (Schick ve diğ., 2010). Beden imajı ve cinsel doyum arasındaki ilişkiyi inceleyen çalışmalar sayıca çok olmasa da değerli çalışmalar mevcuttur. Birçok çalışmada beden imajı ve cinsel doyum arasında ilişki olduğu belirtilmiştir. Bunlardan biri Lyness'in (2007) üniversite öğrencileriyle yaptığı araştırmadır. Çalışma sonucunda cinsel doyum ve beden imajı arasında ilişki olduğu ve cinsiyete bağlı olarak bir fark olmadığı belirtilmiştir. Kadın ve erkeklerde beden imajının yüksek olması cinsel doyumun yüksek olmasını etkilemektedir.

Ackard ve diğerleri (2000) beden imajı yüksek olan kadınların daha fazla cinsel aktivite ve orgazm deneyimledikleri belirtilmiştir. Beden imajından memnun olan kadınların beden imajından memnun olmayan kadınlara göre daha fazla cinsel aktivitede bulduklarını, cinsel ilişki sırasında daha fazla orgazm olduklarını, orgazm oluyormuş gibi daha az rol yaptıklarını, daha sık seksi başlattıklarını, partnerlerinin önünde soyunmakta ve ışık açıkken ilişkiye girmekte daha rahat olduklarını, yeni cinsel aktivite deneyimine daha açık olduklarını, partnerine zevk vermede daha güvenli hissettiklerini rapor etmişlerdir.

Meltzer ve McNulty (2010) yeni evli 53 çift ile yaptıkları çalışmada kadınların beden imajının evlilik ve cinsel doyumları üzerinde etkisini incelemiştir. Kadınların bedenleri ve kendilerini çekici bulmaları cinsel aktivitelerinin ve cinsel doyumlarının

artmasına neden olmaktadır. Orgazm olan ve olmayan kadınlar karşılaştırılmıştır. Orgazm olmayan kadınların orgazm olan kadınlara göre daha düşük özgüvenleri olduğu, kendini ifade etmede pasif oldukları, evlilik memnuniyetinin daha az olduğu ve olumsuz beden imajına sahip oldukları bulunmuştur (Dinç, 2012).

Kara (2019) 50 kadın ve 54 erkek katılımcı ile yapmış olduğu çalışmada sosyal görünüş kaygısı ve beden imajlarının cinsel doyumlarına etkisini incelemeyi hedeflemiştir. Çalışma sonucunda, bireylerin beden imajı ve cinsel doyumları arasında ilişki olduğu ortaya çıkmıştır. Topçu'nun (2017) üniversite öğrencileri ile yapmış olduğu çalışmaya göre zayıflık ile aşırı uğraş, şişmanlama kaygısı ve yemeye yönelik sosyal baskı ile beden algısı arasında negatif yönde bir ilişki vardır. Erkek öğrencilerin kadın öğrencilere göre bedenlerinden daha memnun olduğu sonucuna varılmıştır. Kılıçlar'ın (2018) 404 katılımcı ile yapmış olduğu çalışma, beden imajı ile cinsel doyum arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğunu göstermiştir.

Milhausen ve diğerlerinin (2014) 143 katılımcı ile yapmış olduğu çalışmaya göre erkeklerin beden imajı ve cinsel doyumları arasında pozitif yönde ilişki vardır. Daha fazla vücut yağına sahip erkekler daha zayıf beden imajına sahip olduklarını rapor etmişlerdir. Kadınlarda ise beden imajı cinsel doyum ile ilişkilendirilmemiştir. Toplam yağ oranı arttıkça cinsel ilişki sıklığında azalma olduğu belirtilmiştir. Beden imajı ve bedenin yapıları ile cinsel doyum arasındaki sonuçlar karmaşık bir modelin olduğunu varsaymıştır.

Smith ve diğerlerinin (2012) yapmış olduğu kesitsel analizler sonucunda hem fazla kilolu hem de obez kadınlar ve erkekler cinsel ilişki sırasında bedenlerinin çekici olup olmadığı hakkında daha fazla kaygı duyduklarını rapor etmişlerdir. Smith ve diğerlerinin (2011) yaptığı çalışmaya göre fazla kilolu ve obez kadın ve erkeklerin, cinsel ilişki sırasında çekici olup olmadıklarına yönelik endişe hissetme olasılıkları normal kilolu kişilere göre daha yüksekti. Ayrıca, kadınların vücut kitle endeksinin yüksek olması düşük cinsel ilgi ile ilişkilidir. Vücut kitle endeksi diğer cinsel zorluklarla ilişkili bulunmamıştır. Kadınlarda ve erkeklerde vücut kitle endeksi ve cinsel doyum arasında ilişki bulunmamıştır.

Schick ve diğerleri (2010) 217 öğrenci ile yaptıkları çalışmada genital görünüm memnuniyetinin cinselliğe etkisini araştırmayı amaçlamışlardır. Genital görünüm memnuniyetsizliği cinsel ilişki sırasında genital öz bilincin daha yüksek olmasına

sebepler olmakta ve bu yüzden düşük cinsel doyum, cinsel saygı deneyimlenmektedir. Cinsel ilişki sırasında beden imajı öz-bilinçliliği, fiziksel yakınlaşma esnasında beden partnerine nasıl görüldüğü hakkında yüksek farkındalık duyulmasıdır. Düşük vücut çekiciliği, yüksek beden memnuniyetsizliği ve artan vücut utanç ile birleştirilmiş cinsel aktivite sırasında artan beden imajı öz bilinci arasında bağlantı kurulmuştur (Wiederman, 2000). Cinsel ilişki sırasında beden görünümüyle zihinsel olarak meşgul olmak cinsel güvenlerini zedeleyerek dolaylı da olsa cinsel deneyimlerini olumsuz yönde etkiler.

Beden imajı ve cinsel doyum arasındaki ilişkiyi incelen bir çalışmada, kadın ve erkeklerde beden imajı cinsel ilişki sırasında görüntüye dayalı dikkat dağınıklığının en güçlü etmenlerindedir (Meana & Nunnink, 2006). Pujols ve diğerleri (2010) 154 kişi ile yapmış oldukları çalışmada katılımcılara cinsel işlev, cinsel doyum ve beden imajı ile ilgili sorular sorulmuştur. Araştırmanın sonucuna göre, cinsel işlev, cinsel doyum ve beden imajı arasında güçlü pozitif yönde bir ilişki vardır. Cinsel ilişki sırasında görünüme dayalı dikkat dağınıklığının az olması ve olumlu beden imajı cinsel doyum öngörmektedir. Fiziksel durum, cinsel çekicilik, kilo endişesi, cinsel aktivite sırasında beden hakkında düşünceler gibi beden imajı hakkındaki bakış açıları kadınların cinsel doyumları hakkında öngöründe bulunmaya yardımcı olur.

Beden memnuniyeti ergenlikten yetişkinliğe doğru artıyor ve orta yaş ve sonrasında daha istikrarlı bir hal alıyor olsa da kadınlar erkeklere göre bedenlerinden daha az memnun kalmaya devam ederler. Beden imajındaki istikrar yaşa bağlı görünüm değişiklikleri göz önünde bulundurulduğunda şaşırtıcı olabilir. Bu durum, kadın ve erkeklerin yaşları ilerledikçe görünüşlerinden daha çok sağlıklarına ve beden işlevine önem vermelerinden dolayı olabilir (Roy & Payette, 2012). Beden imajı ve cinsel sağlık daha çok genç ve orta yaştaki kadınların cinsel işlev ve cinsel doyumları konusuyla çalışılmıştır. Genel olarak, bu yaş gruplarında cinsel doyum olumlu beden imajının farklı yönleriyle ve cinsel çekicilik ile ilişkilendirilmiştir. Bunun nedenlerinden biri olarak, cinsel ilişki sırasında beden gözetimi, beden utanç ve cinsel öz bilinçten dolayı cinsel zevke odaklanmaktan uzaklaşmak olabilir (Claudat & Warren, 2014).

Yaşlı kadınların beden imajı ve cinsel doyumları arasındaki ilişkiyi inceleyen araştırmaların sayısı azdır ve hatta yaşlı erkeklerle yapılan çalışmalar daha azdır (Træen ve diğ., 2016). Davison ve McCabe 18-29 yaş, 30-49 yaş ve 50-89 yaş

aralığındaki kadın ve erkekleri karşılaştırmıştır. Araştırmanın sonucuna göre ileri yaştaki kadınlarda, genç ve yaşlı erkeklerde beden imajı ile cinsel doyumları arasında ilişki yoktur. Bazı kültürler arası araştırmaların sonucuna göre yaşla arttıkça cinsel doyum ve genel cinsel sağlıkta azalma vardır (Chao ve diğ., 2011; Graf & Patrick, 2014; Schick ve diğ., 2010; Træen & Schaller, 2010).

3. YÖNTEM

3.1 Örneklem

Çalışmanın örneklemini 18 yaş üstü, cinsel hayatı olan, evli, erkek ve kadınlar oluşturmaktadır. Çalışmaya toplam 341 katılımcı katılmıştır. 16 katılımcı çalışmanın evli olmak kriterini karşılamadıkları için analiz aşamasında örnekleme dahil edilmemiştir. Örneklemin %66,8'ini kadınlar oluştururken, %33,2'sini ise erkekler oluşturmaktadır. Katılımcıların eğitim seviyesine bakıldığında ise %2,2'sinin ilkokul mezunu, %3,4'ünün ortaokul mezunu, %12'sinin lise mezunu, %63,1'inin yüksek okul veya üniversite mezunu ve %19,4'ünün ise yüksek lisans veya doktora mezunu olduğu görülmüştür. Katılımcıların %69,2'si çalıştıklarını belirtirken, %30,8'i ise çalışmadığını belirtmiştir. Örneklemin %30,2'si evlilik öncesi cinsel deneyime sahip olduklarını belirtirken, %69,8'i ise evlilik öncesi cinsel deneyime sahip olmadıklarını belirtmişlerdir. Katılımcıların %87,1'i evlilikte düzenli cinsel yaşantıları var olduğunu bildirirken, %12,9'u ise evliliklerinde düzenli bir cinsel hayatları olmadığını bildirmişlerdir. Örneklemin %16'sı fiziksel bir hastalığa sahip olduğunu ifade ederken, %84'ü ise tanılanmış herhangi bir fiziksel hastalığa sahip olmadıklarını ifade etmişlerdir. Psikolojik hastalığa sahip olan kişiler örneklemin %8,6'sını oluştururken, örneklemin %91,4'ünü ise psikolojik bir hastalık tanısı almamış kişiler oluşturmaktadır. Katılımcıların %30,2'sini beslenme zorluğu çeken kişiler oluştururken, %69,8'ini ise beslenme zorluğu çekmediğini ifade eden kişiler oluşturmaktadır. Son olarak ise beslenme zorluğu çekme durumunda destek alanların oranı %3,1'iken, destek almayanların oranı ise %96,9'dur. Katılımcıların sosyodemografik özelliklerinin dağılımı çizelge 3.1'de belirtilmiştir.

Çizelge 3.1: Katılımcıların Sosyodemografik Özelliklerinin Dağılımı

	N	%
Cinsiyet		
Kadın	217	66.8
Erkek	108	33.2
Toplam	325	100

Çizelge 3.1: (Devamı) Katılımcıların Sosyodemografik Özelliklerinin Dağılımı

		N	%
Eğitim Seviyesi			
Kadın	İlkokul Mezunu	6	2.8
	Ortaokul Mezunu	9	4.1
	Lise Mezunu	22	10.1
	Yüksek okul veya üniversite mezunu	134	61.8
	Yüksek Lisans/Doktora Mezunu	46	21.2
	Toplam	217	100
	Erkek	İlkokul Mezunu	1
Ortaokul Mezunu		2	1.9
Lise Mezunu		17	15.7
Yüksek okul veya üniversite mezunu		71	65.7
Yüksek Lisans/Doktora Mezunu		17	15.7
Toplam		108	100
Çalışma Durumu			
Kadın	Evet	122	56.2
	Hayır	95	43.8
	Toplam	217	100
Erkek	Evet	103	95.4
	Hayır	5	4.6
	Toplam	108	100
Evlilik öncesi cinsel deneyim			
Kadın	Evet	49	22.6
	Hayır	168	77.4
	Toplam	217	100
Erkek	Evet	49	45.4
	Hayır	59	54.6
	Toplam	108	100
Evlilikte düzenli cinsel hayat			
Kadın	Evet	183	84.3
	Hayır	34	15.7
	Toplam	217	100
Erkek	Evet	100	92.6
	Hayır	8	7.4
	Toplam	108	100

Çizelge 3.1: (Devamı) Katılımcıların Sosyodemografik Özelliklerinin Dağılımı

		N	%
Fiziksel hastalığa sahip olma			
Kadın	Evet	42	19.4
	Hayır	175	80.6
	Toplam	217	100.0
Erkek	Evet	10	9.3
	Hayır	98	90.7
	Toplam	108	100
Psikolojik hastalığa sahip olma			
Kadın	Evet	18	8.3
	Hayır	199	91.7
	Toplam	217	100
Erkek	Evet	10	9.3
	Hayır	98	90.7
	Toplam	108	100
Beslenme Zorluğu Çekme			
Kadın	Evet	78	35.9
	Hayır	139	64.1
	Toplam	217	100
Erkek	Evet	20	18.5
	Hayır	88	81.5
	Toplam	108	100
Beslenme Zorluğu Çekme Konusunda Destek Almış Olma			
Kadın	Evet	8	3.7
	Hayır	209	96.3
	Toplam	217	100
Erkek	Evet	2	1.9
	Hayır	106	98.1
	Toplam	108	100

3.2 Veri Toplama Araçları

Araştırma verilerinin toplama süreci çevrim içi (online) yürütülmüş, kartopu örneklem modeli kullanılmıştır. Güncel çalışmada veri elde etmek amacıyla çalışmanın konusu temel alınarak araştırılan kavramları ölçmeye fırsat sağlayan, geçerlik ve güvenilirlik çalışmaları yapılmış ölçeklerden faydalanılmıştır. Katılımcılar öncelikle demografik bilgi formunu doldurmuşlardır. Bu form katılımcıların sosyodemografik özelliklerini saptamak amacıyla araştırmacı tarafından oluşturulmuştur. 12 maddeden oluşan formda; cinsiyet, yaş, kilo, boy, medeni hal, eğitim seviyesi, fiziksel ve psikolojik hastalık, yeme bozukluğu tanısı ve aktif cinsel hayat ile ilgili bilgilere ulaşılmıştır. Katılımcılardan herhangi bir kimlik bilgisi istenmemiştir. Çalışma verilerinin sadece araştırmacılar tarafından

görüntülenebileceği ve çalışmaya dair elde edilen verilerin sadece ve sadece bilimsel amaçlarla kullanılacağı bilgisi verilmiştir. Duygusal Yeme davranışını ölçmek için "Duygusal Yeme Ölçeği", beden imajını ölçmek için "Vücut Algısı Ölçeği" ve katılımcıların cinsel doyumunu ölçmek için ise "Golombok-Rust Cinsel Doyum Ölçeği" kullanılmıştır. Katılımcılardan elde edilen veriler SPSS (Statistical Package for the Social Sciences) 21.0 programı kullanılarak analiz edilmiştir.

3.2.1 Duygusal yeme ölçeği

Ölçek Garaulet ve diğerleri (2012) tarafından kilolu ve obez bireylerin duygusal yeme davranışlarını incelemek amacıyla geliştirilmiştir. Ölçek; suçluluk, yiyecek türü ve yeme isteğini engelleme alt boyutlarını içermektedir ve toplam 10 maddeden oluşmaktadır. Maddeler 4'lü likert tipi skala üzerinden cevaplanmaktadır. Orijinal ölçekte Asla "0", Bazen "1", Genellikle "2" ve Her zaman "3" şeklinde puanlanırken, mevcut çalışmada asla için "1", bazen için "2", genellikle için "3" ve her zaman için "4" tercih edilmiştir. Bireyin ölçek üzerinden elde edebileceği minimum puan "10", maksimum puan ise "40"dır. Ölçekten elde edilen yüksek puanlar duygusal yeme davranışının yüksek seviyede olduğunu gösterirken, düşük puanlar ise duygusal yeme davranışının düşük seviyede olduğunu gösterir. Çalışmada Türkçe çevirisi, geçerlik ve güvenilirlik çalışması Arslantaş ve diğerleri (2019) tarafından yapılmış ölçek kullanılmıştır. Araştırmacılar tarafından yapılan güvenilirlik analizinde ise ölçeğin Cronbach alfa iç tutarlık katsayısı 0.840 olarak hesaplanmıştır.

3.2.2 Vücut algısı ölçeği

Secord ve Jourard (1953) tarafından geliştirilen Vücut Algısı Ölçeği kişilerin bedenlerinin çeşitli kısımlarından ve bu çeşitli kısımların işlevlerinden memnuniyet düzeylerini belirlemeyi amaçlanmıştır. 40 maddeden oluşan bu ölçekte 5'li likert tip cevaplama sistemi kullanılmaktadır. Çok beğeniyorum "1", Oldukça beğeniyorum "2", Kararsızım "3", Pek beğenmiyorum "4", Hiç beğenmiyorum "5" şeklindedir. Bu ölçekten alınabilecek en düşük puan 40 iken, en yüksek puan 200'dür. Alınan puanın azalması, vücudun kısımlarının ve bu kısımların işlevlerinden memnuniyetin yüksek olduğu anlamına gelirken, puanın artması memnuniyetin azalması anlamına gelmektedir. Ölçeğin Türkçe'ye çevrilmesi, geçerlilik ve güvenilirlik çalışması Hovardaoğlu (1986) tarafından yapılmıştır. Yapılan çalışmada Cronbach Alfa katsayısı 0.910 olarak belirtilmiştir (İncekara, 2018).

3.2.3 Golombok-Rust cinsel doyum ölçeği

Golombok ve Rust (1986) tarafından geliştirilen bu ölçek heteroseksüel erkek ve kadınlardan cinsel ilişkinin niteliği ve cinsel işlev bozukluklarının ölçülmesi amacıyla geliştirilmiştir. Ölçek kadın ve erkek formu olarak iki ayrı formdan oluşmaktadır. Her iki form da 28 maddeden oluşmaktadır. Her iki formun 5 ortak alt boyutu ve ayrı 2 alt boyutu bulunmaktadır. Ortak alt boyutlar; sıklık (cinsel birleşme sıklığı), iletişim (partner ile cinsellik hakkında konuşabilme), doyum (cinsel birliktelikten tatmin olma), kaçınma (cinsel ilişkiden uzak durma) ve dokunma (partnerlerin birbirlerine temas etmesi) şeklindedir. Diğer iki alt boyut ise erkeklerde erken boşalma ve empotans (sertleşme), kadınlarda ise vajinismus ve orgazm bozukluğudur. Kadın formunda 2, 4, 5, 8, 9, 10, 11, 15, 16, 17, 19, 21, 22, 25, 26, 27 ve 28, erkek formunda 1, 2, 3, 4, 8, 9, 12, 13, 15, 16, 19, 20, 21 ve 25 numaralı maddeler ters puanlanmaktadır. Ölçek 5'li likert tipindedir ve madde puanlama 0'dan 4'e kadardır. Bu çalışmada ise madde puanlama 1'den 5'e kadar tercih edilmiştir. Ölçeği değerlendirirken toplam puanın yanı sıra alt boyutların puanları da kullanılabilir. Cinsel işlevlerin niteliğine dair genel bir bakış elde etmek için ölçekten alınan toplam puana bakılırken, bu işlevlerin farklı yönleri ile alakalı süreçleri daha iyi tanımlamak için alt boyut puanlarına bakılmaktadır. Ölçekten alınan yüksek puan cinsel işlevlerde ve ilişkinin niteliğinde bozulma olduğunu gösterir. Ölçeğin Türkçe güvenilirlik ve geçerlilik çalışması Tuğrul ve diğerleri tarafından (1993) yapılmıştır. Ölçeğin toplam puanının Cronbach alfa katsayısı erkeklerde 0.92, kadınlarda ise 0,91 olarak hesaplanmıştır (Kılıçlar, 2018).

4. BULGULAR

4.1 Faktör Analizi ve Güvenirlik Analizi Bulguları

4.1.1 Duygusal yeme ölçeği faktör ve güvenirlik analizi

Garaulet ve diğerleri (2012) tarafından geliştirilen ve Arslantaş ve diğerlerinin (2019) Türkçe çevirisini yapmış olduğu ölçek suçluluk, yiyecek türü ve yeme isteğini engelleme alt boyutlarını içerirken, güncel çalışmada duygusal yeme davranışı tek boyut olarak gözlemlenmiştir. Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) örneklem yeterlilik testi sonuçlarına göre ise ölçeğin anlamlılık değeri; 0,000 ve KMO değeri; 0,898 bulunmuştur. Ölçeğin toplam varyansın %46,07'sini açıkladığı bulunmuştur. Ölçeğe ait Cronbach Alpha katsayısı ise 0.874 bulunmuştur. Duygusal yeme ölçeğine ait faktör ve güvenirlik analizi sonuçları çizelge 4.1'de gösterilmiştir. Ölçeğe ait maddeler ise "Ekler" kısmından incelenebilir.

Çizelge 4.1: Duygusal Yeme Ölçeğine Ait Faktör Ve Güvenirlik Analizi Sonuçları

MADDELER	FAKTÖR YÜKÜ
Duygusal Yeme	
Madde 4	0.745
Madde 8	0.744
Madde 10	0.731
Madde 3	0.715
Madde 7	0.711
Madde 6	0.695
Madde 9	0.668
Madde 2	0.643
Madde 5	0.641
Madde 1	0.541

Cronbach Alpha Değeri: 0.874

4.1.2 Vücut algısı ölçeği faktör ve güvenirlik analizi

Secord ve Jourard (1953) tarafından geliştirilen ve Hovardaoğlu (1986) tarafından Türkçe'ye çevrilen tek boyutlu ölçek, güncel çalışmada da tek boyut olarak gözlemlenmiştir. Ölçeğe ait 1, 2, 4, 5, 6, 13, 19, 20 ve 27. maddelerin faktör yükleri

0.50'den küçük olduğu için analiz sürecine dahil edilmemiştir. Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) örneklem yeterlilik testi sonuçlarına göre ise ölçeğin anlamlılık değeri; 0,000 ve KMO değeri; 0,915 bulunmuştur. Ölçeğin toplam varyansın %64,64'ünü açıkladığı bulunmuştur. Ölçeğe ait Cronbach Alpha katsayısı ise 0.941 bulunmuştur. Vücut Algısı ölçeğine ait faktör ve güvenilirlik analizi sonuçları çizelge 4.2'de gösterilmiştir. Ölçeğe ait maddeler ise “Ekler” kısmından incelenebilir.

Çizelge 4.2: Vücut Algısı Ölçeğine Ait Faktör Ve Güvenirlik Analizi Sonuçları

MADDELER	FAKTÖR YÜKÜ
Vücut Algısı	
Madde 16	0.715
Madde 37	0.683
Madde 40	0.682
Madde 39	0.673
Madde 26	0.670
Madde 36	0.665
Madde 34	0.643
Madde 28	0.630
Madde 17	0.629
Madde 22	0.622
Madde 7	0.619
Madde 15	0.617
Madde 38	0.601
Madde 11	0.600
Madde 12	0.599
Madde 31	0.598
Madde 30	0.597
Madde 35	0.592
Madde 33	0.587
Madde 14	0.579
Madde 9	0.579
Madde 25	0.569
Madde 10	0.563
Madde 32	0.559
Madde 23	0.556
Madde 18	0.546
Madde 21	0.542
Madde 8	0.534
Madde 29	0.529
Madde 3	0.527
Madde 24	0.517

Cronbach Alpha Değeri: 0.941

4.1.3 Golombok-Rust kadın cinsel doyum ölçeği faktör ve güvenilirlik analizi

Golombok ve Rust (1986) tarafından geliştirilen ve Tuğrul ve diğerleri (1993) tarafından Türkçe'ye çevrilen 7 boyutlu ölçek, güncel çalışmada 4 boyut olarak gözlemlenmiştir. Uygulanan faktör analizinde 11. madde tek başına bir boyut olarak belirdiği için analiz sürecinden çıkartılmıştır. 8, 14, 17, 22 ve 23. maddeler ise iki boyut altında çok yakın faktör yükü değerlerine sahip olduğu için analiz sürecinden çıkartılmıştır. Son olarak ise 18. madde faktör yükü 0.50'den düşük olduğu için faktör analizinden çıkartılmıştır. Ölçeğin fiziksel haz, kaçınma, sıklık ve vajinusmus boyutlarından oluştuğu gözlemlenmiştir. Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) örneklem yeterlilik testi sonuçlarına göre ise ölçeğin anlamlılık değeri; 0,000 ve KMO değeri; 0,871 bulunmuştur. Ölçeğin toplam varyansın %60,29' unu açıkladığı bulunmuştur. Ölçeğe ait Cronbach Alpha katsayıları ise sırasıyla 0.911, 0.769, 0,737 ve 0.717 bulunmuştur. Golombok-Rust Kadın Cinsel Doyum ölçeğine ait faktör ve güvenilirlik analizi sonuçları çizelge 4.3'te gösterilmiştir. Ölçeğe ait maddeler ise "Ekler" kısmından incelenebilir.

Çizelge 4.3: Golombok-Rust Kadın Cinsel Doyum Ölçeğine Ait Faktör Ve Güvenirlik Analizi Sonuçları

MADDELER	FAKTÖR YÜKÜ
Fiziksel Haz	
Madde 26	0.834
Madde 25	0.819
Madde 27	0.813
Madde 9	0.776
Madde 19	0.710
Madde 16	0.693
Madde 10	0.679
Madde 28	0.663
Madde 21	0.642
Madde 5	0.574
Madde 2	0.526
Madde 4	0.506
Cronbach Alpha Değeri: 0.911	
Kaçınma	
Madde 7	0.777
Madde 13	0.723
Madde 20	0.689

Çizelge 4.3: Golombok-Rust Kadın Cinsel Doyum Ölçeğine Ait Faktör Ve Güvenirlik Analizi Sonuçları

MADDELER	FAKTÖR YÜKÜ
Fiziksel Haz	
Madde 1	0.657
Madde 12	0.651
Cronbach Alpha Değeri: 0.769	
Sıklık	
Madde 3	0.786
Madde 15	0.718
Cronbach Alpha Değeri: 0.737	
Vajinusmus	
Madde 6	0.851
Madde 24	0.808
Cronbach Alpha Değeri: 0.717	

4.1.4 Golombok-Rust erkek cinsel doyum ölçeği faktör ve güvenirlik analizi

Golombok ve Rust (1986) tarafından geliştirilen ve Tuğrul ve diğerleri (1993) tarafından Türkçe 'ye çevrilen 7 boyutlu ölçek, güncel çalışmada 4 boyut olarak gözlemlenmiştir. Uygulanan faktör analizinde 18. madde tek başına bir boyut oluşturduğu için analiz sürecinden çıkartılmıştır. 3, 7, 14, 15, 17 ve 21. maddeler ise iki boyut altında çok yakın faktör yüklerine sahip oldukları için analiz sürecinden çıkartılmışlardır. Ölçeğin fiziksel haz, gecikme, erken boşalma ve empotans boyutlarından oluştuğu gözlemlenmiştir. 11, 22 ve 26. maddeler de bir boyut oluşturmuştur fakat Cronbach Alpha katsayıları 0.625 bulunduğu için bu boyut analiz sürecine dahil edilmemiştir. Gecikme boyutunda ise madde 1 ölçeğin güvenirligini arttırmak amacı ile analiz sürecinden çıkartılmıştır. Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) örneklem yeterlilik testi sonuçlarına göre ise ölçeğin anlamlılık değeri; 0,000 ve KMO değeri; 0,813 bulunmuştur. Ölçeğin toplam varyansın %68,99' unu açıkladığı bulunmuştur. Ölçeğe ait Cronbach Alpha katsayıları ise sırasıyla 0.910, 0.866, 0,736 ve 0.743 bulunmuştur. Golombok-Rust Kadın Cinsel Doyum ölçeğine ait faktör ve güvenirlik analizi sonuçları çizelge 4.4'te gösterilmiştir. Ölçeğe ait maddeler ise "Ekler" kısmından incelenebilir.

Çizelge 4.4: Golombok-Rust Erkek Cinsel Doyum Ölçeğine ait faktör ve güvenilirlik analizi sonuçları

MADDELER	FAKTÖR YÜKÜ
Fiziksel Haz	
Madde 19	0.822
Madde 12	0.802
Madde 8	0.792
Madde 25	0.782
Madde 20	0.780
Madde 16	0.759
Madde 2	0.623
Madde 9	0.615
Cronbach Alpha Değeri: 0.910	
Gecikme	
Madde 4	0.856
Madde 13	0.780
Cronbach Alpha Değeri: 0.866	
Erken Boşalma	
Madde 27	0.807
Madde 24	0.767
Madde 28	0.642
Cronbach Alpha Değeri: 0.910	
Empotans	
Madde 10	0.864
Madde 23	0.784
Cronbach Alpha Değeri: 0.743	

Değişkenlerin normal dağılıp dağılmadığını anlamak için ise basıklık ve çarpıklık değerleri incelenmiştir. George ve Mallery (2010), -1 ve +1 arasındaki değerleri harika olarak değerlendirirken, -2 ve +2 arasındaki değerlerin de yeterli olduğunu savunmuşlardır. Güncel çalışmaya dair bütün değişkenlerin basıklık ve çarpıklık değerleri -1 ve +1 arasında değerler almıştır. Örneklemin normal dağıldığına karar verildikten sonra ise korelasyon analizleri yapılmıştır.

4.2 Korelasyon Analizleri

Güncel çalışmada değişkenler arasındaki ilişkiyi incelemek için Pearson Korelasyon testi uygulanmıştır.

4.2.1 Toplam duygusal yeme davranışı puanları ile beden imajı puanları arasındaki ilişki

Çizelge 4.5: Duygusal Yeme ile Beden İmajı Puanlarının İlişki Testi

	Ortalama	Standart Sapma	Duygusal Yeme	Beden İmajı
Duygusal Yeme	1.96	.574	1	.374**
Beden İmajı	2.23	.649	.374**	1

**p<0.01

Yukarıdaki tabloda bütün katılımcıların duygusal yeme davranışları ve beden imajları arasındaki ilişki gösterilmektedir. Uygulanan Pearson Korelasyon Analizi test sonucuna göre, duygusal yeme davranışı puanları ile beden imajı puanları arasında pozitif ve anlamlı bir ilişki gözlemlenmiştir ($r=0.374$, $p<0.01$). H1 desteklenmiştir.

4.2.2 Evli erkeklerdeki duygusal yeme davranışı puanları ile cinsel doyum puanları arasındaki ilişki

Çizelge 4.6: Evli Erkeklerdeki Duygusal Yeme İle Cinsel Doyum Puanlarının İlişki Testi

	Ortalama	Standart Sapma	Duygusal Yeme	Fiziksel Haz	Gecikme	Erken Boşalma	Empotans	Toplam Cinsel Doyum
Duygusal Yeme	1.86	0.530	1	-.019	.152	-.089	.163	.027
Fiziksel Haz	2.04	0.933		1	.400**	.381**	.041	.925**
Gecikme	2.84	1.069			1	.343**	.084	.602**
Erken Boşalma	1.54	0.693				1	.271**	.615**
Empotans	1.76	0.841					1	.275**
Toplam Cinsel Doyum	2.01	0.662						1

Yukarıdaki tabloda evli erkeklerin duygusal yeme davranışları ve cinsel doyumları arasındaki ilişki gösterilmektedir. Uygulanan Pearson Korelasyon Analizi test sonucuna göre, duygusal yeme davranışı puanları ile cinsel doyum puanları arasında anlamlı bir ilişki gözlemlenmemiştir. H2, H2a, H2b, H2c ve H2d desteklenmemiştir.

4.2.3 Evli kadınlardaki duygusal yeme davranışı puanları ile cinsel doyum puanları arasındaki ilişki

Çizelge 4.7: Evli kadınlardaki Duygusal Yeme İle Cinsel Doyum Puanlarının İlişki Testi

	Ortalama	Standart Sapma	Duygusal Yeme	Fiziksel Haz	Kaçınma	Sıklık	Vajinusmus	Toplam Cinsel Doyum
Duygusal Yeme	2.01	0.589	1	- .066	.042	-.049	.041	-.038
Fiziksel Haz	2.27	0.815		1	.367**	.473**	.172*	.924**
Kaçınma	2.08	0.744			1	.335**	.261**	.632**
Sıklık	2.86	1.082				1	.244**	.630**
Vajinusmus	1.80	1.034					1	.387**
Toplam Cinsel Doyum	2.23	0.645						1

Yukarıdaki tabloda evli kadınların duygusal yeme davranışları ve cinsel doyumları arasındaki ilişki gösterilmektedir. Uygulanan Pearson Korelasyon Analizi test sonucuna göre, duygusal yeme davranışı puanları ile cinsel doyum puanları arasında anlamlı bir ilişki gözlemlenmemiştir. H3, H3a, H3b, H3c ve H3d desteklenmemiştir.

4.2.4 Evli erkeklerde beden imajı puanları ile cinsel doyum puanları arasındaki ilişki

Çizelge 4.8: Evli erkeklerdeki Beden İmajı ile Cinsel Doyum Puanlarının İlişki Testi

	Ortalama	Standart Sapma	Beden İmajı	Fiziksel Haz	Gecikme	Erken Boşalma	Empotans	Toplam Cinsel Doyum
Beden İmajı	2.13	0.622	1	.021	.264**	.052	.065	.095
Fiziksel Haz	2.04	0.933		1	.400**	.381**	.041	.925**
Gecikme	2.84	1.069			1	.343**	.084	.602**
Erken Boşalma	1.54	0.693				1	.271**	.615**
Empotans	1.76	0.841					1	.275**
Toplam Cinsel Doyum	2.01	0.662						1

Yukarıdaki tabloda evli erkeklerin beden imajı ve cinsel doyumları arasındaki ilişki gösterilmektedir. Uygulanan Pearson Korelasyon Analizi test sonucuna göre, evli erkeklerin beden imajı ile cinsel doyumun gecikme boyutu arasında pozitif bir ilişki gözlemlenmiştir ($r=.264$, $p<0.01$). Beden imajı puanları ile diğer cinsel doyum alt boyu puanları ve toplam puan arasında anlamlı bir ilişki gözlemlenmemiştir. Sadece H4b desteklenmiştir.

4.2.5 Evli kadınlarda beden imajı puanları ile cinsel doyum puanları arasındaki ilişki

Çizelge 4.9: Evli kadınlarda Beden İmajı ile Cinsel Doyum Puanlarının İlişki Testi

	Ortalama	Standart Sapma	Beden İmajı	Fiziksel Haz	Kaçınma	Sıklık	Vajinusmus	Toplam Cinsel Doyum
Beden İmajı	2.28	0.589	1	.085	.322**	.096	.130	.185**
Fiziksel Haz	2.27	0.815		1	.367**	.473**	.172*	.924**
Kaçınma	2.08	0.744			1	.335**	.261**	.632**
Sıklık	2.86	1.082				1	.244**	.630**
Vajinusmus	1.80	1.034					1	.387**
Toplam Cinsel Doyum	2.23	0.645						1

Yukarıdaki tabloda evli kadınların beden imajı ve cinsel doyumları arasındaki ilişki gösterilmektedir. Uygulanan Pearson Korelasyon Analizi test sonucuna göre, evli kadınların beden imajı ile cinsel doyumun kaçınma boyutu arasında pozitif bir ilişki gözlemlenmiştir ($r=.322$, $p<0.01$). Buna ek olarak, evli kadınların beden imajı ile cinsel doyumları arasında da pozitif bir ilişki gözlemlenmiştir ($r=.185$, $p<0.01$). Beden imajı puanları ile diğer cinsel doyum alt boyu puanları arasında anlamlı bir ilişki gözlemlenmemiştir. Sadece H5 ve H5b desteklenmiştir.

4.3 Fark Testleri

Çalışmanın bu bölümünde duygusal yeme davranışı puanları ve beden imajı puanlarının sosyodemografik verilere göre farklılaşıp farklılaşmadığı bağımsız grup t-test analizleri ve tek yönlü varyans analizi ile incelenmiştir.

4.3.1 Katılımcıların duygusal yeme puanlarının sosyodemografik özellikler açısından karşılaştırılması

Çizelge 4.10: Katılımcıların Duygusal Yeme Puanlarının Sosyodemografik Özellikler Açısından Karşılaştırılması Test Sonuçları

		n	Duygusal Yeme
Cinsiyet	Erkek	108	1.86
	Kadın	217	2.01
T değeri		2.383	
P değeri		.018	
Çalışma Durumu	Evet	225	1.95
	Hayır	100	1.99
T değeri		-.568	
P değeri		.571	
Evlilik Öncesi Cinsel Deneyim	Evet	98	1.92
	Hayır	227	1.98
T değeri		-.803	
P değeri		.423	
Evlilikteki düzenli cinsel hayat	Evet	283	1.95
	Hayır	42	2.05
T değeri		-1.134	
P değeri		.262	
Fiziksel rahatsızlığa sahip olma	Evet	52	2.10
	Hayır	273	1.94
T değeri		1.882	
P değeri		.061	
Beslenme zorluğu çekme	Evet	98	2.36
	Hayır	227	1.79
T değeri		8.408	
P değeri		.000	

Yapılan bağımsız grup t-test sonuçlarına göre, erkekler ve kadınlar arasında duygusal yeme puanı bakımından anlamlı bir fark bulunmaktadır ($t(323) = 2.383, p < 0.05$). Aynı zamanda beslenme zorluğu çektiğini belirten ve beslenme zorluğu çekmediğini belirten katılımcılar arasında da duygusal yeme puanı bakımından anlamlı bir fark bulunmaktadır ($t(323) = 8.408, p < 0.001$).

4.3.2 Katılımcıların beden imajı puanlarının sosyodemografik özellikler açısından karşılaştırılması

Çizelge 4.11: Katılımcıların Beden İmajı Puanlarının Sosyodemografik Özellikler Açısından Karşılaştırılması Test Sonuçları

		n	Beden İmajı
Cinsiyet	Erkek	108	2.13
	Kadın	217	2.28
T değeri		2.017	
P değeri		.045	
Çalışma Durumu	Evet	225	2.20
	Hayır	100	2.28
T değeri		-.924	
P değeri		.357	
Evlilik Öncesi Cinsel Deneyim	Evet	98	2.25
	Hayır	227	2.22
T değeri		.415	
P değeri		.679	
Evlilikteki düzenli cinsel hayat	Evet	283	2.19
	Hayır	42	2.46
T değeri		-2.560	
P değeri		.011	
Fiziksel rahatsızlığa sahip olma	Evet	52	2.43
	Hayır	273	2.19
T değeri		2.517	
P değeri		.012	
Beslenme zorluğu çekme	Evet	98	2.53
	Hayır	227	2.10
T değeri		5.783	
P değeri		.000	

Yapılan bağımsız grup t-test sonuçlarına göre, erkekler ve kadınlar arasında beden imajı puanı bakımından anlamlı bir fark bulunmaktadır ($t(323) = 2.017, p < 0.05$). Evliliklerinde düzenli cinsel hayata sahip olan ve olmayan kişiler arasında da beden imajı puanı bakımından anlamlı bir fark bulunmuştur ($t(323) = -2.560, p < 0.05$). Fiziksel bir hastalığa sahip olduğunu belirten ve fiziksel bir hastalığa sahip olmadığını belirten katılımcılar arasında beden imajı puanı bakımından anlamlı bir fark bulunmaktadır ($t(323) = 2.517, p < 0.05$). Beslenme zorluğu çektiğini belirten ve

beslenme zorluğu çekmediğini belirten katılımcılar arasında da beden imajı puanı bakımından anlamlı bir fark bulunmaktadır ($t(323) = 5.783, p < 0.001$).

4.3.3 Erkek Katılımcıların Cinsel Doyum Puanlarının Sosyodemografik Özellikler Açısından Karşılaştırılması

Çizelge 4.12: Erkek katılımcıların Cinsel Doyum Puanlarının Sosyodemografik Özellikler Açısından Karşılaştırılması Test Sonuçları

		n	Cinsel Doyum
Evlilik Öncesi Cinsel Deneyim	Evet	49	1.88
	Hayır	59	1.98
T değeri		-0.915	
P değeri		.363	

Erkek katılımcıların cinsel doyum puanlarının sosyodemografik özellikler açısından karşılaştırılmasında herhangi bir anlamlı sonuç elde edilmemiştir.

4.3.4 Kadın Katılımcıların Cinsel Doyum Puanlarının Sosyodemografik Özellikler Açısından Karşılaştırılması

Çizelge 4.13: Kadın katılımcıların Cinsel Doyum Puanlarının Sosyodemografik Özellikler Açısından Karşılaştırılması Test Sonuçları

		n	Cinsel Doyum
Çalışma Durumu	Evet	122	2.07
	Hayır	95	2.35
T değeri		-3.318	
P değeri		.001	
Evlilik Öncesi Cinsel Deneyim	Evet	49	2.04
	Hayır	168	2.24
T değeri		-2.046	
P değeri		.044	
Evlilikteki düzenli cinsel hayat	Evet	183	2.07
	Hayır	34	2.83
T değeri		-5.839	
P değeri		.000	

Çizelge 4.13: (Devamı) Kadın katılımcıların Cinsel Doyum Puanlarının Sosyodemografik Özellikler Açısından Karşılaştırılması Test Sonuçları

		n	Cinsel Doyum
Fiziksel rahatsızlığa sahip olma	Evet	42	2.53
	Hayır	175	2.11
T değeri		3.928	
P değeri		.000	
Beslenme zorluğu çekme	Evet	78	2.27
	Hayır	139	2.15
T değeri		1.325	
P değeri		.187	

Yapılan bağımsız grup t-test sonuçlarına göre, çalışan ve çalışmayan kadınlar arasında cinsel doyum puanı bakımından anlamlı bir fark bulunmaktadır ($t(215) = -3.318, p < 0.05$). Evlilik öncesi cinsel deneyime sahip olan kadınlar ve olmayan kadınlar arasında da cinsel doyum puanı bakımından anlamlı bir fark gözlemlenmiştir ($t(215) = -2.046, p < 0.05$). Ayrıca evliliklerinde düzenli cinsel hayata sahip olan ve olmayan kadınlar arasında da cinsel doyum puanı bakımından anlamlı bir fark bulunmaktadır ($t(215) = -5.839, p < 0.001$). Son olarak ise fiziksel rahatsızlığa sahip olduğunu belirten ve fiziksel rahatsızlığa sahip olmadığını belirten kadınlar arasında cinsel doyum puanı bakımından anlamlı bir fark gözlemlenmiştir ($t(215) = 3.928, p < 0.001$).

Yapılan tek yönlü varyans analizinde ise duygusal yeme puanları, beden imajı puanları ve cinsel doyum puanlarının eğitim statüsüne göre farklılaşmadığı tespit edilmiştir.

5. TARTIŞMA VE YORUM

Bu bölümde evli bireylerin duygusal yeme davranışı, beden imajları ve cinsel doyumları arasındaki ilişkiyi incelemek amacıyla yapılan analizlerin bulguları tartışılmaktadır. Araştırmanın hipotezlerine yönelik yapılan analizlerin sonuçları literatür çerçevesinde değerlendirilmiş ve gelecekte yapılacak çalışmalar için önerilerde bulunulmuştur.

Evli bireylerin duygusal yeme davranışı ile beden imajı arasındaki ilişkiyi incelemek amacıyla yapılan test sonucuna göre duygusal yeme davranışı puanları ile beden imajı puanları arasında pozitif ve anlamlı bir ilişki gözlemlenmiştir. Duygusal yeme davranışı artıkça kişilerin beden memnuniyetsizliğinin arttığı görülmüştür. Bu çalışmayla benzer şekilde, Gür (2020) 213 katılımcı ile yaptığı çalışma sonucunda duygusal yeme davranışı artıkça beden memnuniyetinin azaldığını belirtmiştir. Nerneki (2017) yapmış olduğu araştırma sonucunda duygusal yeme ile beden imajı arasında anlamlı bir ilişki olduğunu, beden imajı konusunda kaygılı olan bireylerin duygusal yeme davranışlarının daha yüksek seviyede olduğunu söylemiştir. Yapılan çalışmanın sonucu ile örtüşen diğer çalışmalar sonucunda beden şekli ve ağırlığı ile ilgili memnuniyetsizliği olan veya aşırı kiloya sahip olduğunu düşünen kişilerde duygusal yeme davranışının görülme sıklığı daha fazladır (Green & Buckroyd, 2008; Quick & Byrd-Bredbenner, 2014). Zakhour ve diğerlerinin (2021) yapmış olduğu çalışma sonucuna göre beden memnuniyetsizliği ile duygusal yeme arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişkin vardır. Annesi ve Mareno (2015) obez kadınlarla yaptıkları çalışma sonucunda beden memnuniyeti ile duygusal yeme davranışı arasında ilişki olduğunu göstermişlerdir. Bireyin beden memnuniyeti artıkça duygusal yeme davranışının azalacağını belirtmişlerdir. Genç kadınlarla yapılan çalışmalar sonucunda, beden memnuniyeti az olan kişilerde duygusal yeme davranışının daha fazla görüldüğü söylenmiştir (Belcher ve diğ., 2011; Quick & Byrd-Bredbenner, 2014). Diğer yandan Farrow ve Tarrant (2008) ise beden memnuniyetsizliğinin sadece erkeklerde duygusal yeme ile ilişkili olduğunu belirtmiştir.

Evli erkeklerin duygusal yeme davranışları ve cinsel doyumları arasındaki ilişkiyi göstermek için uygulanan test sonucuna göre, duygusal yeme davranışı puanları ile cinsel doyum puanları arasında anlamlı bir ilişki gözlemlenmemiştir. Evli erkeklerin duygusal yeme davranışı ile cinsel doyumun alt boyutları olan fiziksel haz, gecikme, erken boşalma ve empotans arasında ilişki bulunmamıştır. Araştırmanın sonucu daha önce yapılmış olan çalışmalar ile kısmen örtüşmektedir. Uzun (2021) yapmış olduğu çalışma sonucunda romantik ilişkisi olan erkeklerin duygusal yeme davranışı ile cinsel doyum arasında ve duygusal yeme davranışı ile cinsel doyum ölçeğinin sıklık ve kaçınma alt boyutları arasında bir ilişki bulunurken, diğer alt boyutlar arasında ilişki bulunmamıştır.

Evli kadınların duygusal yeme davranışları ve cinsel doyumları arasındaki ilişki incelemek amacıyla uygulanan Pearson Korelasyon Analizi test sonucuna göre, duygusal yeme davranışı puanları ile cinsel doyum puanları arasında anlamlı bir ilişki gözlemlenmemiştir. Evli kadınların duygusal yeme davranışı ile cinsel doyumun alt boyutları olan fiziksel haz, kaçınma, sıklık ve vajinusmus arasında ilişki bulunmamıştır. Araştırmanın sonucu daha önce yapılmış olan çalışmalar ile kısmen örtüşmektedir. Uzun (2021) yapmış olduğu çalışma sonucunda romantik ilişkisi olan kadınların duygusal yeme davranışı ile cinsel doyumları arasında ve duygusal yeme davranışı ile cinsel doyumun orgazm, doyum ve iletişim alt boyutları arasında ilişki olduğunu belirtmiştir. Ancak, duygusal yeme davranışı ile cinsel doyumun diğer alt boyutları arasında ilişki bulunmamıştır.

Evli erkeklerin beden imajı ve cinsel doyumları arasındaki ilişkiyi göstermek için uygulanan test sonucuna göre, evli erkeklerin beden imajları ile cinsel doyumun gecikme boyutu arasında pozitif bir ilişki gözlemlenmiştir. Beden memnuniyetsizliği olan erkeklerin daha az cinsel doyum deneyimledikleri belirtilmezken, beden memnuniyetsizliği olan erkeklerin daha fazla gecikme sıkıntısı yaşadıkları belirtilmektedir. Beden imajı ile cinsel doyumun alt boyutları olan fiziksel haz, erken boşalma ve empotans arasında anlamlı bir ilişki gözlemlenmemiştir. Evli erkeklerin beden imajları ve cinsel doyumları arasında pozitif ve anlamlı bir ilişki saptanmamıştır. Kılıçlar' ın (2018) yapmış olduğu çalışmaya göre erkek katılımcıların beden imajı ile cinsel doyumun empotans, sıklık, iletişim ve kaçınma alt boyutları ile arasında ilişki vardır. Erkeklerin bedenlerinden duydukları memnuniyetsizlik arttıkça ilişkili bulunan alt boyutların cinsel işlevlerinden

duydıkları memnuniyetsizliğin de arttığı belirtilmiştir. Erkek katılımcıların beden imajı ile cinsel doyumun diğer alt boyutları arasında ilişkiden bahsedilmemektedir. Milhausen ve diğerleri (2014) erkeklerin cinsel doyumları ile beden imajları arasında pozitif yönlü anlamlı bir ilişki olduğunu belirtirken, Tanya ve diğerleri (2010) beden imajının cinsel işlevlerle ilişkili olmadığını belirtmiştir (akt. Kılıçlar, 2018).

Evli kadınların beden imajı ve cinsel doyumları arasındaki ilişki incelemek amacıyla Pearson Korelasyon Analizi uygulanmıştır. Evli kadınların beden imajı ile cinsel doyumları arasında ilişki gözlemlenmiştir. Evli kadınların beden imajı ile cinsel doyumun kaçınma boyutu arasında ilişki gözlemlenmiştir. Beden imajı puanları ile diğer cinsel doyum alt boyu puanları arasında anlamlı bir ilişki gözlemlenmemiştir. Bedenlerinden memnun olan kadınların daha fazla cinsel doyum deneyimledikleri söylenebilmektedir. Dönmez (2018) cinsel doyum ile beden imajı arasındaki ilişkiyi incelemiş ve beden memnuniyeti yüksek olan bireylerin cinsel doyumlarının daha fazla olduğu sonucunu elde etmiştir. Yapılan bu çalışmaların sonuçlarıyla benzer şekilde, Dinç (2012) orgazm olan kadınların beden memnuniyetlerinin orgazm olmayan kadınlara göre daha yüksek olduğu sonucuna varmıştır. Sertöz ve diğerlerinin (2004) meme kanseri oldukları için cerrahi operasyon sonucu tüm memesi alınan kadınların beden imajları ile cinsel doyumları arasındaki ilişkiyi araştırmışlardır ve beden imajı ile cinsel doyum arasında ilişkin olduğunu göstermişlerdir. Araştırmanın sonucuna göre beden memnuniyeti düşük olan kadınların cinsel doyum seviyeleri de düşüktür. Aba (2020) yapmış olduğu çalışma sonucunda beden imajının cinsel doyumun alt boyutları ile ilişkili olduğunu söylemiştir. Beden imajının iyi olması cinsel doyumun yüksek olması anlamına gelmektedir. Son olarak, Faith ve Scale (1993) kadınların beden memnuniyetsizliğinin erkeklere göre daha kötü cinsel hayatla ilişkili olduğunu söylemişlerdir. Daha önce yapılmış çalışmaların sonuçları ile araştırmacının bulduğu sonuçlar örtüşmektedir.

Duygusal yeme, beden imajı ve cinsel doyum puanlarının sosyodemografik özelliklere göre farklılaşıp farklılaşmadığı incelenmiştir. Duygusal yeme davranışının cinsiyete göre farkına bakılmıştır. Erkekler ve kadınlar arasında duygusal yeme puanı bakımından anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur. Kadınların duygusal yeme puanı erkeklere göre daha yüksektir. Bu, kadınların erkeklere göre daha fazla duygusal yeme davranışı gösterdiği anlamına gelmektedir. Yapılan analiz

sonucu daha önce yapılan çalışmaları desteklemektedir. Nerneki (2017) yapmış olduğu çalışma ile kadınların duygusal yeme puanının erkeklere göre daha yüksek olduğunu ortaya koymuştur. Yani, kadınlar erkeklerden daha fazla duygusal yeme davranışı sergilemektedir. Farrow ve Tarrant (2008) üniversite öğrencilerinin katılımıyla gerçekleştirdikleri çalışma sonucunda kadınların erkeklere göre daha fazla duygusal yeme davranışında bulunduğunu belirtmişlerdir.

Cinsiyete göre yapılan diğer bir karşılaştırma ise beden imajına yöneliktir. Erkekler ve kadınlar arasında beden imajı puanı bakımından anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur. Kadınların beden imajı puanı erkeklere göre daha yüksektir. Kadınlar erkeklere göre daha az beden memnuniyeti bildirmişlerdir. Erkeklerin beden memnuniyeti seviyesi kadınlara göre yüksektir. Analiz sonucu, daha önce yapılan çalışmaların sonucuyla benzerlik göstermektedir. Farrow ve Tarrant (2008) araştırmalarının sonucunda kadınlar daha fazla beden memnuniyetsizliği rapor etmişlerdir. Pruzinsky (2004) kadınlar ve erkekleri beden imajı açısından karşılaştırmıştır. Kadınların daha olumsuz beden imajına sahip olduğunu ve deneyimleriyle birlikte beden imajlarının değişime daha açık olduğunu belirtmiştir. Shriver ve diğerlerinin (2021) 138 katılımcı ile yapmış oldukları çalışma sonucunda beden imajına yönelik cinsiyete bağlı farklılık olduğu anlaşılmıştır. Kadınların daha yüksek beden memnuniyetsizliğine sahip oldukları rapor edilmiştir. Yaman ve Ayaz'a göre (2015) kadınlıkla ilişkili bir organın kaybı beden imajını olumsuz yönde etkilemektedir. Yapılan birçok çalışma sonucunda beden imajında cinsiyete göre farklılık vardır ve kadınlar erkeklere göre bedenlerinden daha az memnundurlar (Çok, 1990; Feingold & Ronald, 1998; Cash ve diğ., 2004; Grogan, 2006).

Fiziksel bir hastalığa sahip olmanın duygusal yeme davranışı, beden imajı ve cinsel doyum ile ilişkisini anlamak amacıyla yapılan test sonucuna göre fiziksel hastalığın olması beden imajını ve cinsel doyumunu etkilemektedir. Yapılan araştırma sonucu daha önce yapılan çalışmaların sonucu ile benzerlik göstermektedir. Fiziksel hastalığa sahip olan kişilerin daha düşük beden memnuniyetine sahip olduğu görülmüştür. Corry, Pruzinsky ve Rumsey (2009) bireylerin çocukluk veya yetişkinlik dönemlerinde oluşan yaraların, yanıkların organ veya uzuv kayıplarının beden memnuniyetini olumsuz yönde etkilediğini belirtmiştir. Fiziksel hastalığa sahip olan kişilerin daha düşük cinsel doyuma sahip olduğu anlaşılmıştır. Daha önce yapılan çalışmaların sonuçlarıyla benzerlik vardır. Astım, kronik obstrüktif akciğer

hastalığı (KOA), hormonal bozukluklar, tiroit hastalığı, omurilik yaralanması gibi fiziksel rahatsızlıkların cinsel doyumunu olumsuz yönde etkilemektedir (Kaptein ve diğ., 2008, akt. Basat, 2004). Güler (2017) meme kanseri nedeniyle mastektomi geçiren kadınlar ile meme koruyucu cerrahi operasyon geçiren kadınların cinsel doyum düzeylerini karşılaştırmıştır. Mastektomi geçirip memesi alınan kadınların cinsel doyumları konusunda daha fazla şikayette bulunduğu görülmüştür.

Evliliklerinde düzenli cinsel hayata sahip olan ve düzenli cinsel hayata sahip olmayan kadınların beden imajlarında ve cinsel doyum düzeylerinde farklılık görülmüştür. Evliliklerinde düzenli cinsel hayata sahip olan kadınların daha yüksek cinsel doyuma sahip oldukları görülmüştür. Aba (2020) yapmış olduğu çalışmada ayda birkaç kez cinsel ilişkiye giren ile haftada birkaç kez cinsel ilişkiye giren kadınları karşılaştırmış ve haftada birkaç kez ilişkiye girenlerin cinsel doyumun sıklık boyut puanının daha yüksek olduğu sonucuna varmıştır. Kılıçlar (2018) düzenli cinsel hayata sahip olan ve olmayan kadınların cinsel doyum düzeyini karşılaştırmıştır. Düzenli cinsel hayatı olan kadınların cinsel doyum düzeyi düzenli cinsel hayata sahip olmayan kadınlara göre daha yüksek bulunmuştur. Düzenli cinsel hayat ile yüksek cinsel doyum elde edilebileceği görülmüştür (Yücel & Gassanov, 2010). Yapılan analizler sonucunda evliliklerinde düzenli cinsel hayata sahip olan kadınların bedenlerinden daha memnun oldukları görülmüştür. Bu sonucu destekleyen literatür bilgisine rastlanılmamıştır. Kadınlarda düzenli cinsel hayatın yüksek cinsel doyumla ilişkili olduğu bilinmekte ve yüksek cinsel doyumun beden memnuniyeti ile ilişki olduğu bilinmektedir. Bu ilişkilerin düzenli cinsel hayat ile yüksek beden memnuniyeti arasında rol oynadığı düşünülmektedir.

Evlilik öncesi cinsel deneyime sahip olan kadınlar ve olmayan kadınlar arasında cinsel doyum puanı bakımından farklılık bulunmuştur. Evlilik öncesi cinsel deneyime sahip olan kadınların daha yüksek cinsel doyuma sahip oldukları görülmüştür. Vural ve Temel (2010) 71 çiftin katılımıyla yapmış oldukları çalışmada deney grubundaki 36 çifte evlilik öncesinde cinsel eğitim verilmiştir. Daha sonra 35 çiftten oluşan kontrol grubu ile deney grubunu karşılaştırdıklarında, kadınlarda cinsel doyumun artmasında bilgi kazancının olumlu yönde etkisinin olduğu anlaşılmıştır. Bu sebeple, evlilik öncesi cinsel deneyime sahip olan kadınların daha yüksek cinsel doyuma sahip olmasının nedeni olarak bilgi kazancının etkili olduğu araştırmacı tarafından düşünülmektedir. Evlilik öncesi cinsel deneyime sahip kadınların, kendi

istek ve ihtiyaçlarını öğrendikleri, evlilikteki cinsel hayatlarında bu öğrenmelerinin etkili olabileceği düşünülmektedir.

Yapılan test sonuçlarına göre, çalışan ve çalışmayan kadınlar arasında cinsel doyum puanı bakımından anlamlı bir fark bulunmaktadır. alışan kadınların cinsel doyum düzeyleri çalışmayan kadınların cinsel doyum düzeyine göre daha yüksektir. Literatür araştırıldığında, bu konu hakkında herhangi bir bilgiye rastlanılmamıştır. Ancak, sosyoekonomik durumun cinsel doyumunu etkilediği bilinmektedir. Yapılan çalışmalara göre geliri yüksek olan kişilerin cinsel doyumunu daha yüksektir (Ji & Norling, 2004, Perrone & Worthington, 2001). alışan kadının ekonomik gelirinin olması cinsel doyumunu bu sebeple etkiliyor olabilir. Ayrıca, alışan kadının özgüvenli hissetmesi cinsel doyumlarını olumlu yönde etkiliyor olabilir nk kendine güveni yüksek olan kişilerin cinsel doyum düzeylerinin yüksek olduğu bilinmektedir (Stephenson ve diğ., 2010; Basat, 2010).

Yapılan analiz sonucuna göre duygusal yeme puanları, beden imajı puanları ve cinsel doyum puanlarının eğitim statusne göre farklılaşmamaktadır. Uzun (2021) yapmış olduğu çalışma sonucunda katılımcıların eğitim seviyesi arttıkça duygusal yeme davranışının da arttığını belirtmiştir. Call (1995) eğitim seviyesinin artmasının cinsel doyuma olumlu katkısı olduğunu ancak niversite ve üzeri gibi yüksek eğitim seviyesinin cinsel doyuma etkisinin olmadığını belirtmiştir. Uzun (2021) katılımcıların eğitim seviyesi arttıkça cinsel doyumlarının da arttığını söylemiştir. Ayatollahi (2014) yapmış olduğu araştırma sonucunda katılımcıların cinsel doyum düzeyinin eğitim seviyesine göre farklılaşmadığını belirtmiştir. Cachelin ve diğerleri (2002) erkeklerin beden imajının eğitim seviyesine göre farklılaşmadığını bulmuştur. Yapılan analiz sonucunda elde edilen bulgular daha önce yapılmış olan çalışmalarla kısmen örtüşmektedir. Ancak, yapılan bu çalışmada katılımcıların %2,2'sinin ilkokul mezunu, %3,4'ünün ortaokul mezunu, %12'sinin lise mezunu, %63,1'inin yüksek okul veya niversite mezunu ve %19,4'ünün ise yüksek lisans veya doktora mezunudur. Katılımcıların büyük çoğunluğu yüksek ğretim ve üzeri eğitim seviyesine sahiptir. Katılımcıların eğitim dağılımının sonucu etkileyebileceği düşünülmektedir.

Beslenme zorluğu çektiğini belirten ve beslenme zorluğu çekmediğini belirten katılımcıların beden imajı ve duygusal yeme puanlarında farklılık bulunmuştur. Beslenme zorluğu çektiğini belirten kişilerin beden memnuniyetsizliklerinin daha

fazla olduğu anlaşılmıştır. Tuğal (2009) beden memnuniyetsizliği olan ergenlerin vücut ağırlıklarını kontrol etmek amacıyla sağlıklı beslenme davranışı ve alışkanlıkları edindiklerini belirtmiştir. Beden memnuniyetsizliği bozulmuş yeme davranışının gelişiminde önemli bir işarettir. Beslenme zorluğu çektiğini belirten kişilerin duygusal yeme davranışlarının daha fazla olduğu anlaşılmıştır. Beslenme ve yeme bozukluğu tanısı almış veya almamış ancak beslenme zorluğu çektiğini bildiren kişilerin daha fazla duygusal yeme davranışı gösterdiği anlaşılmıştır. Bıyıklı (2021) yapmış olduğu çalışmada gece yeme, öğün atlama, kısıtlı yeme gibi davranışları gösteren kişilerin duygusal yeme davranışlarının yüksek olduğunu bulmuştur. Ayrıca, duygusal yeme davranışı gösteren kişilerde kontrol edebilme yeteneğinin kaybolduğu hissedilen tıkmırcasına yeme atakları da vardır (Stice ve diğ., 2002; Van Strien ve diğ., 2005).

5.1 Yeni Araştırmalar İçin Öneriler

Araştırma kesitsel bir çalışmadır, değişkenlerin ilişkisi incelenmiştir ve neden sonuç ilişkisi kurulamamıştır. Araştırmada kartopu örneklem modeli kullanılmış, örneklemdaki bir kişiye ulaşılmış o kişinin de başka bir kişiye ulaşması beklenmiştir. Farklı demografik özelliklere sahip olan kişilere ulaşmak hedeflenmiş olsa da bazı demografik bilgilerde oransal olarak yoğunlaşma olduğu görülmüştür. Örneğin; eğitim düzeyi, yaş gibi. Bu yüzden örneklemin evreni temsili sınırlı kalmıştır. Araştırma formu internet üzerinden dağıtılmıştır. Bilgilendirilmiş onam formunda araştırmacının iletişim bilgileri yazıyor olsa da iletişim kuran katılımcı olmamıştır. Formu doldururken anlaşılmayan bir yer olduysa, sorulmadığı için bu kısımlar aydınlatılamamıştır. Araştırma için veri toplamaya başlamadan önce araştırmanın çevrimiçi olmasından dolayı katılımcıların cevap verirken daha rahat hissedecekleri öngörülmüştür. Ancak, konu başlığında cinselliğin olması bireylerin katılımını olumsuz yönde etkilemiş olabileceği düşünülmektedir. Kadınlara daha rahat ulaşılmış, erkeklere ulaşmada zorluk yaşanmıştır. Bunun sebebi seçilen örneklem modeli olabileceği gibi, bir kadın araştırmacının erkeklere cinsellekle ilgili soru yöneltmesi de olabileceği düşünülmüştür. Cinsellik konusunun toplumumuzda hala konuşulması zor bir konu olduğu görülmüştür. Araştırmacıya bu konunun ayıp sayıldığı, araştırılmasının araştırmacı için utanç verici olduğu söylenmiştir. Tüm bu deneyimler ışığında, ileride yapılacak çalışmalar için öneriler bulunmaktadır.

Araştırmanın örnekleminde katılımcıların çift olarak dahil edilmesi faydalı olacaktır. Farklı demografik özelliklere sahip katılımcılara ulaşılması sonuçların temsil gücünün artıracaktır. Anket formu yüz yüze doldurulabilir veya kısa bir yüz yüze görüşmeden sonra katılımcıların formu doldurup göndermesi istenebilir. Bu sayede araştırmacı amaç, gizlilik ve anket maddeleriyle ilgili ayrıntılı açıklama yapma fırsatı bulur.

KAYNAKLAR

- Aba, R. K.** (2020). “Genç Yetişkin Kadınlarda Cinsel Mitlere İnanışın ve Beden İmajının Cinsel Doyuma Etkisi”, Yüksek Lisans Tez, Haliç Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, İstanbul.
- Abrams, K., Allen, L., & Gray, J.** (1993). Disordered eating attitudes and behaviors, psychological adjustment, and ethnic identity: A comparison of Black and White female college students. *International Journal of Eating Disorders*, 14(1), 49–57.
- Ackard, D. M., Keamey-Cooke, A., & Peterson, C. B.** (2000). Effect of body image and self image on women's sexual behavior. *International Journal of Eating Disorders*, 28, 422-429.
- Adams, C. G., & Turner, B. F.** (1985). Reported change in sexuality from young adulthood to old age. *Journal of Sex Research*, 21(2), 126-141.
- Amaral, A. C. S. & Ferreira, M. E. C.** (2017). Body dissatisfaction and associated factors among Brazilian adolescents: A longitudinal study. *Body Image*, 22, 32-8.
- Amerikan Psikiyatri Birliği**, Ruhsal Bozuklukların Tanısal ve Sayımsal Elkitabı. (2013). Beşinci Baskı (DSM-5), Tanı Ölçütleri Başvuru Elkitabı'ndan, çev. Köroğlu, E., Hekimler Yayın Birliği, Ankara.
- Amidu, N., Owiredu, W. K. B. A., Gyasi-Sarpong, C. K., Alidu, H., Antuamwine, B. B., Sarpong, C.,** (2017). The inter-relational effect of metabolic syndrome and sexual dysfunction on hypogonadism in type II diabetic men. *Int. J. Impot. Res.* 29, 120–125.
- Allen, K. L., Byrne, S. M., Oddy, W. H., Schmidt, U., & Crosby, R. D.** (2014). Risk factors for binge eating and purging eating disorders: Differences based on age of onset. *Int. J. Eat. Disord.*, 47, 802–812.
- Allison, D. B., & Heska, S.** (1993). Emotion and eating in obesity? A critical analysis. *Int J Eating Disord.* 13(3):289–95.
- Arcelus, J., Mitchell, A. J., Wales, J., & Nielsen, S.** (2011). Mortality rates in patient with anorexia and other eating disorders. *Arch. Gen. Psychiat.*, 68, 724-31.
- Arslangiay, N.** (2013). “Üniversite Öğrencilerinde Beden İmajının Yordayıcıları Olarak Bağlanma Stilleri ve Toplumsal Cinsiyet Rollerini”, Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Arslantaş, H., Dereboy, F., Yüksel, R., & İnalkaç, S.** (2019). Duygusal Yeme Ölçeği'nin Türkçe Çevirisinin Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması. *Türk Psikiyatri Dergisi*, 30.
- Attia, E., & Walsh, B. T.** (2007). Anorexia nervosa. *Am. J. Eat. Dis.*, 42, 581-89.

- Ayatollahi, M.** (2014). "Cinsel Doyumu Yordayan Demografik ve Psikolojik Değişkenlerin İncelenmesi", Yüksek Lisans, Tezi Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Barrientos, J. E., & Paez, D.** (2006). Psychosocial Variables of Sexual Satisfaction in Chile. *Journal of Sex and Marital Therapy*, 32, 351-368.
- Basat, Ç.** (2004). *An exploration of marital satisfaction, locus of control, and self-esteem as predictors of sexual satisfaction*. Unpublished Master's Thesis, Middle East Technical University, Ankara.
- Bekker, M.H., van de Meerendonk, C., & Mollerus, J.** (2004). Effects of negative mood induction and impulsivity on self-perceived emotional eating. *Int J Eat Disord.*, 36, 461-469.
- Belcher, B. R., Nguyen-Rodriguez, S. T., McClain, A. D., Hsu, Y. W., Unger, J. B., & Spruijt-Metz, D.** (2011). The influence of worries on emotional eating, weight concerns, and body mass index in Latina female youth. *Journal of Adolescent Health*, 45(5),487-492.
- Bellisle, F., Louis-Sylvestre, J., Linet, N., Rocaboy, B., Dalle, B., Cheneau, F., L'Hinoret, D., & Guyot, L.** (1990). Anxiety and food intake in men. *Psychosom Med.* 52, 452-7.
- Beren, S.E., Hayden, H.A., Wilfley, D.E., Grilo, C.M.** (1996). The influence of sexual orientation on body dissatisfaction in adult men and women. *Int J Eat Disord.* 135-41.
- Bıyıklı, M. E.** (2021). "Sosyal Medyanın; Yeme Tutumu, Duygusal Yeme ve Beden Algısının Üzerine Etkisi", Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Okan Üniversitesi Sosyal Bilimler Üniversitesi, İstanbul.
- Braet, C., & Van Strien, T.** (1997). Assessment of emotional, externally induced and restrained eating behaviour in nine to twelve-year-old obese and non-obese children. *Behav. Res. Ther.* 35.
- Bratland-Sanda, S. & Sundgot-Borgen, J.** (2013). Eating disorders in athletes: Overview of prevalence, risk factors and recommendations for prevention and treatment. *European Journal of Sport Science*, 13(5), 99-508.
- Brownell, K.D., & Fairburn, C.D.,** (1995). *Eating disorders and obesity: A comprehensive handbook*. New York: The Guilford Press
- Bruch, H.** (1973). Hunger awareness and individuation. In H. Bruch, *Eating disorders. Obesity, anorexia nervosa, and the person within*, 44-65. New York: Basic Books.
- Bruch, H.** (1997). Obesity in childhood and personality development. *Obes Res.*, 5, 157-161.
- Bucchianeri, M. M., Arikian, A. J., Hannan, P. J., Eisenberg, M. E., & Neumark-Sztainer, D.** (2013). Body dissatisfaction from adolescence to young adulthood: Findings from a 10-year longitudinal study. *Body Image*, 10.
- Butcher, J.N., Mineka, S., & Hooley, J.M.** (2013). *Abnormal Psychology*. Boston: Pearson.

- Byers, E. S.** (2010). Relationship Satisfaction and Sexual Satisfaction: A Longitudinal Study of Individuals in Long-term Relationships. *The Journal of Sex Research*, 42 (2), 113-118.
- Byers, E. S., & Wang, A.** (2004). Understanding sexuality in close relationships from the social exchange perspective. In J. H. Harvey, A. Wenzel, & S. Sprecher (Eds.), *The handbook of sexuality in close relationships* (pp. 203–234). Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum Associates.
- Cachelin, F. M., Rebeck, R. M., Chung, G. H., & Pelayo, E.** (2002). Does Ethnicity Influence Body-Size Preference? A Comparison of Body Image and Body Size. *Obes Res.* 10, 158–166.
- Call, V., Sprecher, S., & Schwartz, P.** (1995). The incidence and frequency of marital sex in a national sample. *Journal of Marriage and the Family*, 57(3), 639-652.
- Cash, T. F.** (1994). Body image attitudes: Evaluation, investment, and affect. *Perceptual and Motor Skills*, 78, 1168–1170.
- Cash, T. F. & Fleming, E. C.** (2002). The impact of body image experiences: Development of the body image quality of life inventory. *Eating Disorders*, 31, 455-460.
- Cash, T. F., & Pruzinsky, T.** (2002). *Body image: A handbook of theory, research, and clinical practice*. New York: Guilford Press.
- Cash, T.F., Jakatdar, T. A. & Williams, E.F.** (2004). The Body Image Quality of Life Inventory: further validation with college men and women. *Body Image*, 1, 279-287.
- Cash, T. F., Theriault, J., & Annis, N. W.** (2004). Body image in an interpersonal context: Adult attachment, fear of intimacy, and social anxiety. *Journal of Social and Clinical Psychology*, 23, 89–103.
- Castellini, G., Lelli, L., Corsi, E., Campone, B., Ciampi, E., Fisher, A. D., Mallardo, L., Monteleone, A. M., Rotella, F., Tofani, T., Vignozzi, L., Zamponi, F., Maggi, M., Ricca, V.** (2017). Role of sexuality in the outcome of anorexia nervosa and bulimia nervosa: a 3-year follow-up study. *Psychother. Psychosom.* 86, 376–378.
- Castellini, G., Lelli, L., Lo Sauro, C., Fioravanti, G., Vignozzi, L., Maggi, M., Faravelli, C., Ricca, V.** (2012). Anorectic and bulimic patients suffer from relevant sexual dysfunctions. *J. Sex. Med.* 9, 2590–2599.
- Castellini, G., Lelli, L., Ricca, V., & Maggi, M.** (2016). Sexuality in eating disorders patients: etiological factors, sexual dysfunction and identity issues. A systematic review. *Horm Mol Biol Clin Investig.* 25(2), 71–90.
- Castellini, G., Lo Sauro, C., Lelli, L., Godini, L., Vignozzi, L., Rellini, A.H., Faravelli, C., Maggi, M., Ricca, V.** (2013). Childhood sexual abuse Moderates the relationship between sexual functioning and eating disorder psychopathology in anorexia nervosa and bulimia nervosa: a 1-year follow-up study. *J. Sex. Med.* 10, 2190–2200.
- Castellini, G., Lelli, L., Cassioli, E., & Ricca, V.** (2019). Relationships between eating disorder psychopathology, sexual hormones and sexual behaviours. *Molecular and Cellular Endocrinology*, 1-9.

- Castellini G., Maggi M., Ricca V.** (2018). Sexual Dysfunction in Eating Disorders. In: Jannini E., Siracusano A. (eds) *Sexual Dysfunctions in Mentally Ill Patients. Trends in Andrology and Sexual Medicine.* Springer, Cham.
- Castellini, G., Mannucci, E., Mazzei, C., Lo Sauro, C., Faravelli, C., Rotella, C.M., Maggi, M., Ricca, V.** (2010). Sexual function in obese women with and without binge eating disorder. *J. Sex. Med.* 7, 3969–3978.
- Castellanos-Torres, E., Alvarez-Dardet, C., Ruiz-Muñoz, D., & Pérez, G.** (2013). Social determinants of sexual satisfaction in Spain considered from the gender perspective. *Annals of Epidemiology*, 23, 150-156.
- Chandler, B., Abood, A., Dae, T., & Cleveland, Z.** (1994). Pathogenic eating studies and behaviors and body dissatisfaction differences among black and white college students. *Eat Disord.* 2, 319–28.
- Chao, J. K., Lin, Y. C., Ma, M. C., Lai, C. J., Ku, Y. C., Kuo, W. H., & Chao, I. C.** (2011). Relationship among sexual desire, sexual satisfaction, and quality of life in middle-aged and older adults. *Journal of Sex & Marital Therapy*, 37(5), 386–403.
- Chesler, B. E.** (2012). Emotional eating: a virtually untreated risk factor for outcome following bariatric surgery. *Scientific World Journal*.
- Choi, P.Y.L.** (2000). *Femininity and the physically active woman*, London: Routledge.
- Claudat, K., & Warren, C. S.** (2014). Self-objectification, body self-consciousness during sexual activities, and sexual satisfaction in college women. *Body Image*, 11(4), 509-515.
- Clymer, S. R., Ray, R. E., Trepper, T. S., & Pierce, K. A.** (2006). The Relationship Among Romantic Attachment Style, Conflict Resolution Style and Sexual Satisfaction. *Journal of Couple and Relationship Therapy*, 5, 71-89.
- Cochrane, C. E., Brewerton, T. D., Wilson, D. B., & Hodges, E. L.** (1992). Alexithymia in eating disorders. *International Journal of Eating Disorders*, 14, 219–222.
- Conner, M., Fitter, M., & Fletcher, W.** (1999). Stress and snacking. A diary study of daily hassles and between-meal snacking. *Psychology and Health*, 14, 51–63.
- Cooley, E., & Toray, T.** (2001). Body image and personality predictors of eating disorder symptoms during the college years. *International Journal of Eating Disorders*, 30, 28–36.
- Corey, G., & Corey, M. S.** (2006). *I never knew I had a choice explorations in personal growth*. United States of America: Thomson Brook/Cole.
- Corry, N., Pruzinsky, T., & Rumsey, N.** (2009). Quality of life and psychosocial adjustment to burn injury: Social functioning, body image, and health policy perspectives. *International Review of Psychiatry*, 21 (6), 539-548.
- Crowe, M.** (1995). Couple therapy and sexual dysfunction. *International Review of Psychiatry*, 7, 195-205.

- Çelik, E.** (2009). *Evli Öğretmenlerin Bağlanma Stili, Denetim Odağı ve Bazı Nitelikleri Açısından Evlilik Uyum Düzeylerinin İncelenmesi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.
- Çok, F.** (1990). Body image satisfaction in Turkish adolescents. *Adolescence*, 25 (98), 409-412.
- Davis, D., Shaver, R., & Vernon, M.** (2004). Attachment style and subjective motivations for sex. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 30, 1076-1090.
- Davis, D., Shaver, P. R., Widaman, K., Vernon, M. L., Follette, W. C., & Beitz, K.** (2006). "I Can't Get No Satisfaction": Insecure Attachment, Inhibited Sexual Communication and Sexual Dissatisfaction. *Personal Relationships*, 13, 465-483.
- Davison, T., & McCabe, M.** (2005). Relationships between men's and women's body image and their psychological, social, and sexual functioning. *Sex Roles*, 52(7-8), 463-475.
- Devonport, T. J.; Nicholls, W., & Fullerton, C. A.** (2017). Systematic review of the association between emotions and eating behaviour in normal and overweight adult populations. *J. Health Psychol.*
- DeLamater, J.** (1991). Emotions and sexuality. In K. McKinney & S. Sprecher (Eds.), *Sexuality in Close Relationships* (pp. 49-70). Hillsdale, NJ: Lawrence Erlbaum Associates, Inc.
- De Zwaan, M., Mitchell, J. E., Seim, H. C., Specker, S. M., Pyle, R. L., Raymond, N. C., & Crosby, R.B.** (1994). Eating related and general psychopathology in obese females with binge eating disorders. *Int. J. Eat. Disord.* 15, 43-52.
- Diener, E.** (1984). Subjective well-being. *Psychological Bulletin*, 95, 542-575.
- Diener, E., Oishi, S., & Lucas, R.E.** (2003). Personality, culture, and subjective well-being: Emotional and cognitive evaluations of life. *Annual review of psychology*, 54 (1), 403-425.
- Dinç, S.** (2012). "Orgazm Olamayan Kadınlar ile Orgazm Olabilen Kadınların Atılganlık Düzeyleri, Benlik Saygıları, Beden Algıları ve Evlilik Uyumları Açısından Karşılaştırılması", Yüksek Lisans Tezi, Maltepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Dorak, F.** (2011). Self-esteem and body image of Turkish adolescent girls. *Social Behavior and Personality*, 39, 553-562.
- Dönmez, B.** (2018). "Obez Kadınlarda Benlik Saygısı ve Beden İmgesinin Cinsel Doyuma Etkisinin İncelenmesi", Yüksek Lisans Tezi. Maltepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Üniversitesi, İstanbul.
- Drosdzol, A., Skrzypulec, V., Mazur, B., & Pawlińska-Chmara, R.** (2007). Quality of life and marital sexual satisfaction in women with polycystic ovary syndrome. *Folia Histochemica et Cytobiologica*, 45(1), 93-97.
- Dunkley, C. R., Svatko, Y., & Brotto, L. A.** (2020). Eating Disorders and Sexual Function Reviewed: A Trans-diagnostic, Dimensional Perspective,

Springer, 1-14.

- Eddy, K.T, Tanofsky-Kraff, M., Thompson-Brenner, H., Herzog, D.B., Brown, T.A., & Ludwig, D.S.** (2007). Eating disorder pathology among overweight treatment-seeking youth: Clinical correlates and cross-sectional risk modeling. *Behaviour research and therapy*, 45(10), 2360-71.
- Edwards, J. N., & Booth, A.** (1994). Sexuality, marriage, and well-being: The middle years. In Rossi, A. S. (Ed.). *Sexuality across the life course* (pp. 233-259). Chicago: The University of Chicago Press.
- Erkal S. & Pek, H.** (1993) Beden imajında değişimler ve hemşirenin rolü. *Hemşirelik Bülteni*, 7 (30), 61-71.
- Esnaola, I., Rodríguez, A. & Goñi, A.** (2010). Body dissatisfaction and perceived sociocultural pressures: Gender and age differences. *Salud Mental*, 33, 21-29.
- Evers, C., Stok, F., de Ridder, D.T.D.** (2010). Feeding your feelings: Emotion regulation strategies and emotional eating. *Personal. Soc. Psychol. Bull.*
- Evirgen, N.** (2010). “The Prevalence of emotional eating and its relation to affect regulation in a Turkish sample of obese, overweight and normal weighted women”, Master Thesis, Boğaziçi University Institute for Graduate Studies in the Social Sciences, Istanbul.
- Fairweather-Schmidt, A. K., Lee, C., & Wade, T. D.** (2015). A longitudinal study of midage women with indicators of disordered eating. *Dev Psychol*, 51, 722–729.
- Faith, M. S., & Scale, M. L.** (1993). The role of body image in sexually avoidant behavior. *Archives of Sexual Behavior; Arch Sex Behav.* 22(4), 345-56.
- Farrow, C. V., & Tarrant, M.** (2009). Weight-based Discrimination, Body Dissatisfaction and Emotional Eating: The Role of Perceived Social Consensus, *Psychology & Health*, 24(9), 1021 – 1034.
- Feingold, A., & Mazzella, R.** (1998). Gender Differences in Body Image Are Increasing. *Psychological Science*, 9 (3), 190-195.
- Ferenidou, F., Kapoteli, V., Mosidis, K., Koutsogiannis, I., Giakoumelos, A., & Hatzichristou, D.** (2008). Presence of a sexual problem may not affect women’s satisfaction from their sexual function. *The Journal of Sexual Medicine*, 5(3), 631-639.
- Finucane, M. M., Stevens, G. A., Cowan, M. J. Danaei, G., Lin, J. K., Paciorek, C. J., Singh, G. M., Gutierrez, H. R., Lu, Y., Bahalim, A. N., et al.** (2011). National, Regional, and Global Trends in Body-Mass Index Since 1980, Systematic Analysis of Health Examination Surveys and Epidemiological Studies with 960 Country-Years and 9.1 Million Participants. *Lancet*, 377, 557–567.
- Framo, J.** (1992). Family-of-origin therapy: an intergenerational approach, *Psychology Press*.
- Frank, D. I., Downard, E., & Lang, A. R.** (1986). Androgyny, Sexual Satisfaction, and Women. *Journal of Psychological Nursing*, 24, 10-15.

- Frederickson, B.L., & Roberts, T.** (1997). 'Objectification theory: Towards understanding women's lived experience and mental health risks', *Psychology of Women Quarterly*, 21 (2), 173–206.
- Gardner, R. M., Sorter, R. G., & Friedman, B. N.** (1997). Developmental changes in children's body images. *Journal of Social Behavior and Personality*, 12, 1019–36.
- Garaulet, M., Canteras, M., Morales, E. ve ark.** (2012). Validation of a questionnaire on emotional eating for use in cases of obesity; the Emotional Eater Questionnaire (EEQ). *Nutr Hosp*, 27, 645-51.
- Geller, S., Levy, S., Goldzweig, G., Hamdan, S., Manor, A., Dahan, S., Rothschild, E., Stukalin, Y., Abu-Abeid, S.** (2019). Psychological distress among bariatric surgery candidates: The roles of body image and emotional eating.
- Gilbert-Diamond, D., Baylin, A., Mora-Plazas, M., & Villamor, E.** (2009). Correlates of obesity and body image in colombian women. *J Women's Health*. 18(8),1145.
- Gilbert, P., & Miles, J.** (2002). *Body shame: Conceptualization, research, and treatment*. New York: Brunner-Routledge.
- Gillen, M. M., Lefkowitz, E. S., & Shearer, C. L.** (2006). Does body image play a role in risky sexual behavior and attitudes? *Journal of Youth and Adolescence*, 35, 243–255.
- Goossens, L., Braet, C., Van Vlierberghe, L., & Mels, S.** (2009). Loss of control over eating in overweight youngsters: The role of anxiety, depression and emotional eating. *Eur. Eat. Disord. Rev.*
- Göksan, B.** (2007). "Ergenlerde beden imajı ve beden dismorfik bozukluğu", Uzmanlık Tezi, T. C Sağlık Bakanlığı Şişli Etfal Eğitim ve Araştırma Hastanesi Psikiyatri Kliniği, İstanbul, Türkiye.
- Graf, A. S., & Patrick, J. H.** (2014). The influence of sexual attitudes on mid- to late-life sexual well-being: Age, not gender, as a salient factor. *International Journal of Aging and Human Development*, 79(1), 55–79.
- Gralla, O., Knoll, N., Fenske, S., Spivak, N., Hoffmann, M., Rönnebeck, C., Lenk, S., Hoschke, B., & May, M.** (2008). Worry, desire, and sexual satisfaction and their association with severity of ED and age. (in press). *Journal of Sexual Medicine*.
- Green, G. C., & Buckroyd, J.** (2008). Disordered eating cognitions and behaviours among slimming organization competition winners. *Journal of Human Nutrition and Dietetics*, 21(1), 31–38.
- Gökdağ, D.** (2002). *Aile Psikolojisi ve Eğitimi*. Anadolu Üniversitesi Yayınları. Eskişehir.
- Gökmen, A.** (2001). *Evli eşlerin birbirlerine yönelik kontrolçülük ve bağımlılık algılarının evlilik doyumu üzerindeki etkisi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Ankara.
- Grippio, K.P., & Hill, M.** (2008) 'Self-objectification, habitual body monitoring, and body dissatisfaction in older European American women: Exploring age

and feminism as moderators', *Body Image*, 5 (2), 173–182.

- Grogan, S.** (2005). *Body image understanding body dissatisfaction in men, women and children*. USA: Routledge.
- Grogan, S.** (2006). Body Image and Health: Contemporary Perspective. *Journal of Health Psychology*, 11(4), 523-530.
- Grogan, S.** (2017). *Body image: understanding body dissatisfaction in men, women and children*. Third edition. Routledge New York.
- Güler, C.** (2017). “Meme Kanseri Nedeni ile Meme Koruyucu Cerrahi Geçiren ve Mastektomi Geçiren Kadınların, Beden Algısı ve Cinsel Doyum Düzeylerinin Karşılaştırılması”, Yüksek Lisans Tezi, Üsküdar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Güneş, İ.** (2009). *Medyada yer alan kadın bedeni imgeleri ve kadınlarda beden imgesi hoşnutsuzluğu*. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Ege Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Gür, T.** (2020). “Yetişkin Kadınlarda Öz Duyarlılık ile Beden Algısının Duygusal Yeme Arasındaki İlişkinin İncelenmesi”, Yüksek Lisans Tezi. Üsküdar Üniversitesi Sosyal Bilimler Üniversitesi, İstanbul.
- Harriger, J. A., & Thompson, J. K.** (2012). Psychological consequences of obesity: Weight bias and body image in overweight and obese youth. *Int. Rev. Psychiatry*, 24.
- Hawton, K.** (1985). *Sex therapy: A practical guide*. New York: Oxford University Press.
- Lee, S. C.** (1999). Marital satisfaction factors for Korean-Americans. *Unpublished Doctoral Dissertation, Andrews University*.
- Hazan, C., & Shaver, P.** (1987). Romantic Love Conceptualized as An Attachment Process. *Journal of Personality and Social Psychology*, 52 (3), 511-524.
- He, Z. H., Li, M. D., Liu, C. J., & Ma, X. Y.** (2021). Relationship between body image, anxiety, food-specific inhibitory control, and emotional eating in young women with abdominal obesity: a comparative crosssectional. *Archives of Public Health*, 79(11), 1-10.
- Healey, J.** (2014). *Positive body image* (372, s. 1-2). Australia, The Spinney Press.
- Wilhelm, S.** (2006). *Feeling good about the way you look: A program for overcoming body image problems*. America: Guilford Press.
- Heatherton, T. F., & Baumeister, R.F.** (1991). Binge eating as escape from selfawareness. *Psychol Bull*, 110, 86-108.
- Heiman, J. R., Long, J. S., Smith, S. N., Fisher, W. A., Sand, M. S., & Rosen, R. C.** (2010). Sexual Satisfaction and Relationship Happiness in Midlife and Older Couples in Five Countries. *Arch Sex Behav*, 40, 741–753.
- Herman, C. P., & Mack, D.** (1975). Restrained and unrestrained eating, *Journal of Personality*, 43, 647-660.
- Herman, C. P., & Polivy, J.** (1980). Restrained eating, Philadelphia: Saunders, Obesity, 208-225.
- Hetherington, E. M., Parke, R. D., Gauvain, M. & Locke, V. O.** (2006). *Child psychology: a contemporary viewpoint*. Ney York: Mc Graw Hill.

- Heo, M., Pietrobelli, A., Fontaine, K. R., Sirey, J. A., & Faith, M. S.** (2006). Depressive mood and obesity in us adults: comparison and moderation by sex, age, and race. *Int J Obes.* 30(3), 513–9.
- Hilbert, A., Tuschen-Caffier, B., & Vögele, C.** (2002). Effects of prolonged and repeated body image exposure in binge-eating disorder. *J. Psychosom. Res.* 52, 137–144.
- Hudson, J. I. Hiripi, E., Pope, H. G., & Kessler, R. C.** (2007). The prevalence and correlates of eating disorders in the National Comorbidity Survey Replication. *Biol. Psychiat.*, 61(3), 348-58.
- Işgın, K., Pekmez, C., Çetin, C., Kabasakal, A., Demirel, Z. B., & Besler, H. J.** (2014). An evaluation of the relationship across emotional eating, uncontrolled eating, cognitive restraint behaviours and body compositions in adolescents. *Journal of Nutrition and Dietetics*, 42(2), 125-131.
- İncesu, C.** (2006). Cinsel Yaşam ve Sorunları. İstanbul: Cinsel Eğitim Tedavi ve Araştırma Derneği Yayınları.
- Ji, J., & Norling, A. M.** (2004). Sexual Satisfaction Of Married Urban Chinese, SAGE Publications, 20 (1-2), 21-38.
- Johnson, C. M.** (2001). Connections between sexual self-esteem and spiritual orientation in women. Unpublished Master's Thesis, Trinity Western University.
- Johnstone, A. M., Stewart, A. D., Benson, P. J., Kalafati, M., Rectenwald, L., & Horgan, G.** (2008). Assessment of body image in obesity using a digital morphing technique. *Journal of Human Nutrition and Dietetics*, 21, 256-267.
- Jones, F. L.** (1994). Are marriages that cross ethnic boundaries more likely to end in divorce? *Journal of the Australian Population Association*, 11, 115-132.
- Kabakçı, E. & Daş, C. T.** (2002). Vaginismus: Kadınlar ve eşlerinin özellikleri. XII. Ulusal Psikoloji Kongresi. Ankara: Türk Psikologlar Derneği Yayınları.
- Kaminski, P. L., Champan, B. P., Hayne, S. D., & Own, L.** (2005). Body image, eating behaviors, and attitudes toward exercise among gay and straight men. *Eating Behaviors*, 6, 179–187.
- Kaplan, H. I., & Kaplan, H. S.** (1957). The Psychosomatic Concept of Obesity. *Journal of Nervous and Mental Disease*, 125, 181-201.
- Kaptein, A. D., van Klink, R. C. J., de Kok, F., Scharloo, M., Snoei, L., Broadbent, E., Bel, E. H. D., & Rabe, K. F.** (2008). Sexuality in patients with asthma and COPD. *Respiratory Medicine*, 102, 198-204.
- Kara, Ç.** (2019). “Genç Yetişkin Bireylerin Vücut Algısı ve Sosyal Görünüş Kaygısının Cinsel Doyuma Etkisinin İncelenmesi”, Yüksek Lisans Tezi. Üsküdar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Karr, T. M., Davidson, D., Bryant, F. B., Balague, G., & Bohnert, A. M.** (2013). Sport type and interpersonal and intrapersonal predictors of body dissatisfaction in high school female sport participants. *Body Image.* 10(2), 210-9.

- Keel, P. K.** (2010). Epidemiology and the course of eating disorders. In Agras W.S. & Robinson, A. (Eds), *The Oxford Handbook of Eating Disorders* (2nd). New York: Oxford University Press (2018).
- Kelly, A. C., Vimalakanthan, K., & Miller, K.** (2014). Selfcompassion moderates the relationship between body mass index and both eating disorder pathology and body image flexibility. *Body Image*, 11(4), 446–453.
- Kemper, K. A., Sargent, R. G., Drane, J. W., Valois, R. F., & Hussey, J. R.** (1994). Black and white females' perceptions of ideal body size and social norms. *Obes Res.* 2, 117–26.
- Keyes, C., & Annas, J.** (2009) Feeling good and functioning well: distinctive concepts in ancient philosophy and contemporary science. *Journal of Positive Psychology*, 4(3), 197-201.
- Kılıçlar, M.** (2018). “Cinsel doyum ile beden imajı ve benlik saygısı arasındaki ilişki”, Yüksek Lisans Tezi, Işık Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Kimlicka, T., Cross, H., & Tarnai, J.** (1983). A comparison of androgynous, feminine, masculine, and undifferentiated women on self-esteem, body satisfaction, and sexual satisfaction. *Psychology of Women Quarterly*, 7(3), 291-294.
- King, T.K., Matacin, M., White, K.S., & Marcus, B.H.** (2005). A prospective examination of body image and smoking cessation in women, *Body Image*, 2 (1), 19-28.
- Klump, K.L., O'Connor, S.M., Hildebrandt, B.A., Keel, P.K., Neale, M., Sisk, C.L., Boker, S., Rodriguez, S.T.N., Chou, C.P., Unger, J.B., & Metz, D.S.** (2008). BMI as a moderator of perceived stress and emotional eating in adolescents. *Eating Behaviors*. 238–246.
- Koçak, G.** (2009). “Sexual Self-Schemas: An Exploration Of Their Impact On Frequency Of Masturbation And Sexual Activity, Sexual Satisfaction, And Marital Adjustment”, Master Thesis, Middle East Technical University The Graduate School Of Social Sciences, Ankara.
- Konttinen, H., Männistö, S., Sarlio-Lähteenkorva, S., Silventoinen, K., & Haukkala, A.** (2010). Emotional eating, depressive symptoms and self-reported food consumption. A population-based study, *Appetite*, 54(3), 473- 9.
- Kuehnel, R. H., & Wadden, T. A.** (1994). Binge eating disorder, weight cycling, and psychopathology. *Int. J. Eat. Disord.* 15, 321–329.
- Laumann, E. O., Gagnon, J. H., Michael, R. T., & Michaels, S.** (1994). *The social organization of sexuality: Sexual practices in the United States*. Chicago: The University of Chicago Press.
- Lawrance, K., & Byers, E. S.** (1992). Development of the interpersonal exchange model of sexual satisfaction in long-term relationships. *The Canadian Journal of Human Sexuality*, 1, 123–127.
- Lawrance, K., & Byers, E. S.** (1995). Sexual Satisfaction in Heterosexual long-Term Relationships: The Interpersonal Exchange Model of Sexual Satisfaction. *Personal Relationships*, 2, 267-285.

- Lebow, J., Sim, L.A., Kransdorf, L.N.** (2015). Prevalence of a history of overweight and obesity in adolescents with restrictive eating disorders. *Journal of Adolescent Health, 56*(1), 19-24.
- Lewer, M., Bauer, A., Hartmann, A. S., & Vocks, S.** (2017). Different Facets of Body Image Disturbance in Binge Eating Disorder: A Review, *Nutrients, 9*,1-24.
- Lewis-Smith, H., Diedrichs, P. C., Rumsey, N., & Harcourt, D.** (2016). A Systematic Review of Interventions on Body Image and Disordered Eating Outcomes among Women in Midlife. *International Journal of Eating Disorders, 49*:1 5–18.
- Liggett, G., Grogan, S., & Burwitz, L.** (2003). The effectiveness of a six-week aerobic dance intervention on body image dissatisfaction among adolescent females. Paper presented at British Psychological Society Division of Health Psychology Conference, Stafford, 3–5 September.
- Lindeman M., & Stark, K.** (2010). Emotional Eating and Eating Disorder Psychopathology, *Eating Disorders: The Journal of Treatment & Prevention, 9*(3), 251-259.
- Luft, J.** (1969). *Of human interaction*. Palo Alto, CA: National Press.
- Lyman, B.** (1982). The nutritional values and food group characteristics of food preferred during various emotions. *Journal of Psychology, 112*, 121-7.
- Lyness, A. P. K.** (2007). Twenty American families' stories of adaptation: Adoption of children from Russian and Romanian institutions. *Journal of Marital and Family Therapy, 33*(1); 77-93.
- Macht, M.** (199). Characteristics of eating in anger, fear, sadness and joy. *Appetite, 33*, 129-39.
- Macht, M., & Dettmer, D.** (2006). Everyday mood and emotions after eating a chocolate bar or an apple. *Appetite, 46*, 332–336.
- Macht, M., & Müller, J.** (2007). Increased negative emotional responses in PROP supertasters. *Physiology and Behavior, 90*, 466–472.
- Macht, M., & Simons, G.** (2011). Emotional Eating: Emotion Regulation and Well-Being, 281-295.
- Marks, D. F.** (2015). Homeostatic Theory of Obesity. *Health Psychol., 2*.
- Masheb, R.M., & Grilo, C. M.** (2006). Emotional overeating and its associations with eating disorder psychopathology among overweight patients with binge eating disorder. *Int J Eat Disord. 39*, 141-6.
- Masters, W.H., Johnson, V.E., & Kolodny, R.C.** (1995). *Human sexuality*. Boston: Longman.
- Mazzei, C., Castellini, G., Benni, L., Godini, L., Lazzeretti, L., Pracucci, C., Talamba, G.A., Ricca, V., Faravelli, C.** (2011). Sexuality and eating disorders. *Riv. Psichiatr. 46*, 122–128.
- Meana, M., & Nunnink, S. E.** (2006). Gender differences in the content of cognitive distraction during sex. *Journal of Sex Research Special Issue: Scientific Abstracts, World Congress of Sexology, 43*, 59-67.

- Meguerditchian, C., Samuelian-Massat, C., Valéro, R., Begu-Le Corroller, A., Fromont, I., Mancini, J., Sparrow, J. D., Poinso, F., Vialettes, B.** (2009). The impact of weight normalization on quality of recovery in anorexia nervosa. *J. Am. Coll. Nutr.* 28, 397–404.
- Meltzer, A. L. ve McNulty, J. M.** (2010). Body Image and Marital satisfaction: Evidence For the Mediating Role of Sexual Frequency and Sexual Satisfaction. *Journal of Family Psychology*, 24 (2), 156-164.
- Merten, B. A., Lewinsohn, P. M., & Hops, H.** (1990). Sex differences and adolescent depression. *Journal of Abnormal Psychology*, 99 (1), 55-63.
- Metts, S., & Cupach, W. R.** (1989). The role of communication in human sexuality. In K. McKinney & S. Sprecher (Eds.), *Human sexuality: The societal and interpersonal context* (pp. 139–161). Norwood, NJ: Ablex Publishing Corporation.
- Metts, S., Cupach, W. R., & Imahori, T. T.** (1992). Perceptions of sexual compliance-resisting messages in three types of cross-sex relationships. *Western Journal of Communication*, 56, 1–17.
- Metts, S., & Spitzberg, B. H.** (1996). Sexual communication in interpersonal contexts: A script-based approach. In B. R. Burleson (Ed.), *Communication Yearbook 19* (pp. 49–91). Thousand Oaks, CA: Sage.
- McCarthy, B.** (1997). Strategies and Techniques for Revitalizing a Nonsexual Marriage. *Journal of Sex and Therapy*, 23 (3), 231-240.
- McCuen-Wurst, C., Ruggieri, M., Allison, K.C.** (2018). Disordered eating and obesity: associations between binge-eating disorder, night-eating syndrome, and weight-related comorbidities. *Ann. N. Y. Acad. Sci.* 1411, 96–105.
- McKenna, R. J.** (1972) Some effects of anxiety level and food cues on the eating behavior of obese and normal subjects: a comparison of the Schachterian and psychosomatic conceptions. *Journal of Personality and Social Psychology*, 3, 31 I-319.
- McLaren, L., & Kuh, D.** (2004). Body dissatisfaction in midlife women. *J Women Aging*, 16(1/2), 35–54.
- McLean, S. A., Paxton, S. J., & Wertheim, E. H.** (2011). A body image and disordered eating intervention for women in midlife: A randomized controlled trial. *Journal of Consulting and Clinical Psychology*, 79 (6), 751-758.
- MacNeil, S., & Byers, E. S.** (2005). Dyadic assessment of sexual self-disclosure and sexual satisfaction in heterosexual dating couples. *Journal of Social and Personal Relationships*, 22, 169–181.
- Merten, B. A., Lewinsohn, P. M., & Hops, H.** (1990). Sex differences and adolescent depression. *Journal of Abnormal Psychology*, 99 (1), 55-63.
- Milhausen, R. R., Buchholz, A. C., Opperman, E. A., & Benson, L. E.** (2014). Relationships Between Body Image, Body Composition, Sexual Functioning, and Sexual Satisfaction Among Heterosexual Young Adults. *Arch Sex Behav*, 1-13.

- Mintz, L. B., & Kashubeck, S.** (1999). Body image and disordered eating among Asian American and Caucasian college students. *Psychol Women Quart.* 23, 781–96.
- Moore, D. C.** (1993). Body image and eating behavior in adolescents. *Journal of the American College of Nutrition*, 12:5, 505-510.
- Mulhall, J., King, R., Glina, S., & Hvidsten, K.** (2008). Importance of and satisfaction with sex among men and women worldwide: Results of the Global Better Sex Survey. *Journal of Sexual Medicine*, 5(4), 788-795.
- Neagu, A.** (2015). Body Image: A Theoretical Framework. *Proc. Rom. Acad., Series B*, 17(1), 29–38.
- Nernekli, M.** (2017). “Üniversite Öğrencilerinde Psikolojik Dayanıklılık, Beden İmajı ve Emosyonel Yeme Arasındaki İlişki”, Yüksek Lisans Tezi. İstanbul gelişim Üniversitesi Sosyal Bilimler Üniversitesi, İstanbul.
- Okci, B.** (2017). “Cinsel Yönelimin Bağlanma Stilleri, Cinsel Doyum ve Psikopatoloji Yönünden Değerlendirilmesi”, Yüksek Lisans Tezi, Işık Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Oktan, V. & Şahin, M.** (2010). Kız ergenlerde beden imajı ile benlik saygısı arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 7 (2), 543-556.
- Ortiz, R. M., & Ortiz, H.** (2003). La cultura determina la satisfacción sexual? Un estudio comparativo en mujeres y varones maduros desde la perspectiva de género. *Santiago*, 101, 165-70.
- Ouwens, M.A., van Strien, T., van der Staak, C.P.** (2003). Tendency toward overeating and restraint as predictors of food consumption. *Appetite*, 40, 291-8.
- Obstfeld, L. S., Lupfer, M. B., & Lupfer, S. L.** (1985). Exploring the relationship between gender identity and sexual functioning. *Journal of Sex & Marital Therapy*, 11(4), 248-258.
- Özdemir, G.** (2015). The relationship between emotional eating and depression, anxiety, stress. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Hasan Kalyoncu Üniversitesi Sosyal Bilimler Üniversitesi, Gaziantep.
- Özgüven, I. E.** (1997). Cinsellik ve Cinsel Yaşam. PDREM Yayınları. Ankara.
- Perrone, K. M., & Worthington, E. L., Jr.** (2001). Factors influencing ratings of marital quality by individuals within dual-career marriages: A conceptual model. *Journal of Counseling Psychology*, 48; 3–9.
- Pettersson, S., Pipping, E. M., & Berg, C. M.** (2012). The food and weight combat. A problematic fight for the elite combat sports athlete. *Appetite*. 59(2), 234-42.
- Pinaquy, S., Henri, C., Chantal, S., Jean-Pierre, L., & Pierre, B.** (2003). Emotional eating, alexithymia, and binge-eating disorder in obese women. *Obes Res*. 11, 195–201.
- Pinheiro, A.P., Raney, T.J., Thornton, L.M., Fichter, M.M., Berrettini, W.H., Goldman, D., Halmi, K.A., Kaplan, A.S., Strober, M., Treasure, J., Woodside, D.B., Kaye, W.H., Bulik, C.M.** (2009). Sexual functioning

in women with eating disorders. *Int. J. Eat. Disord.* 43.

- Pope, H.G., Phillips, K.A., & Olivardia, R.** (2000). *The Adonis complex: The secret crisis of male body obsession*, New York: Free Press.
- Potur, D. C.** (2003). "İlk gebelikte beden imajının algılanma durumunun değerlendirilmesi", Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Pruzinsky, T.** (2004). Enhancing Quality of Life in Medical Populations: A Vision For Body Image Assesment And Rehabilitation As Standarts Of Care. *Body Image*, 1(1), 71-81.
- Pujols, Y., Meston, C. M., Seal, B. N.** (2010). The Association Between Sexual Satisfaction and Body Image in Women. *Journal of Sexual Medicine*, 7, 905–916.
- Quick, V. M., & Byrd-Bredbenner, C.** (2013). Disordered eating, socio-cultural media influencers, body image, and psychological factors among a racially/ethnically diverse population of college women. *Eating Behaviors*, 15, 37-41.
- Raboch, J., Faltus, F.** (1991). Sexuality of women with anorexia nervosa. *Acta Psychiatr. Scand.* 84, 9–11.
- Renaud, C., Byers, E. S., & Pan, S.** (1997). Sexual and Relationship Satisfaction in Mainland China. *Journal of Sex Research*, 34 (4), 67-79.
- Ricciardelli, L. A., & McCabe, M. P.** (2001). Children's Body Image Concerns and Eating Disturbance: A Review Of The Literature. *Clinical Psychology Review*, 21(3), 325-344.
- Richardson, S. M., Paxton, S. J., & Thomson, J. S.** (2009). Is Body Think an efficacious body image and self-esteem program? A controlled evaluation with adolescents. *Body Image*, 6, 75–82.
- Rodriguez, S.T.N., Chou, C.P., Unger, J.B., & Metz, D.S.** (2009). Psychological Determinants of Emotional Eating in Adolescence. *Eating Disorders*, 17, 211–224.
- Rodriguez, S. T. N., Chou, C. P., Unger, J. B., & Metz, D. S.** (2008). BMI as a moderator of perceived stress and emotional eating in adolescents. *Eating Behaviors*, 9, 238–246.
- Rosen, L.N., & Moghadam, L.Z.** (1991). Predictors of genaral well-being among army wives. *Military Medicine*, 156, 356-361.
- Roy, M., & Payette, H.** (2012). The body image construct among Western seniors: A systematic review of the literature. *Archives of Gerontology and Geriatrics*, 55(3), 505-521.
- Rust, J., & Golombok, S.** (1986). The GRISS: a psychometric instrument for the assessment of sexual dysfunction. *Arch Sex Behav.* 15(2), 157-165.
- Sakmar, E.** (2010). "The Predictive Role Of Communication On The Relationship Satisfaction In Married Individuals With And Without Children And In Cohabiting Individuals: The Moderating Role Of Sexual Satisfaction", Master Thesis, Middle East Technical University The Graduate School Of Social Sciences, Ankara.

- Sanchez, D. T., & Kiefer, A. K.** (2007). Body concerns in and out of the bedroom: Implications for sexual pleasure and problems. *Archives of Sexual Behavior*, 3, 808–820.
- Sandoz, E. K., Wilson, K. G., Merwin, R. M., & Kate Kellum, K.** (2013). Assessment of body image flexibility: The body image acceptance and action questionnaire. *Journal of Contextual Behavioral Science*, 2(1–2), 39–48.
- Sarwer, D.B., Bishop-Gilyard, C.T., Carvajal, R.** (2014). Quality of life. In: Still CD, Sarwer DB, Blankenship J, editors. *The ASMBS textbook of bariatric surgery, Vol. 2: Integrated health*. New York: Springer; 19–24.
- Sarwer, D. B., Thompson, J. K., & Cash, T. F.** (2005). Body image and obesity in adulthood. *Psychiatrics Clinics of North America*, 28, 69-87.
- Secord P. F. & Jourard S. M.** (1953). "The Appraisal of Body-Cathexis: Body-Cathexis and the Self". *Journal of Consulting Psychology*, 17/5 (1953) 343-347.
- Selvi, K.** (2018). "Exploring Men's Body Image Concerns And Predisposing Factors For Muscle Dysmorphia In The Framework Of Self-Determination Theory", Master Thesis, Middle East Technial University The Graduate School Of Social Sciences, Ankara.
- Sertöz, Ö. Ö., Elbi, M. H., Noyan, A., Alper, M., & Kapkaç, M.** (2004). Meme Kanserinde Ameliyat Tipinin Beden Algısı, Cinsel İşlevler, Benlik Saygısı ve Eş Uyumuna Etkileri: Kontrollü Bir Çalışma. *Türk Psikiyatri Dergisi*, 15(4), 264-275.
- Seven, H.** (2013). "Yetişkinlerde Duygusal Yeme Davranışının Beslenme Durumuna Etkisi.". Yüksek Lisans Tezi, Haliç Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Sevinçer, G. M., & Konuk, N.** (2013). Emosyonel yeme. *Journal of Mood Disorders*, 3(4), 171-8.
- Shapiro, S., Newcomb, M., & Loeb, T. B.** (1997). Fear of fat, disregulated-restrained eating, and bodyesteem: Prevalence and gender differences among eight- to ten-year old children. *Journal of Clinical Child Psychology*, 26, 358–365.
- Shriver, L., Dppla, J. M., Calkins, S. D., Keane, S.P., Shanahan, L., & Widerman, L.** (2001). Emotional Eating in Adolescence: Effects of Emotion Regulation, Weight Status and Negative Body Image. *Nutrients*, 13, 79.
- Schachter, S.** (1968). Obesity and eating. Internal and external cues differentially affect the eating behavior of obese and normal subjects. *Science*, 23: 161, 751-6.
- Schick, V. R., Calabrese, S. K., Rima, B. N., & Zucker, A. N.** (2010). Genital Appearance Dissatisfaction: Implications for Women's Genital Image Self-Consciousness, Sexual Esteem, Sexual Satisfaction, And Sexual Risk. *Psychology of Women Quarterly*, 34, 394–404.
- Schilder, P.** (1950). *The image and appearance of the human body*. Oxon: Routledge.

- Schulster, M. L., Liang, S. E., Najari, B. B.** (2017). Metabolic syndrome and sexual dysfunction. *Curr. Opin. Urol.* 27, 435–440.
- Smith, A., Lyons, A., Ferris, J., Richters, J., Pitts, M., Shelley, J., & Simpson, J. M.** (2011). Sexual and relationship satisfaction among heterosexual men and women: The importance of desired frequency of sex. *Journal of Sex and Marital Therapy*, 37, 104–115.
- Smith, A. M. A., Patrick, K., Heywood, W., Pitts, M. K., Richters, J., Shelley, J. M., Simpson, J. M., & Ryall, R.** (2012). Body mass index, sexual difficulties and sexual satisfaction among people in regular heterosexual relationships: a population-based study. *Internal Medicine Journal*, 641-651.
- So, E. S.** (2017). Perceptual body image and the relationship with weight control across the adult lifespan by sex in Koreans. *J Public Health.* 39(4):777–86.
- Sokolski, D. M., & Hendrick, S. S.** (1999). Fostering marital satisfaction. *Family Therapy*, 26; 39-49.
- Spiel, E. C., Paxton, S. J., & Yager, Z.** (2012). Weight attitudes in 3- to 5-year-old children: age differences and cross-sectional predictors, *Body Image*, 9 (4), 524-7.
- Sprecher, S.** (2002). Sexual Satisfaction in Premarital Relationships: Associations with Satisfaction, Love, Commitment, and Stability. *The Journal of Sex Research*, 39, 190-196.
- Sprecher, S., & Cate, R. M.** (2004). Sexual satisfaction and sexual expression as predictors of relationship satisfaction and stability. In J. H. Harvey, A. Wenzel, & S. Sprecher (Eds.), *The handbook of sexuality in close relationships* (s. 235–256). Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum Associates.
- Sprecher, S., & McKinney, K.** (1993). *Sexuality*. Newbury Park, California: Sage Publications.
- Stephenson, K. R., Ahrold, T. K., & Meston, C. M.** (2010). The Association Between Sexual Motives and Sexual Satisfaction: Gender Differences and Categorical Comparisons. *Arch Sex Behav*, 40, 607–618.
- Stice, E.** (2002). Risk and maintenance factors for eating pathology: A meta-analytic review. *Psychol. Bull.* 128, 825–848.
- Stice, E., Gau, J. M., Rohde, P., & Shaw, H.** (2017). Risk factors that predict future onset of each DSM–5 eating disorder: Predictive specificity in high-risk adolescent females. *J. Abnormal Psychol.* 126, 38–51.
- Stice, E., Killen, J. D., Hayward, C., & Taylor, C. B.** (1998). Age of onset for binge eating and purging during late adolescence: A 4-year survival analysis. *Journal of Abnormal Psychology*, 107, 671–675.
- Stice, E., Presnell, K., & Spangler, D.** (2002). Risk factors for binge eating onset in adolescent girls: a 2-year prospective investigation. *Health Psychol.*, 21, 131-8.
- Stice, E., & Shaw, H.** (2003). Prospective Relations of Body Image, Eating, and Affective Disturbances to Smoking Onset in Adolescent Girls: How

Virginia Slims, *Journal of Consulting and Clinical Psychology*, 71 (1), 129–35.

- Stormer, S. M., & Thompson, J. K.** (1996). Explanations of body image disturbance: A test of maturational status, negative verbal commentary, social comparison, and sociocultural hypotheses. *International Journal of Eating Disorders*, 19, 193–202.
- Story, M., French, S. A., Resnick, M. D., & Blum, R.W.** (1995). Ethnic/racial and socioeconomic differences in dieting behaviors and body image perceptions in adolescents. *Int J Eat Disord.* 18, 173–9.
- Sullivan, P. F.** (2002). Course and outcome of anorexia nervosa and bulimia nervosa. In C. G. Fairburn & K. D. Brownell (Eds.), *Eating disorders and obesity: A comprehensive handbook* (2d ed., pp. 226-30). New York: Guilford.
- Tan C. C., & Chow, C. M.** (2014). Stress and emotional eating: The mediating role of eating dysregulation. *Personality and Individual Differences*, 66, 1-4.
- Traen, B., Carvalheira, A., Kvaem, I L., Štulhofer, A., Janssen, E., & Graham, C. A., Hald, G. M., & Enzlin, P.** (2016). Sexuality in Older Adults (65+)-An Overview of the Recent Literature, Part 2: Body Image and Sexual Satisfaction. *International Journal of Sexual Health*, 1-34.
- Thayer, R. E.** (2001). *Calm energy – how people regulate mood with food and exercise*. Oxford: Oxford University Press.
- Thompson, J. K., Covert, M. D., Richards, K. J., Johnson, S., & Cattarin, J.** (1995). Development of body image, eating disturbance, and general psychological functioning in female adolescents: Covariance structure modeling and longitudinal investigations. *International Journal of Eating Disorders*, 18, 221–236.
- Thompson, S. H., & Sargent, R. G.** (2000). Black and white women's weight-related attitudes and parental criticism of their childhood appearance. *Women & Health*, 30(3), 77-92.
- Tiggemann, M.** (2011). Sociocultural perspectives on human appearance and body image, in T.F. Cash and L. Smolak (Eds) *Body image: A handbook of science, practice and prevention*, 2nd edition (s. 12–20), New York: Guilford.
- Tiggemann, M., & Wilson-Barrett, E.** (1998). Children's figure ratings: Relationship to self-esteem and negative stereotyping. *International Journal of Eating Disorders*, 23, 83–88.
- Timm, T. M.** (1999). *The Effects of Differentiation of Self, Adult Attachment, and Sexual Communication on Sexual and Marital Satisfaction: a Path Analysis*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Purdue University, West Lafayette.
- Tolosa-Sola, I., Gunnard, K., Giménez Muniesa, C., Casals, L., Grau, A., Farré, J.M.** (2017). Body dissatisfaction and eating disorder symptomatology: which factors interfere with sexuality in women with eating disorders? *J. Health Psychol.* 24(11),1526-1535.
- Topçu, B.** (2017). “Üniversite öğrencilerinde beden imajı ile bozulmuş yeme

davranışı arasındaki ilişkinin cinsiyet ve spor katılımı düzeyi faktörlerine göre incelenmesi”, Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

- Træen, B., & Schaller, S.** (2010). Subjective sexual well-being in a Web sample of heterosexual Norwegians. *International Journal of Sexual Health*, 22(3), 180–194.
- Trudel G.** (2002). Sexuality and marital life: Results of a survey. *Journal of Sex & Marital Therapy*, 28(3), 229-249.
- Tuğal, D.** (2019). “Sporcuların Besin Seçimlerinin Beden İmajı ve Yeme Davranışına Göre Değerlendirilmesi”, Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Tuğrul, C., Öztan, N., & Kabakçı, E.** (1993). Golombok-Rust Cinsel Doyum Ölçeğinin standardizasyon çalışması (GRISS). *Türk Psikiyatri Dergisi*, 4(2), 83-88.
- Turan, A.** (2013). Evli Bireylerin Cinsel Mit İnançları, Cinsel Bilgi Düzeyleri, İlişkilerindeki Mutluluk Düzeyleri ve Cinsel Doyumları arasındaki İlişkinin İncelenmesi. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Haliç Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Tüzen, G.** (2019). “Depresyon, Anksiyete ve Stresin Duygusal Yeme ile İlişkisinde Aleksitiminin Aracı Rolü”, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Medipol Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Tylka, T. L.** (2011). Refinement of the tripartite influence model for men: Dual body image pathways to body change behaviors. *Body Image*, 8, 199– 207.
- Uzun, I.** (2021). “Romantik İlişkisi Olan Kişilerin Duygusal Yeme Düzeylerinin Cinsel Doyum ve Algılanan İlişki Kalitesi Üzerinden İncelenmesi”, Yüksek Lisans, İstanbul Kent Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, İstanbul.
- Ünal, Ş., Sevinçer, G. M., & Maner, A. F.** (2019). Prediction of Weight Regain After Bariatric Surgery by Night Eating, Emotional Eating, Eating Concerns, Depression and Demographic Characteristics. *Turkish Journal of Psychiatry*, 30 (1), 1-10.
- Vandereycken, W., Hoek, H.W.** (1992). Are eating disorders culture-bound syndromes? Washington, DC, American Psychiatric Press.
- Van den Berg, P., Thompson, J.K., Brandon, K.O., & Covert, M.** (2002) ‘The Tripartite Influence model of body image and eating disturbance: A covariance structure modeling investigation testing the mediational role of appearance comparison’, *Journal of Psychosomatic Research*, 53, 1007–20.
- Van Strien, T.** (2018). Causes of Emotional Eating and Matched Treatment of Obesity. *Curr. Diabetes Rep.* 18.
- Van Strien, T., Engels, R. C., Van Leeuwe, J., & Snoek, H. M.** (2005). The Stice model of overeating: tests in clinical and non-clinical samples. *Appetite*, 45, 205-13.

- Van Strien, T., Frijters, J.E.R., Bergers, G.P.A., & Defares, P.B.** (1986). The Dutch Eating Behavior Questionnaire (DEBQ) for assessment of restrained, emotional, and external eating behavior. *International Journal of Eating Disorders*, 5(2), 295-315.
- Vinai, P., Da Ros, A., Speciale, M., Gentile, N., Tagliabue, A., Vinai, P., Bruno, C., Vinai, L., Studt, S., & Cardetti, S.** (2014). Psychopathological characteristics of patients seeking for bariatric surgery, either affected or not by binge eating disorder following the criteria of the DSM IV TR and of the DSM 5. *Eat. Behav.* 16, 1–4.
- Vural, B. K.** (2007). *Evlilik Öncesi Cinsel Danışmanlık Programının Yeni Evli Çiftlerin Cinsel Doyumuna Etkisi*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ege Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Vural, B. K., & Temel, A. B.** (2010). Cinsel Doyumun Yordanmasında Bazı Faktörlerin İncelenmesi. *Anadolu Hemşirelik ve Sağlık Bilimleri Dergisi*, 13(1), 24-34.
- Waller, G., & Osman, S.** (1996). Emotional Eating and Eating Psychopathology among Non-Eating-Disordered Women. *Int J Eat Disord*, 23, 419–424.
- Wansink, B., Cheney, M. M., & Chan, N.** (2003). Exploring comfort food preferences across age and gender. *Physiology and Behavior*, 79, 739–747.
- Whitley, M. P., & Poulsen, S. B.** (1975). Assertiveness and sexual satisfaction in employed professional women. *Journal of Marriage and the Family*, 37(3), 573-581.
- Wiederman, M. W.** (2000). Women's body image selfconsciousness during physical intimacy with a partner. *The Journal of Sex Research*, 37, 60–68.
- Williamson, D. A., White, M. A., York-Crowe, E., & Stewart, T. M.** (2004). Cognitive-behavioral theories of eating disorders. *Behav. Modif.* 28, 711–738.
- Winston, A. P., Jamieson, C. P., Madira, W., Gatward, N. M., & Palmer, R. L.** (2000). Prevalence of thiamin deficiency in anorexia nervosa. *Int. J. Eat. Dis.*, 28, 451-54.
- Witting, K., Santtila, P., Alanko, K., Harlar, N., Jern., P., Johansson, A., Von Der Pahlen, B., Varjonen, M., Algars, M., & Sandnabba, N. K.** (2008). Female sexual function and its associations with number of children, pregnancy, and relationship satisfaction. *Journal of Sex & Marital Therapy*, 34, 89-106.
- Woloski-Wrubl, A. C., Oliel, Y., Leefsma, M., & Celnikier, D. H. C.** (2010). Sexual Activities, Sexual and Life Satisfaction, and Successful Aging in Women. *J Sex Med*, 7, 2401–2410.
- Wurtman, R. J.** (1982). Nutrients that modify brain function. *Scientific American*, 246, 50–59.
- Yaman, Ş., & Ayaz, S.** (2015). The effect of education given before surgery on self-esteem and body image in women undergoing hysterectomy; *Turk J Obstet Gynecol.* 12(4), 211-214.

- Yilmaztürk, N.H.** (2019). “The Mediator Role Of Emotion Focused Coping On The Relationship Between Perceived Stress And Emotional Eating”, Yüksek Lisans Tezi, Orta Doğu Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Yücel, D., & Gassanov, M. A.** (2010). Exploring Actor and Partner Corelates of Sexual Satisfaction among Married Couples. *Social Science Research*, 39, 725-738.
- Zakhour, M., Haddad, C., Sacre, H., Tarabay, C., Zeidan, R.K., Akel, M., Hallit, R., Kheir, N., Obeid, S., Salameh, P., & Hallit, S.** (2021). Differences in the Associations between Body Dissatisfaction and Eating Outcomes by Gender? A Lebanese Population Study. *Rev Epidemiol Sante Publique*, 69(3), 134-144.

EKLER

EK-1 Etik Kurul Onay Formu

T.C.
İSTANBUL GEDİK ÜNİVERSİTESİ
Etik Kurul

Sayı : E-71457743-050.01.04-2021.137548.7-265

14/12/2021

Konu : Etik Kurul Kararı (Prof. Dr. Çağatay
KARŞIDAĞ)

Sayın Prof. Dr. Çağatay KARŞIDAĞ

Üniversitemiz Etik Kurulunun 13.12.2021 tarihli 2021/10 sayılı toplantısında; "Evli Bireylerin Duygusal Yeme Davranışı, Beden İmajı ve Cinsel Doyumları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi" adlı başvurunuz görüşüldü. Yapılan görüşme sonunda: "Evli Bireylerin Duygusal Yeme Davranışı, Beden İmajı ve Cinsel Doyumları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi" adlı başvurunun etik olarak uygun olduğuna katılanların oy birliği ile karar verildi.

Prof. Dr. Fazıl Kerim ATAMER
Etik Kurul Başkanı

Bu belge güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu:
560AB2CF-A600-4FF9-B7AD-2C527B388B7C
Adres: Cumhuriyet Mah. İkbalsar Sok. No1
Telefon No: 444 5 438
Faks No: 0216 452 87 17
e-Posta: info@gedik.edu.tr
KEP Adresi: gedikuniversitesi@hs01.kep.tr

Belge Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/istanbul-gedik-universitesi-ebys>

Ayrıntılı bilgi için: Eda SARI
Fakülte Sekreter V.
Telefon No: 444 5 438

EK-2 Bilgilendirilmiş Onam Formu

Değerli Katılımcı,

Bu çalışma İstanbul Gedik Üniversitesi Klinik Psikoloji Yüksek Lisans Programı öğrencisi Merve CANAN tarafından Prof. Dr. Çağatay KARŞIDAĞ danışmanlığında yürütülen bir tez araştırmasıdır. Bu çalışmanın amacı evli bireylerin duygusal yeme davranışı, beden imajı ve cinsel doyumları arasındaki ilişkiyi incelemektir.

Ölçeklerin doldurulması yaklaşık 15 dakika sürecektir. Ölçeklerde yer alan ifadelere kendi yaşantılarınızı göz önünde bulundurarak, içten bir şekilde cevap vermeniz oldukça önemlidir.

Araştırmaya katılabilmek için 18 yaş ve üzeri, evli olmanız gerekmektedir. Sizden kimlik belirleyici bilgiler istenmeyecektir. Araştırmaya katılım tamamen gönüllülük esasına dayanmaktadır. Çalışma sırasında sorulardan veya herhangi bir nedenden dolayı rahatsızlık duyarsanız çalışmayı tamamlamadan bırakabilirsiniz. Cevaplarınız gizli tutulup, sadece araştırmacı tarafından bilimsel araştırma için kullanılacak, başka kişi veya kurumlarla paylaşılmayacaktır.

Çalışma hakkında daha fazla bilgi almak isterseniz psk.mervecanan@gmail.com e-posta adresi üzerinden iletişime geçebilirsiniz.

Katkılarınız için teşekkür ederiz.

EK-3 Demografik Bilgi Formu

Medeni haliniz nedir?

Evli Bekar

Kaç yaşındasınız?

Kaç kilosunuz?

Boyunuz kaç santimetre?

Hanede yaşayan nüfus sayısı?

Eğitim seviyeniz nedir?

İlkokul mezunu Ortaokul mezunu Lise mezunu

Yüksek okul veya üniversite mezunu Yüksek Lisans/Doktora Mezunu

Çalışıyor musunuz?

Evet Hayır

Eşinin çalışıyor mu?

Evet Hayır

Evlilikten önce cinsel hayatınız var mıydı?

Evet Hayır

Evliliğinizde düzenli cinsel hayatınız var mı?

Evet Hayır

Fiziksel bir hastalığınız var mı? Evet ise aşağıdakilerden hangisi?

Hayır

Hipertansiyon Kardiyovasküler

Diyabet Tiroid

Kronik Deri Hastalıkları Diğer

Fiziksel hastalığınız var ise ne zaman başladı?

Evlilikten önce Evlilikten sonra

Psikolojik bir hastalığınız var mı?

Evet Hayır

Psikolojik bir hastalığınız var ise ne zaman başladı?

Evlilikten önce Evlilikten sonra

Beslenme ve yeme alışkanlığınız ile ilgili bir zorlanma yaşıyor musunuz?

Evet Hayır

Bu nedenle psikolojik yardım aldınız mı?

Evet Hayır

EK-4 Duygusal Yeme Ölçeği

YÖNERGE: Aşağıda duygularınızla yeme davranışlarınız arasındaki ilişkiyi irdeleyen bazı sorular bulunmaktadır. Sizin için en uygun ifadenin karşısına ÇARPI (X) işareti koyunuz.

	Asla	Bazen	Genellikle	Her zaman
1.Sizce hayatınızı tartılar mı yönetiyor? Ve sizin üzerinizde ruh halini değiştirecek kadar güçlü etkileri var mı?				
2.Belirli yiyecekleri arzuladığınız olur mu?				
3.Tatlı şeyler, özellikle de çikolata yemeye başladığınızda kendinizi durmakta güçlük çeker misiniz?				
4.Yemek yerken, yeme miktarını kontrol etmekte sorun yaşadığınız olur mu?				
5.Sıkılmış, gergin veya kızgın hissettiğiniz zamanlarda bir şeyler yer misiniz?				
6.Yalnızken sevdiğiniz yiyecekleri daha çok tüketir ve kendinizi kontrol etmekte daha çok zorlanır mısınız?				
7.Tatlılar veya ara atıştırmalıklar gibi yasak yiyecekleri yediğiniz için kendinizi suçlu hissettiğiniz olur mu?				
8.Akşamüstü eve yorgun döndüğünüzde yediklerinizi kontrol etmekte daha çok güçlük çekiyor musunuz?				
9.Diyetiniz devam ederken, yemeği kaçırdığınızda diyetten vazgeçip, özellikle şişmanlatıcı yiyecekleri kontrolsüzce tükettiğiniz olur mu?				
10.Sizin yediklerinizi değil, yediklerinizin sizi kontrol ettiğini ettiği hissine ne sıklıkla kapılırsınız?				

EK-5 Vücut Algısı Ölçeği

Aşağıda çeşitli vücut özellikleri ve beğenip beğenmeme ifadeleri bulunmaktadır. Yapmamız gereken, bir vücut özelliğinin hakkındaki duygularınızı bu ifadelere göre değerlendirmektir. Örneğin bir vücut özelliğinizi çok beğeniyorsanız, bu özellik için “çok beğeniyorum” ifadesinin bulunduğu butona “X” işaretini koyunuz. Herhangi bir vücut özelliğinizi genel olarak beğenip beğenmediğinize göre duygularınızı değerlendiriniz.

	Çok beğeniyorum	Oldukça beğeniyorum	Kararsızım	Pek beğenmiyorum	Hiç beğenmiyorum
1.Saçlarım					
2.Yüzümün rengi					
3.İştahım					
4.Ellerim					
5.Vücudumdaki kıl dağılımı					
6.Burnum					
7.Fiziksel gücüm					
8.İdrar-dışkı düzenim					
9.Kas kuvvetim					
10.Belim					
11.Enerji düzeyim					
12.Sırtım					
13.Kulaklarım					
14.Yaşım					
15.Çenem					
16.Vücut yapım					
17.Profilim					
18.Boyum					
19.Duyularımın keskinliği					
20.Ağrıya dayanıklılığım					
21.Omuzlarımın genişliği					
22.Kollarım					
23.Göğüslerim					
24.Gözlerimin şekli					
25.Sindirim sistemim					
26.Kalçalarım					

27.Hastalığa direncim					
28.Bacaklarım					
29.Dişlerimin şekli					
30.Cinsel gücüm					
31.Ayaklarım					
32.Uyku düzenim					
33.Sesim					
34.Sağlığım					
35.Cinsel faaliyetlerim					
36.Dizlerim					
37.Vücudumun duruş şekli					
38.Yüzümün şekli					
39.Kilom					
40.Cinsel organım					

EK-6 Golombok-Rust Cinsel Doyum Ölçeği

Kadın Formu

Aşağıda cinsel yaşamla ilgili sorular yer almaktadır. Her soru için “hiçbir zaman”, “nadiren”, “bazen”, “çoğu zaman”, “her zaman” şeklinde beş cevap şıkkı yer almaktadır. Sizden istenen kendi cinsel yaşamınızı göz önüne alarak soruları cevaplandırmanızdır.

Cevaplandırırken:

1. Her soruyu dikkatle okuyunuz.
 2. Soruları durumun son zamanlarda ne kadar sıklıkla ortaya çıktığını düşününüz.
 3. Söz konusu durumun ne kadar sıklıkla ortaya çıkacağına karar verdikten sonra, o seçeneğin altındaki parantezin içine (X) işareti koyarak cevabınızı belirtiniz.
 - 4 Hiçbir soruyu cevapsız bırakmayınız.
- Lütfen soruları içtenlikle ve dürüstçe cevaplandırmaya özen gösteriniz. Cevaplandırırken, başkalarının görüşlerini almadan sadece kendi görüşünüzü belirtiniz.

	Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Çoğu zaman	Her zaman
1. Cinsel yaşama karşı ilgisizlik duyar mısınız?					
2. Eşinize, cinsel ilişkiniz ile ilgili olarak nelerden hoşlanıp, nelerden hoşlanmadığınızı sorar mısınız?					
3. Bir hafta boyunca cinsel ilişkide bulunmadığınız olur mu (adet günleri, hastalık gibi nedenler dışında)?					
4. Cinsel yönden kolaylıkla uyarılır mısınız?					
5. Sizce, sizin ve eşinizin ön sevişmeye (öpme, okşama gibi) ayırdığınız zaman yeterli mi?					
6. Kendi cinsel organınızın, eşinizin cinsel organının giremeyeceği kadar dar olduğunu düşünür müsünüz?					
7. Eşinizle sevişmekten kaçınır mısınız?					
8. Cinsel ilişki sırasında doyuma (orgazma) ulaşabilir misiniz?					
9. Eşinize sarılıp vücudunu okşamak da zevk alır mısınız?					
10. Eşinizle olan cinsel ilişkinizi tatminkâr bulur musunuz?					
11. Gerekirse rahatsızlık ve acı duymaksızın parmağınızı cinsel organının içine sokabilir misiniz?					
12. Eşinizin cinsel organına dokunup okşanmaktan rahatsız olur musunuz?					
13. Eşiniz sizinle sevişmek istediğinde rahatsız olur musunuz?					

14. Sizin için doyuma (orgazma) ulaşmanın mümkün olmadığını düşünür müsünüz?					
15. Haftada 2 defadan fazla cinsel birleşmede bulunur musunuz?					
16. Eşinize, cinsel ilişkinizle ilgili olarak, nelerden hoşlanıp nelerden hoşlanmadığınızı söyleyebilir misiniz?					
17. Eşinizin cinsel organı, sizin cinsel organınıza rahatsızlık vermeden girebilir mi?					
18. Eşinizle olan cinsel ilişkinizde sevgi ve şefkatin eksik olduğunu hisseder misiniz?					
19. Eşinizin cinsel organına dokunup okşanmasından zevk alır mısınız?					
20. Eşinizle sevişmeyi reddettiğiniz olur mu?					
21. Ön sevişme sırasında eşiniz bızırınızı (klitoris) uyardığında doyuma (orgazm) ulaşabilir misiniz?					
22. Sevişme boyunca sadece cinsel birleşme için ayrılan süre sizin için yeterli mi?					
23. Sevişme sırasında yaptıklarınızdan tiksinti duyar mısınız?					
24. Kendi cinsel organınızın, eşinizin cinsel organının derine girmesini engelleyecek kadar dar olduğunu düşünür müsünüz?					
25. Eşinizin sizi sevip okşamasından hoşlanır mısınız?					
26. Sevişme sırasında cinsel organınızda ıslaklık olur mu?					
27. Cinsel birleşme anından hoşlanır mısınız?					
28. Cinsel birleşme anında doyuma (orgazma) ulaşır mısınız?					

Erkek Formu

Aşağıda cinsel yaşamla ilgili sorular yer almaktadır. Her soru için “hiçbir zaman”, “nadiren”, “bazen”, “çoğu zaman”, “her zaman” şeklinde beş cevap şıkkı yer almaktadır. Sizden istenen kendi cinsel yaşamınızı göz önüne alarak soruları cevaplandırmanızdır.

Cevaplandırırken:

1. Her soruyu dikkatle okuyunuz.
2. Soruları durumun son zamanlarda ne kadar sıklıkla ortaya çıktığını düşününüz.
3. Söz konusu durumun ne kadar sıklıkla ortaya çıkacağına karar verdikten sonra, o seçeneğin altındaki parantezin içine (X) işareti koyarak cevabınızı belirtiniz.
- 4 Hiçbir soruyu cevapsız bırakmayınız.

Lütfen soruları içtenlikle ve dürüstçe cevaplandırmaya özen gösteriniz. Cevaplandırırken, başkalarının görüşlerini almadan sadece kendi görüşünüzü belirtiniz.

	Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Çoğu zaman	Her zaman
1. Haftada 2 defadan fazla cinsel birleşmede bulunur musunuz?					
2. Eşinize, cinsel ilişkinizle ilgili olarak, nelerden hoşlanıp nelerden hoşlanmadığınızı söyleyebilir misiniz?					
3. Cinsel yönden kolaylıkla uyarılır mısınız?					
4. Cinsel ilişki sırasında boşalmak için henüz erken olduğunu düşünürseniz, boşalmayı geciktirebilir misiniz?					
5. Eşinizle olan cinsel yaşamınızı tekdüze (monoton) buluyor musunuz?					
6. Eşinizin cinsel organına dokunup, okşanmaktan rahatsız olur musunuz?					
7. Eşiniz sizinle sevişmek istediğinde tedirgin ve endişeli olur musunuz?					
8. Cinsel organınızın, eşinizin cinsel organına girmesinden zevk alır mısınız?					
9. Eşinizle cinsel ilişkinizle ilgili olarak nelerden hoşlanıp, nelerden hoşlanmadığınızı sorar mısınız?					
10. İlişki sırasında cinsel organınızı sertleşmedi olur mu?					
11. Eşinizle olan cinsel ilişkinizde sevgi ve şefkatin eksik olduğunu hisseder misiniz?					
12. Eşinizin cinsel organınıza dokunup okşanmasından zevk alır mısınız?					
13. Cinsel birleşme sırasında erken boşalmayı					

engelleyebilir misiniz?					
14. Eşinizde sevişmekten kaçınır mısınız?					
15. Eşinizle olan cinsel ilişkinizi tatminkâr buluyor musunuz?					
16. Ön sevişme (öpme, okşama gibi) sırasında cinsel organınızı sertleştiği olur mu?					
17. Bir hafta boyunca cinsel ilişkide bulunmadığınız olur mu? (Hastalık gibi nedenler dışında)					
18. Eşinizle karşılıklı mastürbasyon yapmaktan zevk alır mısınız?					
19. Eşinizle sevişmek istediğinizde, ilişkiyi siz başlatır mısınız?					
20. Eşiniz sizi sevip okşamasından hoşlanır mısınız?					
21. İsteddiğiniz kadar sık cinsel ilişkide bulunur musunuz?					
22. Eşinizle sevişmeyi reddettiğiniz olur mu?					
23. Cinsel birleşme sırasında, cinsel organınızın sertliğini kaybettiği olur mu?					
24. Cinsel organınız, eşinizin cinsel organına girer girmez istemeden boşaldığınız olur mu?					
25. Eşinize sarılıp, vücudunu okşamaktan zevk alır mısınız?					
26. Cinsel yaşama karşı ilgisizlik duyar mısınız?					
27. Cinsel organınız eşinizin cinsel organına girmek üzereyken, istemeden boşaldığınız olur mu?					
28. Sevişme sırasında yaptıklarınızdan tiksinti duyar mısınız?					

ÖZGEÇMİŞ

EĞİTİM

- 2019-2022: Klinik Psikoloji Yüksek Lisans
- 2017-2018: Pedagojik Formasyon
- 2011-2016: Psikoloji Lisans

MESLEKİ DENEYİM

- 2020-2021: Kartal Belediyesi KDM (Staj)
- 2016-2019: Doğa Koleji
- 2016 : Anadolu Adliyesi (Staj)
- 2017-2022: Bilişsel ve Davranışçı Terapi, Kognitif ve Kognitif ve Davranış Terapileri Derneği

YABANCI DİL

- İngilizce: İleri Seviye, Akademik